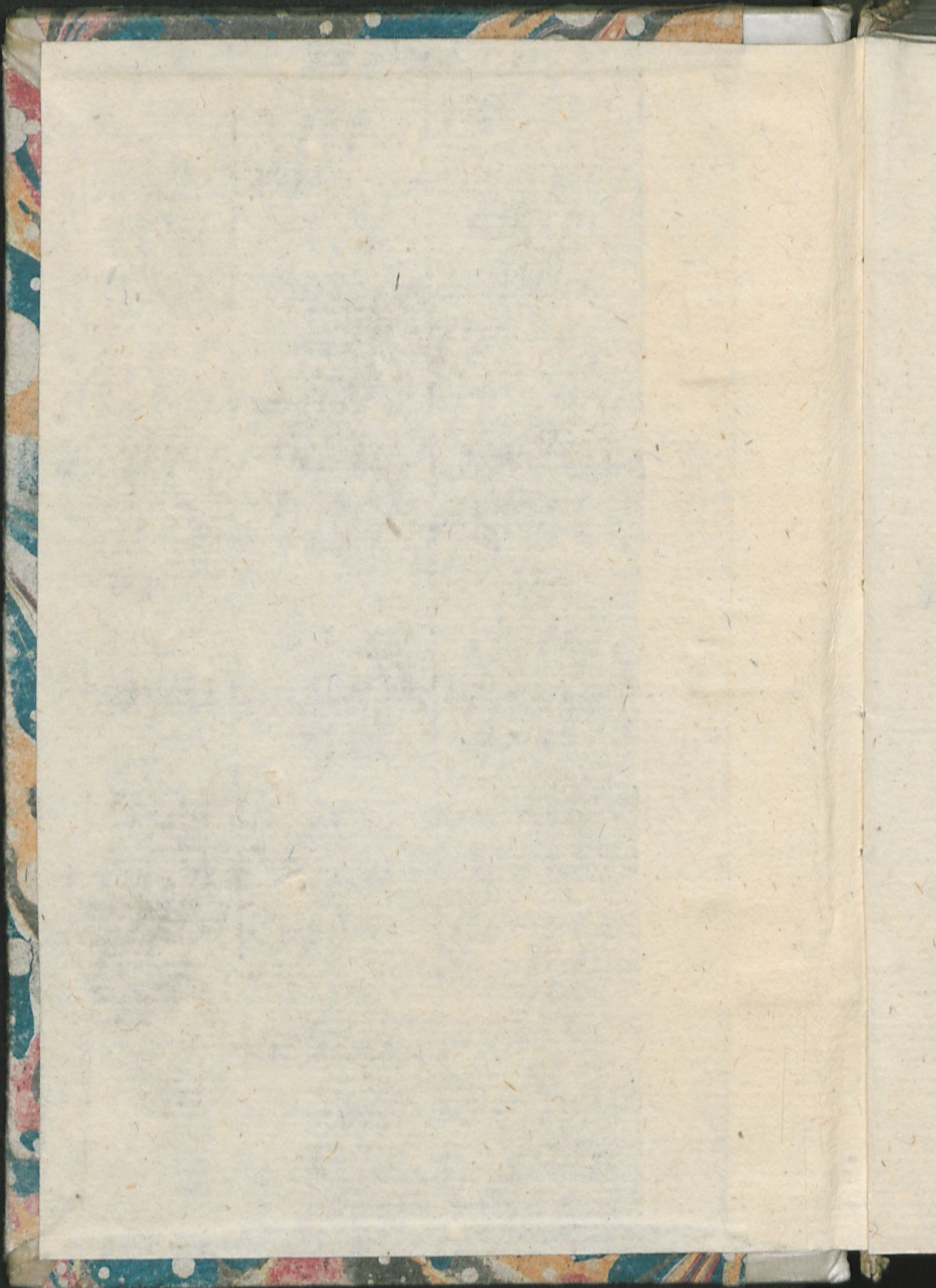

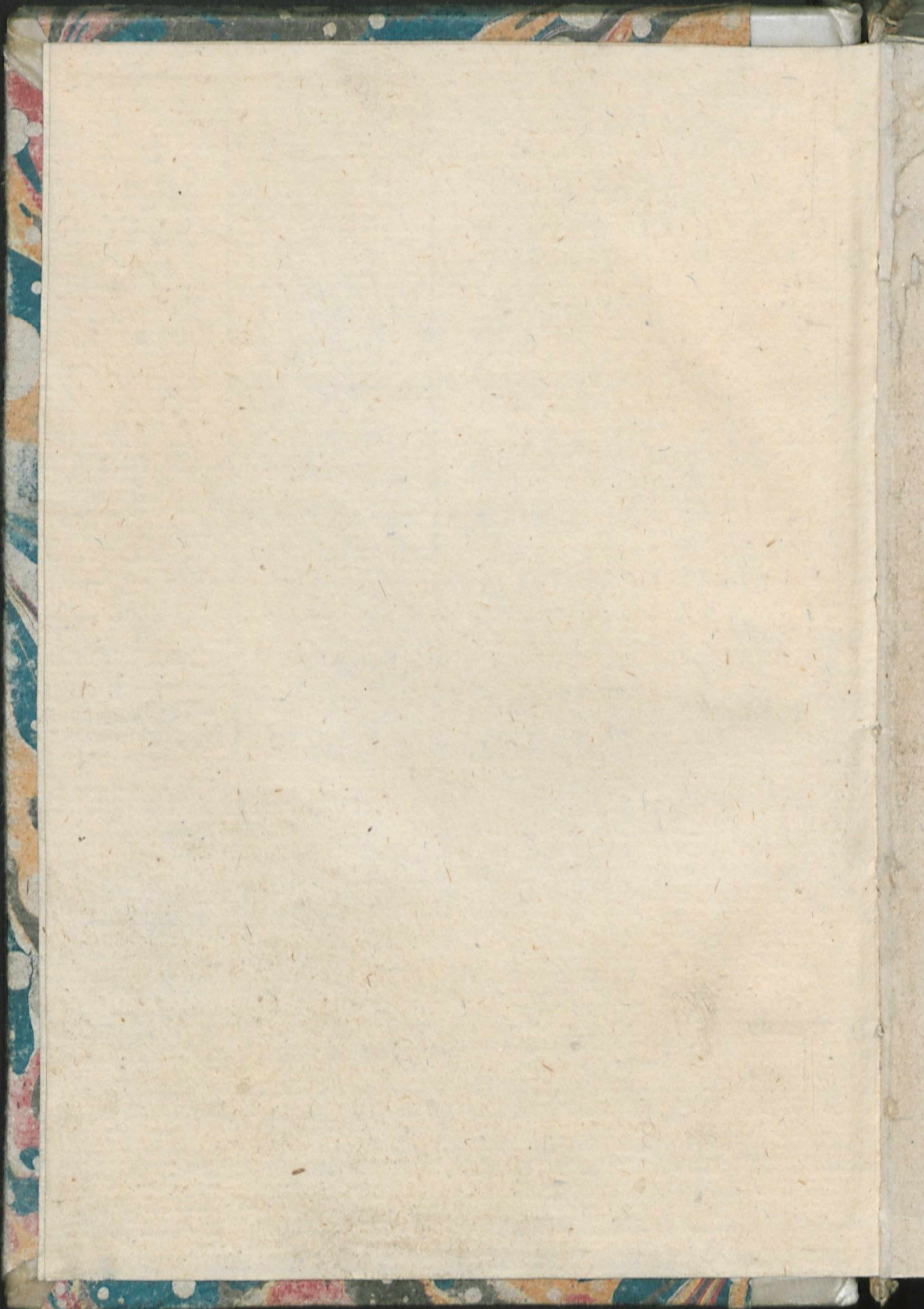

MS
149

149

FABVLA

RVM QVAE HOC LIBRO
cōtinentur interpretes, atq; autores sunt hi.

Guilelmus Goudanus.

Hadrianus Barlandus.

Erasmus Roterodamus.

Aulus Gellius. Laurentius Valla.

Angelus Politianus. Petrus Crinitus.

Ioannes Antonius Campanus.

Plinius secundus Nouocomensis.

Anianus. Guilelmus. Hermannus.

Nicolaus Gerbellius Phorcensis.

Laurentius Abstemius.

Rimicius iam denuo additus.

Aesopi uita ex Max. Planude excer=
pta, & aucta.

Indicem Fabularum in uestibulo reperies.

ÆSOPI VI

TA BREVISSIME EX MA=
XIMO PLANUDE.

ESOPVS GE=
nus traxit ex Am=
morio oppido Phrygiæ cogno=
mento magnæ, sed fortuna fuit
seruus. Verum seruitus non po=
tuit animum eius liberum cor=
rumpere. Fuit autem non solum
seruus, sed & deformosissimus omnium suæ ætatis homi=
num. Nam acuto capite fuit, pressis naribus, depresso
collo, prominentibus labris, niger, unde & nomen ade=
ptus, uentrosus, ualgus & incuruus. Et quod erat omni=
um pessimum, tardiloquentia cum obscura simul & in=
articulata uoce, quæ omnia seruitutem ei parasse uideri
possunt. Sed cum tali esset tamq; deformi corpore, ani=
mo tamen fuit natura solertissimo, foelicissimoq; ad
omne commentum. Homo igitur tam deformis ad fo=
diendum agrum ab hero suo emittitur, quo digressus,
alacriter operi incumbebat. Cumq; eius domino ficus
agricola quidam dono dedisset, eas dominus seruo cui=
dam

dam Agathopodi domum ferendas commisit. Qui
Agathopus consilium inijt cum seruo, ut ipsi ficus il-
latas deuorarent, causarenturq; postea Aesopum eas
furto ablatas comedisse. Hero domum redeunte, ac-
cusatur Aesopus, parantur flagra, procumbit ad heri-
pedes miser, dilationem petit, qua impetrata, aquam
calidam affert cuius partem ebibit, reliquam propi-
nat conseruis, Aesopus praeter aquam nihil euomit, serui
una cum humore & ficus in terram eijciunt. Nudi
nebulones flagro misere conciduntur, laudato mirifi-
ce ingenio Aesopi. Cum sacerdotes Dianae conue-
nissent Aesopum rogassentq; uiam ut illis monstraret,
quae in urbem ducebat. Is prius frugali coena refocil-
latus, in uiam dux ipse ducit. Ob quam hospitalita-
tem sacerdotes precibus orant Dianam, ut ipsa gra-
tiam referat homini tam bene de ipsis merito. Quo
facto reuersus Aesopus, in somnum lapsus, uisus est
fortunam astare sibi, soluentem eius linguam, atq; fa-
bularum largientem doctrinam. Quare mirifice le-
tatus Aesopus expergiscitur, beneficium hoc in hospi-
talitatis obseruationem reijcit. Non enim amplius lo-
quendo tardus erat, sed lingua soluta, expedite loque-
batur. Quod cum Zenas quidam agri praefectus intelle-
xisset, timens nequando iniquitatis apud dominum ab
Aesopo accusaretur, hominem praue nit, atq; grauissima
accusatione in odium domini induxit, adeo, ut eidem

prefecto ab hero Aesopus traderetur. Cumq; iam in po-
testate Zenæ foret Aesopus, conuenit Zenam mercator
quispiam rogans, num iumentum aliquod uelit diuende-
re. Respondit Zenas iumentorum se potestatem non ha-
bere, uerum Aesopum monstrat, an hunc uelit, adesse
quidem. Quem cum uidisset mercator, unde hæc tibi olla
inquit, an ne truncus est, uel homo? Ni uocem emitteret,
utrem inflatum arbitrarer, atq; indignatus abiit. Aeso-
pus ipsum sequens, mane inquit. Ille uero conuersus, abi
inquit sordidissime canis. At Aesopus ait, eme me mer-
cator, non inutile tibi sum futurus mancipium. Nam si
tibi domi sunt mali pueri & sine otio flentes, his me
præfice pædagogum omnino eis ero pro larua. Ridens
igitur mercator ad Zenam dicit. Quanti uas hoc malum
uendis? Ille tribus ait obulis. Mercator tres obulos ex-
ponens, nihil emi (inquit) nihil exposui. Mercator ille
cum Ephesi reliqua uendidisset mancipia, tria remanse-
runt illi, Grammaticus, Cantor, & Aesopus. Quos cum
ille nequiret diuendere Samum petijt, atq; ibi expositis
his tribus Grammatico & Cantore egregie ornatis, Ae-
sopo uero in medio sordidissimo stante, uenit philosophus
Xanthus, atq; hos treis probe contuens mercatoris com-
mentum miratus est, Cur nam inter duos bellissimos iu-
uenes tam sordidum statuisset homuntionem. Xanthus
igitur percontatur Cantorem cuius sit, respondit Cap-
padox sum. Quid sciret. Respondit, omnia. Quo dicto
risit

risit Aesopus, Quæsiuit & à Grammatico Xanthus
cuias esset, dixit se Lydum esse. Quid facere sciret ro-
gante Xantho, omnia inquit Grammaticus, atq; iterum
Aesopus risit. Discedente Xantho rogant discipuli ut
Aesopum emat, nam reliquos duos nimis magno precio
æstimarat mercator. Veniens ad Aesopum Xanthus ro-
gat unde sit, nigrum se esse respondit. Ille uero non hoc
uolebam ait, sed unde natus sis. Ait Aesopus, ex uentre
matris meæ. Non hoc dico Xanthus (inquit) sed in quo
loco natus sis. Aesopus ait matrem non renunciaffe sibi,
an in sublimi uel humili loco eum genuerit. Xanthus
quid facere sciat percunctatur, & ille, nihil. Quomodo?
dixit Xanthus. Quoniam hi duo se omnia nosse profes-
si sunt, mihi uero nihil reliquerunt. Laudatus est multis
modis Aesopus à scholasticis ob hoc responsum, quoniam
nullus sit uspiam inter mortales cui cognita, explorataq;
sint omnia. Xanthus empturus Aesopum, dixit, Si emero
te an ne es fugiturus? Cui Aesopus respondit, hoc si fa-
cere uoluero, haud quaquam te utar consultore. Que-
cum maxime placuissent Xantho subintulit, Sed defor-
mis es. Atq; ille respondit. O philosophe non faciem, sed
mentem oportet inspicere. Xanthus soluto ab scholasti-
cis pretio, Aesopum accepit. Inter deambulandum igi-
tur cum sol esset ardentissimus, Xanthus meiebat nihilo-
minus iter peragens. Id animaduertens Aesopus, dixit se
confestim fugiturum. Xantho, cur nam id facere uellet,

A 3 exquirente.

exquirente. Quoniam, inquit, si tu cum herus sis, naturæ non potes morem gerere, quid seruo mihi faciendum? Nam si ad ministerium aliquod mitterer, num inter uolandum cacare deberem? Post hæc accidit Xanthum die quodam amicos ad conuiuium inuitasse. Quibus rem gratam facturum, Aesopo mandat ut lentem coquat, qua commode parata, et cocta, Xanthus eam iubet afferri. Aesopus iussa exequitur. Xanthus lente accepta, probaturus an ne cocta foret satis, digitis eam attriuit, multas adhuc superesse putans, quas iubens Aesopum afferre, præter aquam is nihil asportauit. Xantho grauiter indignante, cur non lentes apponeret mensæ. Respondit se, ueluti iussisset, non lentes, sed lentem coxisse. Reseruntur sententiæ aliquot Aesopi elegantissimæ, hæ uidelicet, Deum ante omnia cole. Regem honora. Bene agentibus ne inuide. Linguae continens esto. Mulieri nunquam credas secreta. Ne pudeat te semper discere meliora. Fac quæ te non moestificent. Bonum esse non te poeniteat. Aesopus cum apud Samios ageret, libertate donatus est, missusq; Cresso regi, bellum cum Samijs agenti, id sua cum prudentia, tum urbanitate effecit, ut Samijs placatus rex reconciliaretur. Samij multis honoribus redeuntem Aesopum exceperunt. Qui discedens ex insula, orbem peragrauit, cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum Lycero rege, à quo statua aurea Aesopo iussa erigi. Deinde peragrata gracia, Delphos peruenit.

A quibus

A quibus nullo affectus honore est, sed ab ipsis post multa
salutaria praecepta, e rupe praeceps deuolutus, mortuus
est. Cuius mors graui pestilentia ulta, iniusti occisi Aeso-
pi indicium Delphis exhibuit.

EX PHILO

STRATI IMAGINIBVS.

Abula se ad Aesopum, sua in-
cum beneuolentia, conferunt, quod
satagat sui. Fabula quippe et
Homero et Hesiodo, nec non et
Archilocho in Lycamben curae
fuit, sed ab Aesopo humana o-
mnia ad fabellas redacta sunt, ser-
mone brutis non temere impertito. Nam et cupiditatem
tollit, et libidinem insectatur, et fraudem. Atque haec ei
Leo quispiam agit, et uulpes, et per Iouem, nec equus,
nec testudo muta, ex quibus pueri discunt, quae in uita
gerantur. Habentur igitur in pretio fabulae propter Ae-
sopum, Accedunt ad ianuam docti huius, uittis cum deuis
tura, coronaque; olcagina coronaturae. Hic, ut puto, fabu-
lam aliquam texit. Risus enim faciei, et oculi in terram
defixi, id praese ferunt. Pictorem Fabularum curas re-
missiore animo indigere non latuit. Philosophatur au-
tem et fabularum corpora. Bruta enim cum hominibus
A 4 conferens

conferens, coetum circa Aesopum statuit, ex illius scena
confictum. Chori dux uulpes depicta est, utitur enim ea
Aesopus ministra argumentorum plurimum ceu Dauid
comœdia.

MARTINVS DORPIVS IOANNI
Leupe, Iacobo Papæ & Ioanni Niniuitæ
eruditissimis in Flandria ludima-
gistris S.

QVIDEM IN EA ET
sum, & fui semper sententia, uir-
ri ornatissimi, quàm mutare nul-
lus queam, Sed nec uelim ut im-
pendio plus nutantibus literis
consultum putem ab eruditis ali-
quot nostra memoria uiris, qui
classicos autores castigate ediderunt, quam à quibusdam
gloriolæ aucupibus (nam alios taceo) qui commentario-
rum latifundijs omnia occuparunt. Ecquis enim non eo
nomine Aldum Romanum suspicit, amat, prædicat? hæc
mecum identidem reputans ausus sum & ipse quiddam
minus (penè dixerim) minimo, nempe fabulas Aesopicas
rursus emittere, non carmine quidem illas subrustice con-
scriptas, sed prosa oratione nimis quàm lepide concin-
natas, utpote à Guilelmo Goudano, tanto uiro, ut ab
Erasmio

Erasmo meo literatorum quasi phœnice, serio sit laudatus. Eam opellam uobis ingeniosæ Flandrorum iuuentutis præceptoribus nuncupatim dedico, eo utiq; spectans, ut scholasticuli uestri hoc leuigatorio, omnem tenellarum linguarum sribiliginem prius abrasant, quàm ad Liliam nostrum uetus atq; adeo primum apud Louanenses politioris literaturæ domicilium profecti, philosophiæ initientur. Adieci paucula ex Gellio, Pollitiano, Petro Crinito, sed selecta. Quod si genio quopiam aspirante leuis hæc alea fœliciter ceciderit, plusculum aliquando audebo, & quedam meæ ipsius fœturæ, quæ interim parturio pariam dialogos, carmina. Prologos in actiones Plautinas, complementum Aululariæ atq; id genus alia. Cur enim (quæso) non ausim? quo nam absterrear? auxilio uidelicet fretus. Thesei quondam uestri, nunc & mei Nicolai Buscoducensis uiri (quod uel tacente me ipsi probe nostis) exquisite docti, siue philosophicas familias requiratis, siue uenustioris dictionis lauticias, quin & amici candidi, synceri, humani, qui curam huius æditiunculæ in se omnem deriuauit. In reliquis idem (quæ est hominis uigilantia) lubens obiturus. Rideri interim ab istis amufis sinistra Minerua natis, hoc uero mihi palmarum, quando, sui similes, & omnes, & solos in cœlum ferre obstinauerint. Valete Louanij, ex nominatissimo Lilianorum gymnasio, ad. X. Kalen. Decembris.

A 5

Index

INDEX FABVLARVM OMNIVM
 quæ hoc libello continentur, secundum ordi-
 nem Alphabeti.

A.

A Biete & dumo .	54
A ¶ Accipitre columbam insequente.	87
A ¶ Accipitribus inter se inimicis quos columbæ pa- cauerant.	130
¶ Adolescente & cato.	28
Adolescente ex coitu infirmo & lupo.	127
Adolescente in funere matris canente.	113
Adolescente quodam & hirundine.	184
Adolescentibus & coquo	142. & 187
¶ Aegroto & medico.	40. & 145. & 184.
Agno & lupo.	28. & 171
Agricola & filijs.	165
Agricola & canibus.	33. & 140. & 165
Agricola & gruibus.	35
Agricola & poëta.	119
Agricola & Pelargo.	171
Agricola militiam & mercaturam affectante.	110
Agricola sæuiente in filios,	140
¶ Alite & pullis eius.	55
¶ Amne suum fontem conuitijs laceffente.	111
¶ Anguilla conquerente quod magis quàm serpens in- festaretur.	92
	Anscere

Anfere.	59
Anseribus.	43
Anu & ancillis.	41
Anu demonem accusante.	99
¶ Ape & Ioue.	183
Apro & asino.	4
Apro & rustico.	58
¶ Aquila & cornicula.	6
Aquila & coruo.	36. & 152
Aquila & homine.	159
Aquila & pica.	96
Aquila & scabrone.	152
Aquila & uulpe.	151
Aquila filios cuniculi rapiente.	122
¶ Aranea & hirundine.	87
Aranea & podagra.	76
Arboribus pulchris & deformi.	90
Ariete cum tauro pugnante.	121
Arione & delphino.	73
Artubus humanis & uentre.	85
Arundine & olea.	142
¶ Asino.	41. & 40. & 65
Asino egrotante & lupis uisitantibus.	114
Asino & equo.	42. & 186
Asino & Ioue.	185
Asino & lupo.	146. & 187
Asino & secure	110
	Asino

<i>Asino & uiatoribus.</i>	64
<i>Asino & uitulo.</i>	88
<i>Asino laborum finem non inueniente.</i>	115
<i>Asino qui hero ingrato seruierat.</i>	116
<i>Asino, simia & talpa,</i>	92
<i>Asino tubicine & lepore tabellario.</i>	129
¶ <i>Auaro & inuido.</i>	55
<i>Aucupe.</i>	174
<i>Aucupe & fringilla.</i>	102
<i>Aucupe & merula.</i>	141
<i>Aucupe & palumbo.</i>	31
<i>Aucupe & uipera.</i>	143
<i>Auibus.</i>	40
<i>Auibus & noctua.</i>	70
<i>Auibus & quadrupedibus.</i>	20
<i>Auibus plures reges eligere uolentibus.</i>	112
<i>Auibus scarabeos timentibus.</i>	101
<i>Auiculae cassitae nido,</i>	68
<i>Auriga & rota currus stridente.</i>	124
	B.
B <i>oue & iuuenco.</i>	60
¶ <i>Buccinatore.</i>	31
	C.
C <i>Alamo & oliua.</i>	168
<i>Camelo.</i>	49
<i>Caluo crines externos gerente pro natiuis.</i>	149
<i>Cancris matre & filio.</i>	47
	Cane

<i>Cane ad coenam uocato.</i>	158
<i>Cane carnes portante.</i>	177
<i>Cane & asino.</i>	8
<i>Cane & hero.</i>	101
<i>Cane & lanio.</i>	27
<i>Cane & lanione.</i>	144
<i>Cane & leone.</i>	61
<i>Cane & lupo.</i>	176
<i>Cane & oue.</i>	28
<i>Cane & umbra</i>	2
<i>Cane inuido & boue.</i>	36
<i>Cane mordaci.</i>	47
<i>Cane oues domini sui occidente.</i>	120
<i>Cane uenatico.</i>	13
<i>Canibus urbanis uillaticum insequentibus.</i>	99
<i>Caponibus pinguibus & macro.</i>	89
<i>Carbonario & fullone.</i>	20. & 136
<i>Carbonario & lotore.</i>	160
<i>Carduele & puero.</i>	104
<i>Castore.</i>	175
<i>Castore uirilia sibi amputante.</i>	144
<i>Cato & Gallo.</i>	154
<i>Cata in foeminam mutata.</i>	163
<i>¶ Cera duritiem appetente.</i>	109
<i>Ceruo.</i>	20
<i>Ceruo & bobus.</i>	. 23
<i>Ceruo & leone.</i>	170
	Ceruo

Ceruo & lupo.	14
¶ Cicada & formica.	60
¶ Coclea petente à Ioue ut suam domum secum ferre posset.	117
Columba & miluis.	11
Columba & pica.	88
Coriario emente pellem ursi à uenatore nondum ca- pti.	107
Cornice & oue.	37
Cornice & urna.	56
Coruo agrotante.	176
Coruo & lupis.	72
Coruo & uulpe.	175
Coruo & uulpecula.	6
¶ Cuculo & accipitre.	88
Cucurbita ad pinum sata.	71
Culice cibum & hospitium ab ape petente.	129
¶ Cygno in morte canente reprehenso à Ciconia.	90

D.

D iuite quodam & seruo.	98
¶ Duabus ollis.	50
Duobus adulescentibus.	27
Duobus amicis & urso,	49. & 141
Duobus amicis & ursa.	167
Duobus gallis intra sese certantibus.	181
Duobus inimicis.	168
	Equite

E.

E Quite caluo	50
E Equo & asino.	19. & 138
E Equo & ceruo.	26. & 84
Equo & leone.	18
Equo inculto sed ueloci & ceteris cum irridentibus.	126
¶ Erinatio uiperam hospitem eijciente.	118

F.

F Abro & cane.	172
F ¶ Fele in foeminam mutata.	139
F ¶ Filio cuiusdam senis & leone.	148
¶ Formica.	39
Formica & cicada.	45. & 196
Formica & columba.	182
¶ Fure & cane.	13

G.

G Allina & uulpe.	189
G Gallis & perdice.	135. & 147
G Gallo & cato.	35
Gallo gallinacco.	1
¶ Gliribus quercum eruere uolentibus.	100
Graculo.	16

H.

H Eremita & milite.	108
H Heremita uirgine agrotante.	97
H Hero rustici malum ad se transferente.	38
Hirundinibus	

H irundinibus.		10
H oedo & lupo.	14. &	41.
Homine à cane morso.		166
Homine & ligneo deo.		158
Homine quem canis momorderat.		141

I.

I oue.		195
Ioue & coruo.		171
Ioue & simia.		34
Iuvene senis curuitatem irridente.		95

L.

L eena & uulpe.		180
Legato auro tubicines decipiente.		194
Leone, asino & uulpe.		178
Leone cuiusdam rustici filiam amante.		179
Leone & alijs.		40
Leone & capella.		56
Leone & capra.		42
Leone & homine.		189
Leone & mure.	8. &	180.
Leone & quibusdam alijs.		3
Leone & rana.	39. &	177.
Leone & tauro.	46. &	178
Leone & uenatore.		56
Leone & uulpecula.		24
Leone porcum sibi socium eligente.		129
Leone senec.		177

Leone

Leone senectute confecto.	7
Lepore calliditatem & uulpe celeritatem à Ioue petentibus.	125
Lepore & testudine.	391
Lepore sese uulpi præferente ob pedum uelocitatē.	118
Leporibus & ranis.	14. & 186
¶ Lignatore quodam.	184
Lupis & agnis.	22
Lupo & agno.	1. & 180
Lupo & cane.	32
Lupo & capite picto.	16
Lupo & grue.	3. & 180
Lupo & sucula.	12
Lupo & uulpe.	20
Lupo ouis pelle induto, qui gregem deuorabat.	119
Lupo pisce fluuij maris regnum affectante.	123
Lupo suadente histrici ut tela deponeret.	117
Luscinia cantum accipitri pro uita pollicente.	128

M.

M Edico quodam.	174
Membris & uentre.	22. & 73
Milite & equo.	103
Miluo egroto.	9
¶ Mula quadam.	173
Muliere amatoris discessum flente.	91
Muliere & gallina.	141. & 166. & 187
Muliere & medico.	146

B Muliere

Muliere ignem in mariti domum ferente.	130
Muliere que pro uiro mori se uelle dicebat.	113
Muliere uirum morientem flente.	91
Mulo & equo.	106
Mure in cista nato.	86
Mure liberante miluum.	117
Mure qui cum fele amicitiam contrahere uolebat.	116
Mure urbano & rustico.	5
Muribus & cato.	169
Musca. 183.	Muribus & ranis 2
Musca & formica.	17
Musca que quadrigis insidens puluerem se excitasse dicebat.	92
Mustela & seniculo mure.	37
N.	
N Autis sanctorum auxilium implorantibus.	93
Nuci, asino, & mulieri profunt uerbera.	114
Nutrice & lupo.	46
O.	
O Ve pastori conuiciante.	123
Opilione & agricolis.	36
P.	
P Ardo & uulpecula.	62
Partu montium.	12
Partu terre.	73
Pastore artem nauticam exercente.	148
Pastore & mari.	183
	Patre

Patre & filijs.	29
Patre filium ad uirtutes frustra hortante.	120
Pauone & grue.	52
Pauone & lusciniā.	37
¶ Philomena & accipitre.	153
¶ Piscatore.	137
Piscatore & pisciculo.	45. & 54
Piscatore & Ismaride pisciculo.	155
Piscatore quodam.	161
Piscatoribus quibusdam.	64. & 161. & 162
Piscibus.	61
Piscibus è sartagine in prunas desilientibus.	93
¶ Porco & equo.	106
¶ Prætorē repetundarum damnato.	131
¶ Puerō & fortuna.	169
Puerō & fure.	57
Puerō & matre.	147
Puerō & scorpione.	190
Puerō oues pascente.	175
Puerō quodam fure.	192
Pulice.	195
Pulice & homine.	196
Punica & malo arboribus.	193

Q Vadrupedibus societatem aduersus aues cum
piscibus ineuntibus. 94

Quercu & arundine. 44. & 52

B 2 Band

R.

R ana & boue.	18
R ana & uulpe.	48. & 188
R anis & earum rege.	10
Ranis regem petentibus	163
¶ Rege & simijs.	63
¶ Rustico amnem transituro.	87
Rustico & angui.	15
Rustico & colubro.	4
Rustico & equo.	30
Rustico & fortuna.	51
Rustico & Hercule.	59
Rustico & iuueno.	57
Rustico & mure.	96
Rustico impetrante ut triticum absq; aristis nascere- tur.	86
Rustico per uocem hœdi ad iuriconsultum admissio.	126

S.

S acerdote & pyris.	105
S alice & securi.	191
S atyro & rustico.	67
Satyro & uiatore.	57
Scarabeo & aquila.	65
¶ Scurra & episcopo.	104
¶ Sene iuuenem poma sibi surripientem satis deiciens- te.	127
Bene mortem differre uolente.	131
	Sene

Sene mortem uocante.	164
Sene ob impotentiam libidinem carnis relinvente.	119
Sene puellam in uxorem accipiente.	95
Serpente & agricola.	188
¶ Simia.	195
Simia & duobus eius natis.	60
Simia & eius prole.	52
Simia & uulpe.	170
Simia & uulpecula.	23
Simijs & pardale.	66
¶ Sole & aquilone.	47
¶ Sue & cane.	103
Sylua & rustico.	22

T.

T Alpa & matre.	194
Tauro & capro.	51
Tauro & mure.	58
Tauris & leone.	53
¶ Testudine & aquila.	47
Testudine & ranis.	100
¶ Tigride & uulpe.	53
¶ Trabe boum pigritiam increpante.	103
Trabe & bobus eam trahentibus.	90
¶ Tubicine.	134. & 172
Turdo amicitiam cum hirundine incunte.	96
¶ Thyno & Delphino.	144. & 173

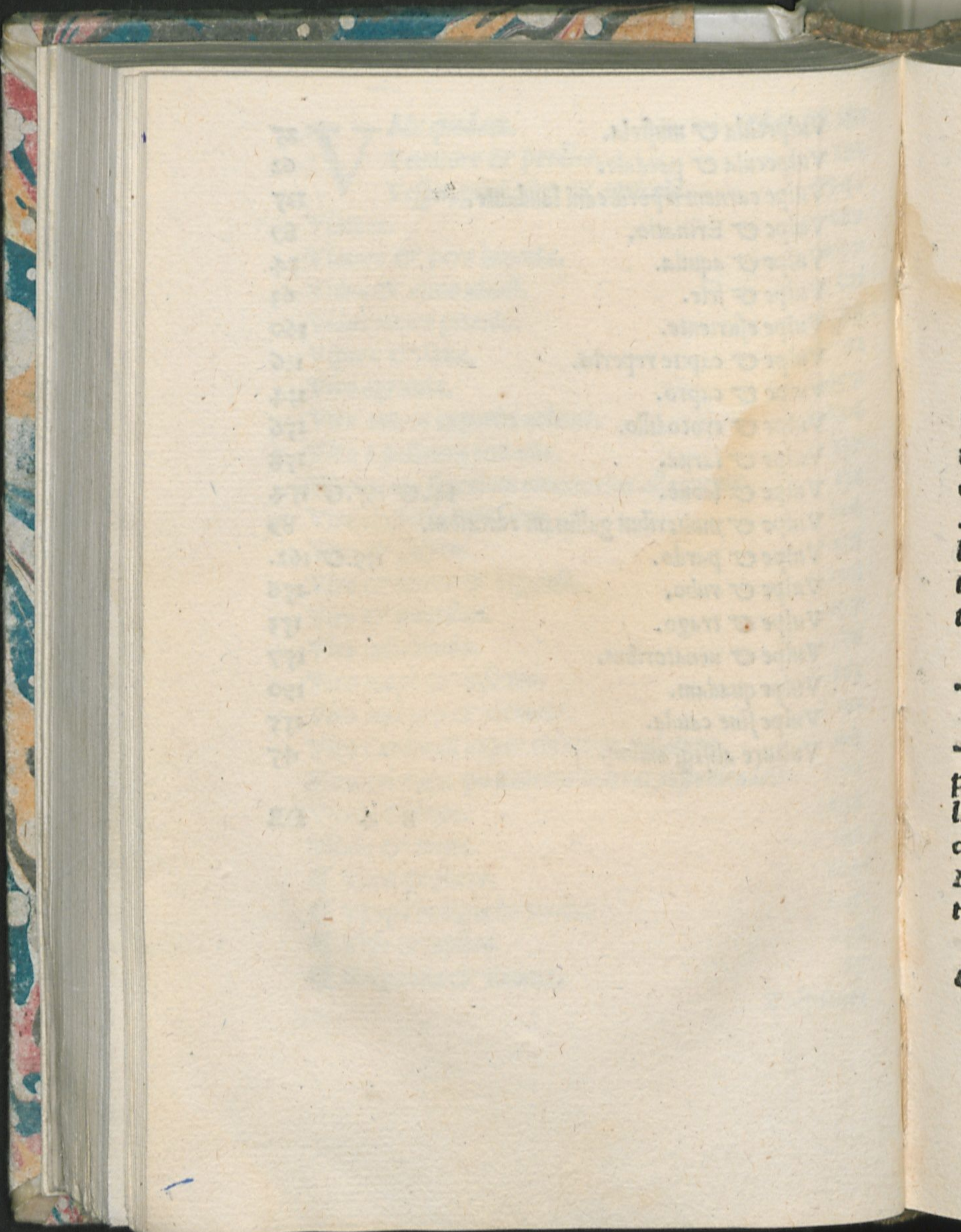
V.

B 3 Vato

V Ate quodam.	144. 181
Venatore & perdice.	191
Vespis, perdicibus & agricola.	194.
Viatore.	189
Viatore & pera inuenta.	147
Vidua & asino uiridi.	121
Vidua uirum petente.	98
Vipera & lima.	21
Viro agricola.	159
Viro amicos experiri uolente.	124
Viro Apollinem tentante.	137
Viro auaro sacculum nummorum alloquente.	132
Viro chysteria recusante.	114
Viro & satyro.	138
Viro & uxore & bigamis.	108
Viro & uxoribus.	197
Viro iactabundo.	136
Viro inope & infirmo.	161
Viro maligno & demone.	111
Viro Cardinali nuper creato gratulatur.	94
Viro zelotypo qui uxorem dederat custodiendam.	113
Vitula & boue.	168
Vitulo & cerua.	182
¶ Vitis & silere.	109
¶ Vpupa indigne honorata.	105
¶ Vrsus & apibus.	102
¶ Vulpecula & ciconia.	15
	Vulpecula

Vulpecula & mustela.	25
Vulpecula & pardale.	62
Vulpe carnem leporis cani laudante.	125
Vulpe & Erimatio.	89
Vulpe & aquila.	34
Vulpe & fele.	63
Vulpe esuriente.	160
Vulpe & capite reperto.	136
Vulpe & capro.	134
Vulpe & crocodilla.	156
Vulpe & larua.	158
Vulpe & leone.	34. & 135. & 154
Vulpe & mulieribus gallinam edentibus.	89
Vulpe & pardo.	139. & 162.
Vulpe & rubo.	156
Vulpe & trago.	153
Vulpe & uenatoribus.	157
Vulpe quadam.	190
Vulpe sine cauda.	155
Vulture alijsq; auibus.	45

B 4 DE

DE GALLO GALLINACEO.

ALLVS GAL

linaceus dum uerit stercorarium offendit gemmam Quid (inquiens) rem sic nitidam reperio? Si gemarius reperisset, nihil esset eo letius, ut qui pretium sciret. Mihi quidem nulli est usui, nec

magni aestimo, imò equidem omnibus gemmis granū hordei malim.

MORALE.

☞ Per gemmam artem, sapientiamq; intellige, per galum hominem stolidum & uoluptarium. Nec stolidi artes liberales amant, cum usum earum nesciant, nec uoluptarius, quippe cui una placeat uoluptas.

DE LVPO ET AGNO.

LVpus ad caput fontis bibens, uidens agnum procul infra bibentem. Accurrit, agnum increpitat, quod turbarit fontem. Trepidare agnus, supplicare, ut parcat innocenti, Se, quando longe infra biberit, potum lupi ne potuisse quidem turbare, nedum uoluisse. Lupus contra intonat, nihil agis sacrilega, semper obes, Pater, Mater, omne tuum inuisum genus, sedulo mihi aduersatur. Tu mihi dabis hodie poenas.

MORALE.

☞ Vetus dictum est, ut canem cedas, facile inueniri

B S baculum

baculum. Potens, si libet nocere, facile capit nocendi causam. Satis peccauit, qui resistere non potuit.

DE MVRIBVS ET RANIS.

Bellum gerebat mus cum rana, De paludis certabatur imperio. Pugna erat uehemens, & anceps. Mus callidus sub herbis latitans, ex insidijs ranam adoritur, rana uiribus melior, pectore, & insultu ualens, aperto Marte hostem lacepsit. Hasta utriq; erat iuncea. Quo certamine procul uiso miluus adproperat, dumq; praestudio pugnae neuter sibi cauet, utrumq; bellatorem miluus rapit, ac laniat.

MORALE.

Itidem euenire solet factiosis ciuibus, qui accensi libidine dominandi, dum inter se certant fieri magistratus, opes suas plerunq; etiam in periculo ponunt.

DE CANE ET VMBRA.

Canis tranans flumiū, rictu uehebat carnem. Splendente sole, ita ut sit, umbra carnis lucebat in aquis. Quam ille uisam auide captans, quod in faucibus erat, perdidit. Itaq; tum rei, tum spei iactura percussus, primum stupuit, deinde animum recipiens, sic elatrauit. Miser, deerat cupiditati tuae modus. Satis superq; erat nō desipuisses. Iam per tuam stultitiam minus nihilo tibi est.

MORALE.

Monemur hac fabella modestiae, monemur prudentiae, ut & cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amittamus

tamus, Astute certe Terentianus ille Sannio. Ego, inquit, spem pretio non emo.

DE LEONE & quibusdam alijs.

Cum oue quibusdamq; alijs pepigerat Leo, uenditionem fore communē, itur uenatum, capitur ceruus, partiuntur, singulas singulis partes, tollere, ut conuenerat incipientibus. Leo irrugijt. Vna inquiens pars mea est, quia sum dignissimus. Altera item mea est, quia uiribus prestantissimus. Porro quia in capiundo ceruo plus sudauerim, uendico tertiam. Quartam denique partem ni concesseritis, actum est de amicitia. Socij hoc audito, descendunt uacui & taciti, non ausi mutire contra leonem.

MORALE.

Rara semper fuit fides, apud hoc seculum rarior est, apud potentes, & est, & fuit semper rarissima. Quo circa satius est, ut uiuas cum pari. Qui enim cum potentiore uiuit, necesse habet saepe de suo iure concedere, cum equali equale tibi ius erit.

DE LVPO ET GRUE.

Lvpo uoranti ouem, forte ossa hæere in gula. Ambit, orat opem, opitulatur nemo. Omnes dictitant tulisse eum precium uoracitatis. Tandem blanditijs multis, pluribusq; promissis gruem inducit, ut collo longissimo in gulam inserto, os infixum eximeret. Petenti autem premium illusit, inepta, inquit, abi. Non sat habes quod uiuis, uitam debes mihi. Si libuisset, licuit premordere

pre-mordere collum tuum. MORALE.

☞ Tritum est, Perire quod facis ingrato.

DE RVSTICO ET COLVBRO.

Rusticus repertum in niue colubrum frigore prope enectum, domum tulit, abiecit ad focum. Coluber ab igne uim uirusq; recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium sibilando infecit. Accurrit rusticus, correpta sude, uerbis, uerberibusq; cum eo iniuriam expostulat. Num hanc referat gratiam? num uitam erepturus sit illi, qui uitam ipsi dederit.

MORALE.

☞ Fit interdum ut obsint tibi, quibus tu profueris, & male de te mercantur ij, de quibus tu bene sis meritus.

DE APRO ET ASINO.

Dum iners asinus irrideret aprum, ille indignans frendebat. Malum quidem ignauissime fueras meritus, sed etiam si tu poena fueras dignus, tamen ego indignus, qui à te poenas sumam. Irride tutus, impune tibi licet, tutus enim es ob inertiam.

MORALE.

☞ Demus operam, ut cum indigna nobis audimus, Aut patimur, ne indigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perditii plerunq; gaudent si quispiam bonorum eis resistat. Magni pendunt haberi se dignos ultione. Imitemur equos, & magnas bestias, qui oblatrantes caniculos cum contemptu praterreunt.

De

F A B V L A E.

5

DE MVRE VRBANO ET MVRE RVSTICO.

Libitum est urbano muri deambulare rus. Vidit hunc mus rusticus, inuitat, apparatus, itur coenatum. Depromit rusticus quicquid posuerat in hyemem & exhaurit omne penu. ut tanti hospitis expleat lautitiam. Urbanus tamen frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis subinde laudat copiam, Remeans ducit secum in urbem rusticum, ut quæ uerbis iactitaret, re comprobaret. Ineunt conuiuium, quod urbanus splendide compararet. Inter epulandum auditur in sera murmur clavis, trepidare illi, & fugitare fugitando. Rusticus & insuetus, & loci ignarus, egre se tueri. Discedente famulo, redit urbanus ad mensam, uocat rusticum. Ille uix tandem metu deposito prorepat. Inuitantem ad pocula urbanum percunctatur, num hoc periculum crebrum sit? Respondet ille quotidianum esse, oportere contemni. Tum rusticus, Quotidianum inquit? Me Hercule, iste dapes plus fellis quam mellis sapiunt, Equidem malo cum securitate meam inopiam, quam cum tali anxietate istam copiam.

M O R A L E.

☞ Diuitie præ se ferunt quidem uoluptatem, sed si intropicias, habent pericula & amaritudinem. Eutrapius quidam fuit, qui cum inimicis suis quam maxime nocere uellet, diuites eos faciebat, dictitans ita se eos ulcisci, quippe accepturus cum diuitijs ingentem sarcinam curarum.

De aquila

6

ÆSOPÏ

DE AQUILA ET CORNICULA.

Aquila nocturna cocleam non vi aut arte quiuit eruere piscem, Accedens cornicula dat consilium. Suadet subuolare, & è sublimis cocleam in saxa precipitare, sic enim fore, ut concha frangatur. Humi manet cornicula, ut præstoletur casum, precipitat aquila, frangitur testa, subripitur piscis à cornicula, dolet elusa aquila.

MORALE.

Noli quibusuis habere fidem, & consilium, quod ab alijs acceperis, fac inspicias, Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.

DE CORVO ET VULPECULA.

Predam nactus strepitat in ramis coruus. Videt vulpecula gestientem, accurrit. Coruum inquit plurima salute impertit uulpes. Sæpenumero audieram famam esse mendacem, iam re ipsa experior. Nam ut hac forte iam prætereo, suspiciens te in arbore, aduolulo culpans famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse, & uideo candidiorem niue, Meo sane iudicio, cygnos uincis, & hædera formosior alba es. Quod si ut plumis, ita & uoce excellis, omnium auium equidem te dixerim reginam. Hac assentatiuncula illectus coruus, ad canendum apparat, apparanti uero è rostro excidit cascus, quo correpto, uulpecula cachinnum tollit. Tum demum miserum coruum pudet, pigetq; sui. Et iactura rei mixta

et a pudore dolet.

MORALE.

☞ Nonnulli sic auidi laudis sunt, ut cum suo probro et damno ament assentatorem. Eiusmodi homuntiones præde sunt parasitis, quod si uitaueris iactantiam, facile assentatorum pestiferum genus uitaueris. Si tu uoles esse Thraso, nusquam deerit Gnato.

DE LEONE senectute confecto.

LEO qui in iuuentute complures sua ferocitate fecerat inimicos, in senectute exoluit poenas. Reddunt talionem bestiae. Dente aper, cornu petit taurus. In primis asellus uetus ignauiae nomen cupiens abolere, uerbis & calcibus strennue insultat. Tum gemebundus leo. Hi quibus olim nocui, iam uicissim nocent, & merito. Sed hi quibus aliquando profui, iam uicissim non profunt, imo etiam immerito obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos, stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

MORALE.

☞ In secundis rebus non efferaris, non sis ferox. Nam si uultum mutarit fortuna, ulciscuntur quos lesisti. Et inter amicos fac habeas discrimen. Sunt enim quidam amici, non tui, sed mense tuae, sed fortunæ tuæ. Quæ quidem fortuna simul ac mutata erit, & illi mutabuntur. Et bene tecum actum erit, si non inimici fuerint. Merito queritur Ouidius, En ego non paucis quondam munus amicis, Dum flauit uelis aura secunda meis.

Vt fera nymboſo tumuerunt æquora vento, In medijs la-
cera puppe relinquer aquis.

DE CANE ET ASINO.

Dum blandiretur Canis hero & familia, herus &
familia canem demulcent. Asellus id uidens altius
gemit, cœpit eum pigere suæ sortis, inique putat
comparatum, Canem gratum esse cunctis, pasci de men-
sa herili, idq; ocio ludoq; consequi. Sese contra portare
clitellas, cædi flagello, nunquam ociosum esse, & cunctis
tamen odiosum. Si hæc fiant blandicijs eam artem, quæ
tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore re-
deunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obuiam,
subsilit, pulsat unguis, exclamante hero accurrere serui,
& ineptus asellus, qui se urbanum credidit, fuste uapulatur.

MORALE.

☞ Non omnia possumus omnes (ut ait Virgilius in Bu-
colicis) Nec omnes omnia decent. Id quisq; uelit, id ten-
tet, quod possit. Non simus id, quod Græcæ significantius
dicitur, ὄντρον λύρας, id est, asinus lyrarum uel lyre.
Sic autem Boetius. Asinus ad lyram positus. Repugnante
natura irritus labor. Tu nihil inuita facies diceſue Mi-
nerua, teste Horatio.

DE LEONE ET MVRE.

Leo æstu, cursuq; defessus, sub umbra fronde su-
per uiridi quiescebat. Murum autem grege ter-
gum eius percurrente, experrectus, unum è multis
comprehendit,

F A B V L A E.

comprehendit. Supplicat captiuus, indignum esse cui leo irascatur, clamitat. Reputans ille in nece tantillæ bestiolæ nihil esse laudis, captiuum dimittit. Nec uero ita multo post, leo forte dum per saltum currit, incidit in plagas, Rugire licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter leonem mus audit, uocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæritos inuenit, inuentos corrodit, leo e plagis euadit.

M O R A L E.

☞ Hæc fabella suadet potentibus clementiam. Etenim ut sunt res humanæ instabiles, egent interdum ipsi potentes ope humiliorum. Quare uir prudens, & si potest, timebit uel ulli hominum nocere. Qui autem non timet nocere alteri, ualde desipit. Quid ita? Quia & si iam potentia fretus neminem metuis, forsitan olim erit ut metuas. Constat enim euenisse claris, magnisq; regibus, ut uilium hominum, uel gratia indiguerint, uel iram metuerint.

D E M I L V O A E G R O T O.

Læto decumbebat miluus, iam fermè moriens, matrem orat, precatũ ire deos. Mater respondet, nil opis illi sperandum à dijs, quorum sacra & aras suis rapinis toties uiolasset.

M O R A L E.

☞ Decet uenerari superos. Illi enim pios iuuant, impios auersantur. In foelicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in aduersis rebus præsentés sint uocati.

C

De

AE S O P I
DE HIRVNDINIBVS.

Cum primum coeptum est feri linum, hirundo suadet auiculis impedire sementem, dictitans, sibi fieri insidias. Irrident illæ, stultam uatem hirūdinem uocant. Surgente iam lino & uirescente, rursus monet euellere sata. Iterum irrident. Maturescit linum, hortatur populari segetem. Cum ne tunc quidem consulentem audirent, hirundo auium coetu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam. Init cum eo foedus, cohabitat, cantu demulcet. Ceteris auibus è lino fiunt retia & laquei.

MORALE.

☞ Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec recte consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt, & damnis, tum demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sat superq; consilij est, hoc, inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præstat esse Prometheus, quàm Epimetheum. Fuere hi fratres, nomina sunt Græca, Alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem. Quod declarat interpretatio nominum.

DE RANIS ET EARVM REGE.

Gens Ranarum cum esset libera, Ioui supplicabat dari Regem. Ridere Iuppiter uota ranarum, illæ tamen iterum atque iterum instare, donec ipsum perpellerent. Deicit ille trabem, ea moles ingenti fragore quassat fluiuium. Territæ silent ranæ, regem uenerantur. Accedunt pedetentim propius, tandem abiecto

abiecto metu, insultant, & desultant. Iners rex Iusui est,
& contemptui. Lacesunt rursus Iouem, orant regem
dari, qui strenuus sit. Dat Iupiter ciconiam. Is praestrene
perambulans paludem quicquid ranarum obuiam
fit, uorat. De huius igitur seuitia ranæ frustra questæ
sunt. Iuppiter non audit, nam & hodie adhuc, querun-
tur. Vesperæ enim Ciconia cubitum eunte, ex antris
egressæ rauco ululatu murmurant, sed surdo canunt. Vult
enim Iuppiter, ut quæ regem clementem sint deprecatae,
iam ferant inclementem.

MORALE.

Perinde atq; ranis, euenire solet plebi, quæ si re-
gem paulo mansuetiorem habet, ignauum, inertem esse
causatur, optat aliquando contingere sibi uirum. Contra
si quando nacta est regem strenuum, huius seuitiam da-
mnat, prioris laudat clementiam. Siue quod semper præ-
sentium nos poenitet, siue quod uerum est uerbum. Non
ueteribus non esse potiora.

DE COLUMBIS ET MILUIS.

Columbæ olim bellum gessere cum miluo, quem ut
expugnarent, delegerunt regem accipitrem. Ille
rex factus, hostem agit non regem. Non segnius ac
miluus, rapit ac laniat. Poenitet columbas incepti, satius
fuisse putantes, pati bella milui, quàm tyrannidem acci-
pitris.

MORALE.

Neminem suæ sortis nimium pigeat. Nihil est (teste
C 2 Flacco)

Flacco) ab omni parte beatum. Equidem meam sortem, modo tolerabilis sit, mutari non optem. Multi noua sorte quesita, ueterem rursus optarunt. Ita pleriq; ingenio sumus omnes, nosmet nostri poenitet.

DE FVRE ET CANE.

FVri aliquando panem (ut sileat) porrigenti, respondit canis, Insidias tuas noui, panem das, quo destinam latrare. Sed ego tuum munus odi, quippe si ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta asportabis.

MORALE.

CCaue parui commodi causa amittas magnum, caue cuius homini fidem habeas. Sunt enim qui dolo non tantum benigne dicunt, sed & benigne faciunt.

DE LVPO ET SVCVLA.

PArturiebat Sucula, pollicetur lupo se custodem fore foetus. Respondit puerpera, lupi obsequio se non egere. Si uelit pius haberi, si cupiat gratum facere, longius abeat. Lupi enim officium constare non presentia, sed absentia.

MORALE.

Non sunt cuncta credenda cunctis, multi suam operam pollicentur, non tui amore, sed sui, suum querentes commodum, non tuum.

DE PARTV MONTIVM.

OLim rumor erat parturire montes, homines accurrunt, circumstant, monstri quippiam non sine pauore expectantes. Pariunt tandem montes,
exit

exit mus. Tum omnes risu emori. MORALE.

☞ Hanc fabellam tangit Horatius. Parturiunt montes (inquit) nascetur ridiculus mus. Notat autem iactantiam. Iactabundi enim cum magna profitentur, & ostentant, uix parua faciunt. Quapropter Thrasones illi iure sunt materia ioci, & scommatum. Vetat enim hæc fabella inanes timores. Plerunq; enim grauior periculo, est periculi metus, imo ridiculum est quod metuimus.

DE CANE VENATICO.

Canem uenaticum, qui iam senuerat, instigat herus, frustra hortatur, tardi sunt pedes, non prope-
rat, prehenderat feram, fera edentulo elabatur. Increpitat herus uerbere, & uerbo. Canis respondet, debere sibi iure ignosci, iam senuisse, at iuuenem fuisse strenuum. Sed ut uideo, inquit, nil placet sine fructu. Iuuenem amasti, senem odisti. Amasti prædabundum, odisti tardum edentulum. Sed si gratus esses, quem olim iuuenem frugis causa dilexisti, senem fructuose iuuentutis gratia diligeres.

MORALE.

☞ Recte canis. Nam teste Nasone, Nihil nisi quod prodest, charum est, en detrahe menti, Spem fructus auidæ, nemo petendus erit. Præteriti commodi nulla est memoria, futuri autem gratia non magna, præsentis commodi summa. Turpe quidem dictu, sed si modo uera fatemur, Vulgus amicitias utilitate probat.

DE LEPORIBVS ET RANIS.

Sylua insolito mugiente turbine, trepidi lepores rapide occipiunt fugere. Fugientes, cum obsisteret palus, steterunt anxij, utrinq; comprehensi periculis. Quoq; maioris esset incitamentum timoris, uident in palude mergi ranas. Tum ex leporibus unus prudentior ceteris, ac disertior. Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus est. Corporum quidem agilitas nobis est, sed animus deest. Hoc periculum turbine non fugiendum est, sed est contemnendum.

MORALE.

☞ Omni in re opus est animo. Iacet uirtus sine confidentia. Confidentia enim dux & regina uirtutis est.

DE HOEDO ET LVPO.

Capra cum esset pastum itura, hoedum domi concludit, monens aperire nemini, dum redeat ipsa. Lupus qui id procul audierat, post matris discessum pulsat fores, uoce caprisat, iubens recludi. Hoedus dolos praesentiens, non aperio inquit. Nam & si uox caprisat, tamen equidem per rimulas lupum uideo.

MORALE.

☞ Obaudire parenti filios ipsis est utile, & iuuenem seni decet auscultare.

DE CERVO ET LVPO.

Ceruus coram lupo ouem ream facit, modium tritici debere clamitans. Ouis debiti quidem erat
in scia,

Infamia, tamen ob lupi presentiam spondet se daturam.
 Dicitur solutioni dies. Dies adest, monet ceruus ouem.
 Illa it inficias. Quod enim promiserit excusat factum id
 metu, & presentia lupi. Votum extortum non esse ser-
 uandum.

MORALE.

☞ Sententia iuris est. Vim vi repellere licet. Ex hac fabella noua quedam nascitur. Fraudem fraude refellere licet.

DE RVSTICO ET ANGV. I.

Rusticus quidam nutrierat anguem. Iratus aliquando, bestiam petit securi. Euadit illa non sine uulnere. Postea rusticus deueniens ad paupertatem, iratus est, id infortunij propter anguis iniuriam sibi accidere, igitur supplicat angui ut redeat. Ille ait ignoscere se, sed redire nolle. Neq; enim fore securum, cum rustico tanta sit domi securis. Liuorem uulneris desisse, superesse tamen memoriam.

MORALE.

☞ Ei, qui semel fidem soluit, iterum habere fidem, uix est tutum. Iniuriam quidem donare, id sane misericordiae est, cauere autem sibi & decet & prudentiae est.

DE VVLP EC VLA ET CICONIA.

Vulpecula uocarat Ciconiam ad coenam. Obsonium in mensam effundit, quod cum liquidum esset, ciconia frustra rostro tentante, uulpecula lingit. Abit elusa auis, pudetq; pigetq; iniuriae. Post
 C 4 plusculum

plusculum dierum redit, inuitat uulpeculam. Vitreum uas situm erat plenum belli obsonij. Quod quidem uas cum esset arcti gutturis, uulpecule obsonium licuit uidere & esurire, gustare non licuit. Ciconia rostro facile exhausit.

MORALE.

☞ Risus risum, iocus iocum, dolus dolum, fraus mereatur fraudem.

DE LVPO ET CAPITE PICTO.

Lupus in officina sculptoris caput humanum repperit uersat, miratur, sentiens (id quod erat) nihil habere sensus. O pulchrum (inquit) caput, est in te artis multum, sed sensus nihil.

MORALE.

☞ Externa pulchritudo, si asit, grata est, sin alterutra carendum est, prestat externa quam interna careas. Illa enim sine hac interdum incurrit odium, ut stolidus sit eo odiosior, quo formosior.

DE GRACVLO.

Graculus ornauit se plumis Pauonis. Deinde pulchellus sibi uisus, fastidito genere suo, contulit se ad pauonum genus. Illi tandem intellecta fraude stolidam auem coloribus nudarunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam primo Epistolarum libro narrat de cornicula. Ait eam olim adornatam collectis, quæ auibus exciderant, plumis, post ubi unaquæq; auium suam plumam decerpserit, ridiculam fuisse.

Ne se

Ne si forte suas repetitum uenerit olim
 Grex auium plumas, moueat cornicula risum.

Furtiuus nudata coloribus. MORALE.

☞ Notat hæc figura eos qui se gerunt æquo sublimius,
 qui cum his uiuunt, qui & ditiores sunt & magis nobi-
 les. Quare sæpe inopes fiunt, & sunt ludibrio. Probe
 Iuuenalis monet. E cœlo descendit γῶδι αὐτόν,
 hoc est, nosce te ipsum.

DE MUSCA ET FORMICA.

Musca altercabatur cum Formica, se nobilem, il-
 lam ignobilem, se uolitare, illam repere, se uer-
 sari in tectis regum, illam cauernis latere, sege-
 tem rodere, aquam bibere, se splendide epulari iactita-
 bat, & hæc tamen otio nancisci. E regione formica se
 non ignobilem esse, sed suis natalibus contentam, muscam
 uagam esse, se stabilem, sapere formicæ grana & fluen-
 ta, quod muscæ pastilli & uina. Atq; hæc se non segni
 otio at strenua opera nancisci. Porro formicam lætam
 esse & tutam, charam omnibus, exemplar deniq; laboris,
 muscam anxiam cum periculo esse, cunctis infestam,
 cunctis inuisam, exemplar deniq; segniciei. Formicam
 hyemis memorem, alimenta reponere, muscam in diem
 uiuere, hyeme aut esurituram, aut certe morituram.

MORALE.

☞ Qui pergit quæ uult dicere, quæ non uult audiet.
 Musca si bene dixisset, bene audisset. Assentior autem

C 5 formicæ

formicæ. Videtur enim optabilior uita obscura cum securitate, quàm cum periculo splendida.

DE RANA ET BOVE.

Rana cupida equandi Bouem, se distentabat. Filius hortabatur matrem coepto desistere. Nihil enim esse ranam ad bouem. Illa secundum intumuit, clamitat natus. Crepes licet mater, bouem nunquam uinces. Tertium autem cum intumuisset, crepuit.

MORALE.

¶ Cuiq; sua dos est. Hic forma, ille uiribus, hic opibus, ille pollet amicis. Vnumquemq; suo decet esse contentum, ualet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisq; semet consulat, nec inuideat superiori, quod miserum est, nec (quod stultitiæ est) certare optet.

DE EQVO ET LEONE.

Venit ad equum comedendum leo. Carens autem præ senectâ uiribus, meditari coepit artem, medicum se profitetur, uerborum ambage equum moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pupugisse pedem, orat ut inspiciens sentem medicus educat. Paret leo, at equus quanta potuit ui, calcem leoni impingit, & se continuo conijcit in pedes. Leo uix tandem ad se rediens, ictu enim prope exanimatus fuerat. Pretium, inquit, fero ob stultitiâ, & is iure effugit. Dolum enim dolo ultus est.

MORALE.

Odio

☞ Odio digna est simulatio, & simulatione capienda. Non est timendus hostis, qui hostem præ se fert, sed qui cum hostis sit, beneuolentiam simulat, is demum timendus, & odio dignissimus.

DE EQVO ET ASINO.

Equus phaleris sellaq; exornatus cum ingenti hinc nitu per uiam currebat. Currenti autem onustus asellus forte obstabat. Equus ira fremebundus & frena ferox spumantia mandens, quid, inquit, tarde, ignaue obsistis equo? Cede, inquam, aut proculco te pedibus. Asellus contra rudere non ausus, cedit tacitus. Equo autem prouolanti & cursum intendenti, crepat inguen. Tum cursui & ostentui inutilis, ornamentis spoliatur, dein carrario uenditur. Videt postea cum carro uenientem asellus, & affatur. Heus bone uir, quid istuc ornati est? Vbi aurata sella, bullata cingula? Vbi nitidum frenum? Sic amice necesse fuit euenire superbienti.

MORALE.

☞ Pleriq; in secundis rebus elati sunt, nec sui memores, nec modestiæ. Sed quia prosperitate insolescunt, aduersitatem incurrunt. Eos qui fœlices uidentur, monuerim esse cautos. Etenim si rota fortunæ circumacta fuerit, sentient miserrimum genus infortunij esse, fuisse fœlicem. Accedet ad cumulum infœlicitatis id quoq; mali. Contemnentur ab ijs, quos ipsi contempserunt, & illudent eis ijs, quos ipsi risere.

De quibus

DE AVIBVS ET QVADRVPEDIBVS.

Avibus pugna erat cum quadrupedibus, Vtrinque spes, utrinque metus, utrinque erat periculum. Vespertilio autem relictis socijs deficit ad hostes. Vincunt aues duce & auspice Aquila. Transfugam uero vespertilionem damnat, uti ne ad aues unquam illi sit reditio, uti ne luce unquam sit uolatus. Hæc causa vespertilioni est, ut non nisi noctu uolet. MORALE.

Qui cum socijs aduersitatis & periculi particeps esse renuit, prosperitatis & salutis expers erit.

DE LVPO ET VVLPE.

Lvpus cum prædæ satis esset, in ocio degebat. Accedit Vulpecula, sciscitatur otij causam. Sensit lupus insidias fieri suis epulis, simulat morbum esse causam, orat uulpeculam, deprecatur iri deos. Illa dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet petere latebras lupi, hostem enim securum posse inopinato opprimi. Adoritur pastor lupum, mactat. Illa potitur antro & præda. Sed fuit illi breue sceleris sui gaudium. Nam non ita multo post, idem pastor & ipsam capit.

MORALE.

Fœda res inuidia est, & ipsi interdum auctori quoque perniciosa. Flaccus Epistolarum primo.

Inuidus alterius marcescit rebus opimis.

Inuidia Siculi non inuenere tyranni

Maius tormentum.

De ceruo

DE CERVO.

Ceruus in perspicuo fonte se conspicatus, probat
procera frontis & ramosa cornua, sed tiliarum
exilitatem damnat. Forte iam contemplatur, dum
iudicat interuenit uenator. Fugit ceruus ocyor pilis, &
agente nymbos ocyor Euro. Insectantur fugientem ca-
nes. Sed cum intrasset condensam syluam, implicita sunt
ramis cornua. Tum demum tibias laudabat & cornua
damnabat, quæ fecere, ut præda esset canibus.

MORALE.

Fugienda petimus, petenda fugimus. Placēt quæ of-
ficiunt, quæ conferunt displicent. Beatitudinem cupimus
priusquam ubi sit intelligamus Opum excellentiam &
bonorum celsitudinem quærimus, in his beatitudinem si-
tam opinamur, in quibus tamen multum laboris est &
doloris. Pulchre id significat Lyricus ille noster. Sæpius
uentis agitatur ingens Pinus, & celsæ grauiore casu
Decidunt turres, feriuntq; summos Fulgura montes.

DE VIPERA ET LIMA.

In fabrica offendens limam uipera, cœpit rodere.
Subrisit lima, quid, inquiens, inepta? Quid agis? Tu
tibi ante contriueris dentes, quàm me atteras, quæ
duritiam æris præmordere soleo.

MORALE.

Etiam atq; etiam uide, qui cum tibi res sit. Si in for-
torem dentes acuis, non illi sed tibi nocueris.

De

DE LVPIS ET AGNIS.

Lvpis & agnis, quibus natura discordia est, foedus aliquando fuit, datis utrinq; obsidibus. Lupi suos catulos, oues canum cohortem dedere. Quietis ouibus ac pascentibus, lupuli matrum desiderio ululatus ædunt. Tum lupi irruentes, fidem foedusq; solutum clamitant, ouesq; canum præsidio destitutas, laniant.

MORALE.

☞ Inscitia est, si in foedere tua præsidia hosti tradas. Nam qui hostis fuit, hostis forsitan nondum esse desijt. Fortassis & causam cœperit, cur te nudatum præsidij adoriatur.

DE SYLVA ET RVSTICO.

Quo tempore etiam arboribus suus sermo erat, uenit rusticus in syluam, rogans ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuit sylua. Rusticus aptata securi, cœpit arbores succidere. Tum & quidem sero, poenituit syluam suæ facilitatis. Doluit se ipsam esse causam sui exitij.

MORALE.

☞ De quo bene mercaris uide. Multi fuere, qui accepto beneficio, in autoris abusi sunt perniciem.

DE MEMBRIS ET VENTRE.

Pes et manus uentrem olim incusarunt, quod ab otioso eo lucra ipsorum uorarentur. Iubent ut laboret, aut ali ne petat. Supplicat ille semel, & iterum, negant

gant tamen manus alimentum. Exhausto inedia uentre,
ubi cœpere omnes artus deficere, tum manus uoluit tan-
dem officiosa esse, uerum id sero. Nam uenter desuetu-
dine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum uentri
inuident, cum uentre pereunte pereunt. MORALE:

☞ Perinde atq; in membrorum societate est, ita habet
se societas humana. Membrum eget membro, amicus eget
amico. Quare mutuis operis, & mutuis officijs utendum
est. Neq; diuitiæ, neq; dignitarum apices hominem satis
tuentur. Vnicum & summum præsidium complurium
amicitia est.

DE SIMIA ET VULPECULA.

Simia uulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet,
ad tegendas nates. Illi enim esse oneri, quod sibi fo-
ret usui & honori. Respondet illa nihil nimis esse,
& se malle humum caudæ suæ uerri, quàm simiæ nates
tegi.

MORALE.

☞ Sunt qui egeant, sunt quibus superet. Nulli tamen
diuitum id moris est, ut re superflua beet egenos.

DE CERVO ET BOBUS.

Ceruus uenatorem fugiens, coniecit se in stabulum,
boues orat ut in præsepe latitare liceat, boues
tutum esse negant. Mox enim & dominum &
famulum affuturos. Ille securum se esse ait, modo ne ipsi
prodant. Intrat famulus, occultum fœno non uidet,
exit. Gestire ceruus & nihil iam timere. Tum unus
é bobus

è bobus, & æuo & consilio grauis, Facile, inquit, erat hunc, qui talpa est fallere, sed ut herum, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor est. Mox deinde introgreditur herus. Qui ut serui negligentiam corrigat, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, cerui deprehendit sub fœno cornua. Inclamat famulos, accurrunt, feram occludunt, capiunt.

MORALE.

☞ In aduersis rebus & periculis latebræ difficiles sunt inuentu, aut quia miseros, ut cœpit, fortuna exagitat, aut quia ipsi metu impediti, & inopes consilij semet imprudentia produnt.

DE LEONE ET VULPECULA.

Leo ægrotabat, uisebant animalia, una officium differente uulpecula. Ad hanc legatum mittit Leo cum epistola, quæ uenire admonet. Gratissimam rem ægroto fore eius unius præsentiam. Nec quicquam periculi fore cur uulpecula metuat, Leonem enim primum quidem amicissimum esse uulpecule, ideoq; precipere eius colloquium. Deinde ægrotum esse & decumbere, ut etiam si id, quod non erat, uelit, nocere tamen non queat. Rescribit uulpecula, optare se ut leo conualescat, idq; oraturam superos. Cæterum minime uisuram, terreri enim se uestigijs. Quæ quidem uestigia, cum omnia sint antro Leonis aduersa, & nulla auersa, eam rem indicium esse, multum quidem animalium
lium

lium introisse, sed exisse nullum. Horatius.

Olim quod uulpes aegroto cauta leoni
Respondit, referam quia me uestigia terrent,
Omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum.

M O R A L E.

☞ Caue fidem habeas uerbis, ni caueris, sepe tibi da-
buntur uerba. Capienda est coniectura cum ex uerbis,
tum ex factis, & ex his illa sunt iudicanda.

D E V U L P E C V L A E T M U S T E L A.

Vulpecula longa in media tenuis, forte per angusti-
orem rimam in cameram frumenti repsit. In qua
cum probe pasta fuit, dein rursus tentantem
egredi, distentus impedit uenter. Mustela luctantem
procul contemplata, tandem monet si exire cupiat, ad
cauum macra redeat, quo macra intrarat.

M O R A L E.

☞ Videas complures in mediocritate letos esse atque
alacres, uacuos curis, expertes animi molestijs. Sin hi di-
uites facti fuerint, uidebis eos moestos incedere, nunquam
frontem porrigere, plenos curis, animi molestijs obru-
tos. Hanc fabellam sic Horatius canit.

Forte per angustam tenuis uulpecula rimam
Repserat in cameram frumenti, pastaq; rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustela procul si uis (ait) effugere istinc,
Macra cauum repetas arctum, quem macra subisti.

D De

Se. 7

DE EQVO ET CERVO.

Equus gerebat bellum cum ceruo. Pulsus tandem
 è pascuis implorabat opem humanam. Redit cum
 homine, descendit in campum, uictus antea iam fit
 uictor. Sed tamen hoste uicto, & sub iugum misso, ipse
 uictor necesse est seruiat homini. Equitem fert dorso, &
 frenum ore.

MORALE.

Dimicant multi contra paupertatem. Qua per for-
 tunam & industriam uicta, sæpe uictoris interit liber-
 tas. Domini quidem & uictores paupertatis, seruire in-
 cipiunt diuitijs, aguntur auaritiæ flagris, parsimonie co-
 hibentur frenis, nec querendi tenent modum, nec, iusto
 quidem auaritiæ supplicio, partis rebus audent uti. Ho-
 ratius de hac fabella.

Ceruus equum pugna melior, communibus herbis
 Pellebat, donec minor in certamine longo
 Implorauit opes hominis, frenumq; recepit.
 Sed postquam uiolens uictor discessit ab hoste,
 Non equitem dorso, non frenum reppulit ore.
 Sic qui pauperiem ueritus, potiore metallis
 Libertate caret, dominum uehet improbus, atq;
 Seruiet æternum, qui paruo nesciet uti.

Aesopi

ÆSOPI

27

FABVLAE HADRIANO

Barlando interprete.

DE DVOBVS ADVLESCENTIBVS.

DVLESCENTES DVO
obsonium apud cocum sese em-
pturos simulant. Cocus alias res
agente, carnem alter è canistro
surripuit, dat socio ut sibi ueste
occulat. Cocus subreptam sibi
carnis partem ut uidit, furti
utrunq; cœpit insimulare. Qui

abstulerat per Iouem nihil habere, is uero qui habuit, ni-
hil abstulisse identidem deierat, Ad quos, me quidem, in-
quit cocus, fur nunc latet, sed is inspexit, is scit, quem iu-
rastis.

MORALE.

☞ Si quid peccauimus, id statim non sciunt homines, at
Deus omnia uidet, qui sedet super cœlos, & intuetur
abyssos. Quod si cogitent homines, suppressius pruden-
tiusq; peccabitur.

DE CANE ET LANIO.

CAnis in macello cum lanio carnem abstulisset, in-
pedes sese continuo quantum potuit coniecit.
Lanius iactura rei percussus, primum tacuit,

D 2

deinde

deinde animum recipiens, sic procul acclamitavit. O furacissime curre tutus, impune tibi licet, tutus enim es nunc ob celeritatem. Posthac autem cautus mihi obseruaberis.

MORALE.

☞ Hæc fabula significat plerosq; omnes tum demum fieri cautiore, ubi damnum acceperint.

DE CANE ET OVE.

Canis ouem in ius uocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias. Miluus, lupus, uultur accersuntur, rem affirmant, damnatur ouis, damnatam canis rapit, ac deglubit.

MORALE.

☞ Falsis testimonijs opprimi quàm plurimos, cum nemo nescit, tum hæc quàm optime docet fabellula.

DE AGNO ET LVPO.

Agno comitanti caprum Lupus fit obuiam, rogat cur relicta matre olidum potius sequatur hircum, suadetq; ut ad distenta lacte matris ubera redeat, sperans ita fore abductum ut laniet. Ille uero, mater me o lupe inquit, huic commisit, huic summa cura seruandi data est. Parenti potius quàm tibi obsequendum, qui me seducere istis dictis postulas, seductum mox percepere.

MORALE.

☞ Noli omnibus fidem habere, multi enim dum alijs uidentur uelle prodesse, sibi interim consulunt.

DE ADVLESCENTE ET CATO.

Cuma

Cum adulescens quidam in delitijs amoribusq; usur-
passet catum, Venerem precibus fatigavit, ut ca-
tum in foeminam transfiguraret. Commiserescit,
& audit orantem Venus, fit metamorphosis, quæ adule-
scenti misere amanti perplacuit, nempe tota succi ple-
nula, tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cu-
biculum, ridetur, luditur. Nec uero ita multo post percu-
piens experiri Dea, nunquid catus cum corpore mutas-
set & mores? Per impluuium immittit musculum, ibi
risu prorsus atq; ludo res digna accidit. Consectam illi-
co bestiolam insequitur muliercula. Venus indignans
foeminae uultus iterum in Catum

Cum pedibusq; manus, cum paruis brachia mutat
Cruribus & cauda est mutatis addita membris.

MORALE.

☞ Coelum non animum mutant, qui trans mare cur-
runt. Nimisq; difficile est assueta relinquere. Naturam
expellas furca, tamen usq; recurret, inquit Horatius.

DE PATRE ET FILIIS.

Complures habebat agricola filios adulescentulos
inter se discordes, quos pater elaborans trahere
ad mutuum amorem, apposito fasciculo, iubet sin-
gulos breui circumdatum funiculo effringere, imbecilla
nequicquam conatur etatula. Soluit parens redditq; sin-
gulis uirgulam, quam cum pro suis quisq; uiriculis facile
frangeret. O, inquit, filioli, sic concordēs, uos uincere

D 3 poterit

30 A E S O P I F A B V L A E.

poterit nemo, sed si mutuis uolueritis seuire uulneribus,
atq; intestinum agitare bellum, eritis tandem præda ho-
stibus.

MORALE.

☞ Docet hic Apologus. Concordia paruas res cresce-
re, discordia magnas dilabi.

DE RVSTICO ET EQVO.

Rusticus equum uacuum, asinumq; sarcinulis egre-
gie onustum producit ad uiam. Defessus asellus,
equum sibi onera ut adiutet orat, si saluum uelit.
Negat facturum equus. Asellus tandem sarcinae pondere
grauatus procumbit, moritur. Herus omne onus, mortui
quoq; aselli corium in equi dorsum reclinat, quibus cum
ille deprimeretur, me miserum, inquit, merito meo sic
nunc exerceor, qui dudum laboranti asino opitulari no-
lui.

MORALE.

☞ Monemur hac fabula, ut oppressis subueniamus
amicis, ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patria
uendicat, partem amici.

DE CARBONARIO ET FVLLO NE.

Fllonem inuitabat Carbonarius, ut secum in unis
ædibus habitaret. Fullo non est (inquit) mi homo
istuc mihi uel cordi, uel utile, uereor enim magno-
pere, ne, quæ ego eluam, tu reddas tam atra quam carbo
est.

MORALE.

☞ Monemur hoc apologo cum inculpatis ambulare,
monemur sceleratorum hominum consortia, ueluti pes-
tere

stem quandam, deuitare. Trahunt, inquit Campanus, hominem sodalitia commertia, etiam in mores penetrant, & perinde quisq; euadit, ut quibus cum uersatur.

DE AUCUPE ET PALUMBEO.

IT uenatum aucups, uidet nidulantem procul in altissima arbore palumbum, adproperat, deniq; insidias molitur, premit forte calcibus anguem. Hic mordere, ille improuiso exanimatus malo. Me miserum, inquit, dum alteri insidior, ipse disperco.

MORALE.

☞ Significat hæc fabula nonnunquam eos suis artibus circumueniri, qui res nouas moluntur.

DE BUCCINATORE.

Buccinator quidam ab hostibus capitur, abducitur, trepidare ille, supplicare, ut parcant innoxio, se quando nihil unquam armorum præter unam buccinam gestauerit, hominem non potuisse quidem occidere, nedum uoluisse. Illi contra murmure tum sæuo, tum uerberibus intonant, nihil agis scelus, maxime noces, atq; nunc hic trucidabere, quod cum ipse, ut fateris sis rei militaris imperitus, cornu isthoc tuo, aliorum excitas, cuiusq; animos.

MORALE.

☞ Grauisime peccant nonnulli, qui ad mala, quiq; satis pronis principibus, ut inique agant, consulunt, atq; huiusmodi quædam ad illorum aures occinunt. Quid etiam dubitas? An te principem esse oblitus es? An non tibi

quod lubeat licet? Tu legibus maior, in te legirupæ no-
men cadere haud potest, qui ipsis etiam dominaris le-
gibus, tui nihil possident, quod tuum non sit, tu potes &
seruare & perdere, tibi fas est opibus, dignitateq; auge-
re quem uisum sit. Fas est ubi libuerit adimere, alios alia
uel damnant uel commendant, tibi nihil non honestissi-
mum futurum.

DE LVPO ET CANE.

LVpus Cani ante lucem in sylua forte fortuna fit
obuiam, salutatur, aduentum gratulatur, deniq; ro-
gat quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, herilis cura
hoc efficit, herus me blandientem sibi demulcet, de mensa
pascor herili nitidissima, nunquam sub dio dormito, tum
uniuersæ familiæ, non dici potest, quàm sim gratus. Næ tu
(inquit Lupus) multo es foelicissimus ô canis, cui tam be-
nignus & comis contigit herus, quo cum ô utinam com-
morari & mihi liceat, nullum me animantium esset uspi-
am fortunatius. Canis noui status cupidissimum uidens
lupum, effecturum se pollicetur, ut hæreat in parte ali-
qua apud herum, modo de pristina ferocia aliquid remit-
tere, & seruitutem seruire uelit. Stat sententia. Lupo li-
bitum est deambulare ad uillam, sermones edunt in iti-
nere prorsus iucundissimos. Postea uero quàm illuxit,
contritum canis collum uidens lupus. Quid sibi uult, in-
quit, ô canis, tua istæc prorsus depilata ceruix? Solebam,
inquit ille, feroculus notis partiter & ignotis allatrare,
obmordereq;

obmordereq; nonnunquam, id ægre ferens herus, crebris me tundeat uerberibus, prohibens etiam ne quem præter furem lupumq; adorirer ego, sic uapulando uictus sum, & mitior factus, hocq; genialis sæuitiæ seruauit signum. Lupus hoc audito, ego inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur ò Canis, cum tua ista seruitute, mihi mea potior est libertas.

MORALE.

☞ Optabilius est in humili casa dominum esse, & panem atrum uorare, quàm in amplissima regia opiparis mensis frui, & obnoxium trepidumq; agere. Nam libertas sublini exulat aula, ubi accipienda uenit, & mustitanda iniuria est.

DE AGRICOLA ET CANIBVS.

Agricola cum ruri plusculos hyemasset dies, cœpit tandem necessariorum rerum penuria laborare. Interfecit oues, mox & capellas, postremo boues quoq; mactat, ut habeat quo inædia penè exhaustum corpusculum sustentet. Id uidentes canes, salutem fuga quærere constituunt, sese enim non uicturos diutius, quando ne bobus quidem, quorum in opere rustico faciundo utebatur opera, pepercerit herus.

MORALE.

☞ In quam domum mercedis gratia te tradas, uide. Nonnulli humanissimi sunt heri. Multi etenim hodie eodementiæ prolabantur, ut uel seruos infortunio, malo,

Et damno libenter maectent.

DE VVLPE ET LEONE.

Vulpecula quæ Leonis immanitatem insuetam habebat, semel atq; iterum id forte animalis contemplata, trepidare, et fugitare, cum iam tertio obtulisset sese obviam leo, tantum absuit ut metueret quicquam vulpes, ut confidenter illum adiuverit, salutaueritq;.

MORALE.

☞ Omnes nos consuetudo audaciores facit, uel apud eos, quos antea aspicere uix ausi fuimus.

DE VVLPE ET AQUILA.

Vulpeculæ proles foras excurrerat, ab Aquila comprehensa, matris fidem implorat. Accurrit illa, ut captiuam prolem dimittat. Aquilam rogat, aquila nactus prædam ad pullos subuolat. Vulpes correpta face, quasi illius munitiones incendio absumptura esset, insequitur. Cum iam arborem conscendisset, et ipsa, nunc te inquit, tuosq; si potes tuere, trepidans aquila, incendium dum metuit, parce inquit mihi, paruusq; liberis, tuum quicquid habeo reddidero.

MORALE.

☞ Per aquilam potentis atq; audacis animi homines intellige. Per uulpem pauperuculos, quos calumnijs premere, contumelijsq; afficere, diuitibus, æque studium est. Verum quando est sua et formicis ira, impotentes ij acceptam interdum probe ulciscuntur iniuriam.

De

BARLÁNDÓ INTERP. 35
DE AGRICOLA & GRVIBVS.

GRuibus anseribusq; sata depascentibus, laqueunt. pretendit Rusticus, capiuntur grues, capiuntur anseres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem sese clamitans, & nec gruem nec anserem esse, sed auium omnium optimam, quippe quæ parenti sedulo semper inseruire, eundemq; senio confectum alere consueuerit. Agricola horum, inquit, nihil me fugit, uerum cum nocentibus postquam te cepimus, cum his quoq; morieris.

MORALE.

¶ Qui flagitium committit, & is qui impuris se adiungit socium, pari poena plectuntur.

DE GALLO & CATO.

Venit ad gallum comedendum Catus, non satis autem habens ad nocendum causæ. Gallum criminari occipit, obstreperam esse auem dictitans, utpote quæ uoce tam acuta noctu homines dormientes expergeficiat. Ille se innocentem ait, cum sic excitet in opera mortales. Catus contra intonat, nihil agis sceleste, cum matre rem habes, nec sorore abstines. Id gallus quoq; expurgare cum niteretur, Nec hoc, inquit, perseverantius seuiens catus quicquam facis, tu mihi hodie discerperis.

MORALE.

¶ Vetus dictum esse, ait Guilelmus Goudanus, ut canem cedas, facile inueniri baculum. Malus si libitum fuerit, quo iure, quaq; iniuria te præcipitem dabit.

De

DE OPILIONE ET AGRICOLIS.

P Ver editiore pratulo oues pascebat, atq; per iocum terq; quaterq; lupum adesse clamitans, agricolas undiq; exciebat, illi sepius elusi, serio auxilium imploranti dum non subueniunt, fiunt oues praeda lupo,

MORALE.

☞ Si mentiri insueuerit quispiam, huic, si quando uerum narrare occeperit, haud facile habebitur fides. Superiori apologo finitimus est ille apud Horatium de Plano scurra iocus.

Nec semel irrisus triuijs attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima manet
Lachryma, per sanctum iuratus dicat Osirim.
Credite non ludo, crudeles tollite claudum
Quære peregrinum uicinia rauca reclamat.

DE AQUILA ET CORVO.

R Vpe editissima in agni tergum deuolat Aquila, uidens id coruus, imitari (uelut simius) gestat Aquilam, in arietis uellus se demittit, demissus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehensus projicitur pueris.

MORALE.

☞ Non aliorum, sed sua se quisq; uirtute æstimet. Tuo te pede metire, inquit Horatius. Id uelis, id tentes quod possis.

DE CANE INVIDO ET BOVE.

Præsepio

Praesepio foeni pleno decumbebat Canis, uenit Bos
ut comedat. Ille sese surrigens prohibere. Bos, Dis
te cum tua istac inuidencia perdant, inquit, qui nec
foeno uesceris, nec co me uesci sinis. MORALE.

☞ Eo sunt ingenio pleriq; ut alijs inuideant, quod ipsi
mentis inopia assequi nequeunt.

DE CORNICE EH OUE.

STrepitat in ouiculae dorso cornicula. Ouis cani, in=
quit, si sic obstreperes ferres infortunium. At cor=
nix, scio quibus insultem, placidis molesta, seuis
amica. MORALE.

☞ Impotenti & sincero perpetua est cum malis pa=
rata certatio, illuditur solus innocentissimus quisq; no=
centis uero praeferoicis hominis aures adstrepit nemo.

DE PAVONE ET LVSCINIA.

PAuo apud summi Iouis sororem, & coniugem Iu=
nonem queritur, Lusciniam suaue cantillare, se ob=
raucam rauim ab omnibus irrideri. Cui Iuno, dos
sua à dijs cuiq;. Luscinia cantu, tu plumis longe superas,
unumquenq; sua sorte decet esse contentum.

MORALE.

☞ Quae diui largiuntur, grato sumamus animo, neq;
maiora quaesierimus. Superi temere agunt nihil.

DE MVSTELA ET SENICVLO MVRE.

MVstela praesenio uiribus carens, Mures iam ita
ut solet, insequi non ualebat, meditari coepit do=
lum in

38 A E S O P I F A B U L A E.

lum in farinula se colliculam illatebrat, sic sperans fore,
ut citra laborem uenetur. Accurrunt mures, & farinam
esitare dum cupiunt, ad unum omnes à mustela uorantur.

M O R A L E.

☞ Vbi uiribus quispiam destitutus fuerit, ingenio opus
est. Lysander Lacedemonius subinde dicere solebat, quo
non perueniret Leonina pellis, uulpinam assuendam esse
se, quod sic lucidius dixeris, Vbi uirtus non satis potest,
adhibenda est astutia.

A P O L O G V S ex Mantuano traductus.

Rusticus quidam ex malo, quam in proximo habe-
bat agello, sapidissima quotannis legebat poma,
hero lecta donabat urbano, qui illectus incredibili
pomorum dulcedine, malum tandem ad se transtulit, ea
ueterrima repente exaruit, atq; ibi poma pariter &
malus periere. Quod cum patrifamilias nunciaretur, heu
difficile est, inquit, annosam transplantare arborem, sa-
tis superq; fuerat, si frenos meae nouissem imponere cu-
piditati, fructus ramo decerpere.

Hanc fabulam sic Mantuanus.

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,
Vnde dare urbano dona solebat hero.
Ast herus illectus frugum dulcedine, malum
Transtulit in laribus proxima rura suis.
At quia malus erat senior, translata, repente
Aruit, & proles cum genitrice obijt.

Hen

Heu male transfertur senio cum induruit arbor,

Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

MORALE EIVSDEM.

☞ Qui nimium sapiunt, atq; inconcessa sequuntur,
Desipiunt, cohibet, qui sua uota sapit.

 FABVLÆ

M. PETRO SCOTO VIRO

ornatissimo eidemq; humanissimo,

scripta à Barlando.

DE LEONE ET RANA.

AVDIRE uocem uisus Leo profiliit, subsistit
non sine trepidatione, magni quippiam expe=
ctans, egreditur tandem aquis Ranula, Leo de=
posito metu appropians, bestiolam proculcat pedibus.

MORALE.

☞ Vetat hic apologus inanes timores, ut illa à Guilel=
mo Goudano uersa fabula de partu montium.

DE FORMICA.

SItiens uenit ad fontem ut biberet Formica, incidit
forte in puteum, opitulatur eminus ex arbore deie=
cto ramo columba. Ramum conscendens formica,
seruatur, adest columbam ut capiat auceps, non sinit for=
mica, aucupis pedem arripit mordicus, auolat columba.

MORALE.

Docet

☞ Docet hæc fabula præclare meritis referendam esse gratiam.

DE AVIBVS.

Gens auium cum libere uagaretur, optabat sibi dari regem. Pavo se in primis dignum qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus, hoc in regem accepto. Pica, ô rex (inquit) si te imperante aquila nos præstrenue (ut solet) insequi cœperit, quo illam modo abiges? Quo nos pacto seruabis?

MORALE.

☞ In principe non tam forma, quam corporis fortitudo spectanda est, & prudentia.

DE EGROTO ET MEDICO.

Medicus curabat egrotum, ille tandem moritur. Tum ad cognatos Medicus, hic, inquit, intemperantia periit.

MORALE.

☞ Bibacitatem & libidinem nisi quis mature reliquerit, aut nunquam perueniet ad senectutem, aut perbreuem est habiturus senectutem.

DE LEONE ET ALIIS.

Leo, asinus, uulpes, eunt uenatum, capitur ampla uenatio, capta partiri iussa. Asino singulas singulis partes ponente irrugit Leo, Asinum rapit, ac laniat, postea uulpecula id dat negocij, quæ astutior cum leoni longe optima posita parte, sibi uix minimam particulam reseruasset, rogat Leo, à quo sic docta sit. Cui illa, huius me (inquit) calamitas docuit, mortuum
asinum

asinum ostendens. MORALE.

☞ *Fœlix quem faciunt aliena pericula cautum.*

DE HOEDO ET LVPO.

Fenestra prospectans hœdus, prætereuntem lupum
conuicijs incessere audebat. Cui lupus, non tu (ait)
sceleste mihi conuiciaris, sed locus.

MORALE.

☞ *Et tempus & locus sepe audaciam addunt homini.*

DE ASINO.

Asinus de hortulani seuitia querens, Ioui suppli-
cat alium dari herum. Exaudire Iuppiter uota
Asini, dat tegularium. Apud quem cum tegulas
grauioraq; tergo uectaret onera, accessit rursus Iouem,
orat dari qui mitior sit. Ridere Iuppiter, ille tamen non
destitit instare, orare, usq; adeo donec perpelleret, dat il-
le coriarium, quem ubi pernouit asellus, me miserum in-
quit, qui dum nullo sum contentus domino, in eum inci-
derim, qui nec corio quidem meo, quantum auguror,
parcet.

MORALE.

☞ *Semper damnamus quæ præsentia sunt, & noua ap-
petimus, quæ (ut dici solet) ueteribus non sunt potiora.*

DE ANV ET ANCILLIS.

ANus quædam domi habebat ancillas complures,
quas quotidie antequam lucefceret, ad galli gal-
linacei, quem domi alebat, cantum excitabat
ad opus. Ancille quotidiani tandem negotij commote

E tadio

42 AESOPI FABVLAE.

tedio, gallum obruncant, sperantes iam necato illo in
medios sese dies dormituras, sed hæc spes miseras fru-
strata est, hera enim, ut interemptum gallum rescivit,
intempesta deinceps nocte surgere iubet.

MORALE.

☞ Non pauci grauius malum dum student euitare, in
alterum diuersum incidunt. Peruulgatum est.
Incidit in Scyllans qui uult uitare Charybdim.

DE ASINO ET EQVO.

Asinus beatum putabat equum, quod pinguis es-
set, et in otio degeret, se uero infelicem dice-
bat, quod macilentus esset, ac strigosus, quoti-
dieq; ferendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud
multo post ad arma conclamatum est, tum equus non
equitem dorso, non frenum repulit ore, nec telum cor-
pore, hoc uiso asinus magnas Dijs gratias agebat, quod
non equum se, sed asinum fecissent.

MORALE.

☞ Miseri sunt, quos uulgus beatos iudicat, et non pau-
ci beati, qui se miserrimos putant. Sutor crepidarius Re-
gem dicit foelicem, quem omnium reru compotem uidet,
non considerans in quantas Rex sollicitudines distraha-
tur, dum interim ipse optima cum paupertate cantillet.

DE LEONE ET CAPRA.

Edita rupe ambulantem Capram forte conspiciatus
Leo, monet ut potius in uiride pratum descendat.
Capra

BARLANDO INTERPRETE 43

Capra, facerem fortassis, inquit, si tu abesses, qui mihi non istuc suades, ut ego inde ullam capiam uoluptatem, sed ut tu habeas quod uores famelicus.

MORALE.

☞ Omnibus ne habeas fidem, quidam enim non tibi, sed sibi consulunt.

DE VULTURE alijsq; auibus.

Anuum se natalem celebrare adsimulat Vultur, auiculas ad coenam inuitat. Veniunt pleraq; omnes, uenientes magno plausu, fauoribusq; accipit, acceptas laniat uultur.

MORALE.

☞ Non sunt amici omnes, qui blande dicunt aut benigne se facere simulant, latent sub hoc melle uenena.

DE ANSERIBVS.

Anseres unà cum Gruibus agrum uastabant, quibus auditis rustici protinus in illos feruntur. Rusticos conspiciatæ auolant Grues, capiuntur Anseres, qui impediti corporis onere, subuolare non poterant.

MORALE.

☞ Expugnata ab hostibus urbe, facile se subducit inops, at diues seruit captus. In bello diuitiæ magis oneri sunt quàm usui.

DE IOVE ET SIMIA.

Iuppiter scire percupiens, quisnam mortalium scitissimos æderet liberos, conuocari iubet quicquid

E 2 uspiam

43 ANIANI FABVLAE.

Uspiam est animantium. Concurritur ad Iouem undiq;
 aderat iam alituum pecudumq; genus, inter quos & si-
 mia deformes catulos brachio gestans cum aduenisset, à
 risu temperare nemo potuit, quin etiam Iuppiter ipse
 profuse admodum risit. Ibi continuo simia, imo inquit,
 nouit & Iuppiter iudex noster catulos meos magnopere
 omnes quotquot adsunt præcellere.

MORALE.

☞ Suum cuiq; pulchrum, ut est adagium. Et alibi apud
 Theocritum in Aeglog.

Quæ minime sunt pulchra, ea pulchra uidentur amanti.

☞ ANIANI

FABVLAE, HADRIANO

Barlando interprete.

DE QUERCU ET ARVNDINE.

ASTVS OLIM AT-
 que adeo insolentiae plena quercus,
 Arundinem aggressa est, si
 nunc inquiens pectus animosum
 tibi, procede, agendum ad pugnam,
 ut noster duarum euentus osten-
 dat, utra uiribus praestet. Arun-
 do, quercus cantum, exultationem, fortitudinisq;
 agitationem uanam nihil mirata, sic respondit, certamen nunc
 abnuo

abnuo, nec mea fortis me piget. Nam si in omnem partem mobilis, tempestates tamen peruincō sonoras, tu si semel uasto rex Aeolus antro, luctantes emiserit uentos, concides, & mihi tum rideberis.

MORALE.

☞ Declarat hæc fabella non eos semper fortissimos esse, qui nulla etiam laceßiti iniuria, alijs insultant.

DE PISCATORE & pisciculo.

Piscator iacto in aquam hamo cibus illito, pisciculum eduxit, orat, obsecratq; captiuus, se minutulum uti abire sinat, & adulescere, ut postea maiore potia- tur. Piscator, ego, inquit, spem pretio non emo, quippe qui eo fuerim ingenio semper, ut quicquid possem, mal- lem auferre potius in præsentia.

MORALE.

☞ Hæc nos monet fabella, ne certa unquam incertorum spe unguibus amittamus. Quid enim stultius (ut est apud Ciceronem) quàm incerta pro certis habere.

DE FORMICA ET CICADA.

Appetente hyeme frumentū in areolam ad solem trahebat Formica, uidet id Cicada, accurrit, ro- gitat granum. Formica cur nō inquit, & tu meo exemplo æstate trahis quodcunq; potes, atq; addis acer- uo? Respondet illa, sibi id temporis cantando transigi. Ridens formica, si, ait, æstate cantitare soles, merito nunc esuris.

MORALE.

E 3 Monemur

☞ Monemur hac fabula, dum adhuc robur corporis adest, querere ea, quibus imbecilla sustentetur senectus. Per hyemem senectutem intellige. Per aestatem adulescentiam, & florem illum etatis.

DE LEONE ET TAVRO.

Leonem fugitabat taurus, in hircum incidit, is cornu & caperata minitabatur fronte, ad quem plenus ira taurus, Non tua, inquit, in rugas contracta frons me territat, sed immanem metuo Leonem, qui nisi tergo hereret meo, iam scires non ita paruum rem esse pugnare cum tauro, & nostro sequi de uulnere sanguinem.

MORALE.

☞ Calamitosus non est addenda calamitas. Sat miser est qui semel est miser.

FABVLÆ

ANIANI, GVILELMO HERMANNO diui Augustini ordinis canonico, interprete mutata, incipiunt feliciter.

DE NVTRICE ET LVPO.

NVTRIX minatur puerum plorantem (ni taceat) dari lupo. Lupus id forte audit, spe cibi manet ad fores. Puer tandem silescit, obrepente somno. Regreditur lupo in syluam ieiunus & inanis. Lupa ubi sit præda sciscitatur.

scitatur. Gemebundus ille uerba, inquit, data mihi sunt.
Puerum plorantem se abijcere minabatur nutrix, at se
fellit.

MORALE.

☞ *Fœminæ non est adhibenda fides.*

¶ De Testudine & Aquila.

Coeperat testudinem tedium reptandi. Si quis eam
in coelum tolleret, pollicetur baccas maris rubri,
sustollit eam Aquila, poscit premium. Non habentem
fodit unguibus. Ita testudo, quæ concupiit uidere
astra, in astris uitam reliquit.

MORALE.

☞ *Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli qui si mansissent humiles, poterant esse tuti, facti subimes, inciderunt in pericula.*

¶ De Cancris, Matre, & Filio.

Cancrum retrogradum monet mater, antrorsum
ut eat. Filius respondet, Mater, inquit, i præsequar.

MORALE.

☞ *Nullum reprehenderis uitij, cuius ipse queas reprehendi.*

¶ De Sole & Aquilone.

Sol & uentus Aquilo certant, uter sit fortior.
Conuentum est experiri uires in uiatorem, ut palmam
ferat, qui excusserit manticam. Boreas horisono
nymbo uiatorem aggreditur, ac ille non desistit,
amictum gradiendo duplicans. Assunt uices solis, Quæ

48 ANIANI FABULAE.

nymbo paulatim euieto, emolitur radios. Incipit uiator
estuar, sudare, anhelare. Tandem progredi nequens,
captat frigus opacum, atq; sub frondoso nemore, abiecta
mantica, resedit. Ita soli contigit uictoria.

MORALE.

Qui cum certes etiam atq; etiam uide. Nam & si tu
fortis es, est forsitan alius te fortior. Aut si non fortior,
certe callidior, ut consilio suo, tuum uincat robur.

DE ASINO.

Asinus uenit in syluam, offendit exuias leonis.
Quibus indutus redit in pascua, greges armen-
taq; territat, & fugat. Venit qui perdiderat,
queritat suum asinum. Asinus uiso hero occurrit, imo
cum rugitu suo incurrit. At herus prehensis, quæ exta-
bant, auriculis, alios licet, inquit, fallas, ego te aselle mi
probe noui.

MORALE.

Quod non es, ne te esse simules, non doctum cum sis
indoctus, non diuitem, non nobilem, cum sis pauper &
ignobilis, te iactes, Vero enim comperto rideberis.

DE RANA & VULPE.

Rana egressa paludem, in syluis apud feras medici-
nam profitetur. Ait se nec Hippocrati, nec Gale-
no cedere. Cæteris habentibus fidem, illusit uulpes.
An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pallet
os? Quin curet seipsam? Sic illusit uulpes. Est enim ra-
næ os cæruleo colore.

Morale

MORALE.

☞ Stultitiæ est profiteri quod nescias, & ridiculum.

DE CANE MORDACI.

Cani subinde homines mordenti, ut sibi quisq; caueret, alligarat dominus nolam. Canis ratus uirtuti suæ tributum decus, suos populares despicit. Accedit ad hunc canum aliquis ætate atq; authoritate grauis, monens eum ne erret. Nam ista, inquit, nola data est tibi in dedecus, non in decus.

MORALE.

☞ Gloriosus interdum sibi ducit laudi, quod ipsi est uituperio.

DE CAMELO.

Camelus sui pœnitens querebatur tauros insignes ire geminis cornibus, se inermem obiectum cæteris animalibus. Orat Iouem donari sibi cornua. Ridet Iuppiter stultitiam cameli, nec modo uotum negat, uerum & auriculas bestię decurtat.

MORALE.

☞ Sit quisq; fortuna contentus sua. Etenim multi fortunam secuti meliorem, incurrere peiorem.

¶ De duobus amicis & Urso.

Duo amici faciunt iter, occurrit in itinere ursus. Unus arbore conscensa, pericula euitat. Alter cum spes fugæ non esset, collidit se humi. Accedit belua, cõtrectat iacentem, os explorat & aures. Homine

Et spiritum

50 ANIANI FABVLÆ.

Spiritum continente, ac motum, ursus quia mortuis par-
cit, ratus cadaver esse, innocuus discedit. Percontanti
postea socio, quidnam bestia dixisset iacenti in aurem,
hoc monuisse ait, ne unquam cum illiusmodi amicis iter
faceret.

MORALE.

☞ Rara avis in terris, nigroq; simillima cygno, fides
est. Verum amicum res aduersæ & pericula monstrant.

DE EQVITE CALVO.

Eques caluus illigarat pileo comam fictitiam. Ve-
nit in campum, acri spirante Borea, ac dum male
obseruat capillatum galerum, subito apparet cal-
uities. Tollit cachinnum corona, nec non & ipse ridet.
Quid noui est inquit, auolare capillos alienos, cum olim
defluxerint, qui fuerant mei?

MORALE.

☞ Belle fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ri-
dentibus risit. Socrates uero cum accepisset in foro ala-
pam, hoc modo respondit, Molestum esse nescire homines
quando debeant prodire cum galea.

DE DVABVS OLLIS.

Dvæ Olle steterè in ripa, altera erat lutea, altera
ærea, utranq; tulit uis fluij. Luteæ collisionem
metuenti respondet ærea, nequid timeat, sese
enim ne collidantur, satis curaturam. Tum altera, scis
me, inquit, tecum, seu te mecum flumen colliserit, cum
meo utrunq; fiet periculo. Quare certum est à te sepa-
rari.

Morale

G. HERM. INTERP.

52

MORALE.

☞ Satius est uiuere cum socio pari, quam cum potentiori. A potentiore enim potest esse periculum tibi, non illi à te.

DE RVSTICO ET FORTVNA.

Rusticus cum araret, offendebat in sulcis thesaurum. Gratiar agit telluri, quæ hunc dedisset. Fortuna uidens nihil honoris haberi sibi, ita est secum locuta. Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus, at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium uotis & clamore sollicitabit.

MORALE.

☞ Beneficio accepto, grati simus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est, etiam beneficio quod iam acceperit, priuari.

DE TAVRO ET CAPRO.

Fugit Leonem Taurus, uenit ad speluncam, querens latibulum. Intransit occursum cornibus, qui intus erat, caper. Tum ijs uerbis bos emugit. Tu equidem cornibus tuis meam excipis fugam. Verum si abierit quem fugio, quantum à uiribus tauri distet caper, tum senties.

MORALE.

☞ Quis nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum? Quisquis enim à miserorum iniuria non temperauerit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris redierit foelicitas, nimirum nocuisse miseris, eum poenitebit.

De Simia

52 ANIANI FABULAE.

¶ De Simia & eius prole.

Omnis animantes suo conspectui Iuppiter adesse iusserat, cuius nam soboles esset pulcherrima iudicaturus. Properant ferae, aduolant aues, nec non ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat Simia, trahens secum suam prolem. Cuius quidem prolis foedas nates cunctis ridentibus, sic inquit. Maneat cui fauerit Iupiter uictoria. Meo tamen iudicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis iure preferendus. Hoc dicto subrisit & Iuppiter.

MORALE.

☞ Et nos, & nostra nobis placent. Sed de nobis, & de nostris factis, aliorum sit iudicium, ne si ipsi iudicemus, cum simia rideamur.

¶ De Pauone & Gruce.

Pauo & Grus unà coenant. Pauo se iactat, caudam ostentat, Gruem contemnit. Grus fatetur pauonem formosis esse pennis, se tamen, dum uix tectis superuolat pauo, animoso uolatu penetrare nubes.

MORALE.

☞ Nemo alterum contempserit. Sua cuiq; dos, sua cuiq; est uirtus. Qui tua uirtute caret, forsā habet qua careas tu.

¶ De Quercu & arundine.

Validiore Notho effracta Quercus, in flumen precipitatur. Dumq; fluitat, haeret forte ramis suis

suis in arundine, miratur arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet, cedendo & declinando se esse tutam, inclinare ad Nothum, ad Boream, ad omnem flatum. Nec mirum esse quod quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupiuit.

MORALE.

☞ Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo, & ferendo uincas. Quod pulchre docet facundissimus poetarum Virgilius.

Nate dea quò fata trahunt retrahuntq; sequamur

Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.

¶ De Tigride & Vulpe.

Venator iaculis agitabat feras. Tigris iubet omnes feras absistere, sese unam ait bellum confecturam. Pergit uenator iaculari. Tigris oppido sauciatur. Fugientem è prelio, telumq; extrahentem percunctatur uulpes, quisnam ualentem beluam tam ualde uulnerasset? Respondet se authorem uulneris haud nosse, uerum ex uulneris magnitudine capere se coniecturam, aliquem fuisse uirum.

MORALE.

☞ Fortes plerunq; sunt temerarij, & ars uim, ingenium fortitudinem superat.

¶ De Tauris & Leone.

Quatuor fuere tauri, quibus placuit communem ipsorum esse salutem, & commune periculum. Videt

74 ANIANI FABVLAE.

Videt leo simul pascentes, & si esurit, tamen coniunctos
aggredi metuit. Primum dat operam uerbis fallacibus
segregare, tum segregatos laniat.

MORALE.

☞ Concordia nihil est firmitus, discordia etiam fortes
reddit imbecilles.

DE ABIETE ET DVMO.

Fertur olim abies despicere dumos, iactitat se pro-
ceram esse, locari in aedibus, cum uelo stare in na-
uibus, dumos autē humiles, uiles, nulli usui idoneos.
Quorum quidem tale fuit responsum. Tu sane Abies tuis
gloriaris bonis, ut nostris insultes malis. Verum nec tua
refers mala, & nostra præteris bona. Cum tu sonanti de-
truncare securi, quàm uelles tum nobis, qui securi sumus,
esse te similem?

MORALE.

☞ Et summæ fortunæ suæ insunt mala, & humili for-
tunæ suæ bona. Vt nil aliud nunc dicam, hæc securus est ac-
tuta, illa nec extra metum est, nec caret periculo.

Horatius canit in lyricis.

Celsæ grauiore casu

Decidunt turres, feriuntq; summos

Fulgura montes.

DE PISCATORE & PISCICULO.

Subductus hamo pisciculus, orat piscatorem se di-
mitti. Ait se modo à matre fuissem, & mensam, cum
adhuc minutus sit, non multum iuuare. Si dimittat,
postea

postea grandem ultro ad hamum eius rediturum. Piscator negat se dimittere prædam certam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, scio, quid sim habiturus, nescio. Ego spem pretio non emo.

MORALE.

☞ Certum præstat incerto, præsens futuro, & si nonnunquam exile commodum omissum, attulit magnum.

DE ALITE & PULLIS EIVS.

Ales positos in segete pullos monet, ut dum ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo de occasione. Redeunti è pastu matri pulli anxij narrãe dominum agri operam illam mandasse vicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio die trepidi, aiunt rogatos ad metendum esse amicos. Iterum iubet illa, ut sint securi. Tertio ut audiuit ipsum dominum cum filio statuisse postero mane cum falce messem intrare, iam, inquit, tempus est ut fugiamus. Vicinos & amicos non timui, quia non uenturos sciui. Timeo dominum, illi enim res est cordi.

MORALE.

☞ Secordes alienis in rebus pleriq; sumus. Quod si quid recte curatum uelis, alteri ne mandes, sed cures ipse.

DE AVARO ET INVIDO.

Duo homines orabant Iouem, Cupidus & inuidus. Mittitur à Ioue Apollo, per hunc, ut eorum uotis satisfiat, dat hic utriq; optandi liberam facultatem, hac conditione, ut quodcumq; petisset alter, id ipsum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus,

cum

cum nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca. Et duplum accipit socius. Porro inuidus hoc petit, ut ipse uno priuetur oculorum, letus socium multandum esse utroq;.

MORALE.

☞ Auaritiam quid possit satiare? Inuidia uero demens est nihil. Quae dummodo noceat alteri, sibi met imprecatur malum.

☞ De Leone & Capella.

Vidit Leo pendere dumosa de rupe capellam. Suedet descendere, ut in campo thymū, salicesq; carpat. Recusat capella descendere, uerba quidem eius haud sane mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

MORALE.

☞ Cogita quis quid suadeat. Multi suadent utilia, non tibi, sed sibi.

DE CORNICE & Vrna.

Sitibunda cornix reperit urnam aquae, sed erat urna profundior, quam ut posset à cornice aqua contingi. Conatur effundere urnam, nec ualet. Tum lectos ex harena scrupulos iniecit, hoc modo aqua leuatur, & cornix bibit.

MORALE.

☞ Interdum id quod non potes efficere ui, efficies prudentia & consilio.

☞ DE LEONE & Venatore.

Litigat Leo cum Venatore, suam praefert fortitudinem hominis fortitudini. Post longa iurgia, uenator ducit leonem ad mausoleum, in quo sculptus erat

erat

erat leo, caput deponens in gremium uiri. Negat fera id satis esse indicij, homines enim sculperere quod uellent, ait, quod si & leones forent artifices, iam uirum sculptum iri sub pedibus leonis.

MORALE.

☞ Quisq; quoad potest, & dicit, & facit, quod suæ parti, & causæ putet prodesse.

DE PVERO ET FVRE.

SEdebat puer flens apud puteum. Fur rogat causam flendi. Puer dicit rupto fune incidisse in aquas urnam auri. Homo exiit se, insilit in puteum, quærit. Vase non inuento, conscendit, atq; ibi nec puerum, nec suam inuenit tunicam. Puer quippe sublata tunica fugerat.

MORALE.

☞ Falluntur interdum, qui fallere solent.

DE RVSTICO ET IUVENCO.

ERat Rustico Iuencus, uinculi omnis, iugiq; impatiens. Homo astutus bestia resecat cornua (cornibus enim petebat) tum iungit non curru, sed aratro, ne, ut solet, herum pulsaret calcibus. Stiuam ipse tenet, gaudens industria effecisse, ut iam foret tutus & à cornibus, & ab ungulis. Sed quid euenit? Taurus subinde resistens, spargendo pedibus, os caputq; rustici opplet harena.

MORALE.

☞ Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nulla queant arte, nullo consilio tractari.

DE SATYRO ET VIATORE.

F Satyrus

58 ANIANI FABULAE.

S Atyrus, qui deus nemorum olim est habitus, Viatorum niuc obrutum, atq; algore enectum miseratus, ducit in antrum suum, fouet igni. Spirantem autem in manus, percontatur causam. Qui respondens, ut calefiant, inquit. Postea cum accumberent, sufflat uiator in polenta. Quod cur faceret interrogatus, ut frigescat inquit. Tum continuo Satyrus uiatorem eiciens, nolo, inquit, in meo sit antro, cui tam diuersum est os.

MORALE.

☞ Caue sit in tuo conuictu homo duplici ore, quiq; in sermone est Proteus.

DE APRO ET RVSTICO.

A Pro uastanti segetes, Rusticus praecidit auriculam. Iterum deprehenso, praecidit alteram. Et tunc quoq; redeuntem capit, captum portat in urbem destinatum lautitiae sui patroni. Secta iam in conuiuio belua, nusquam apparet cor. Excandescente hero, et flagitante cocos, uillicus respondet, Patrone, inquit, non est mirum non apparere cor, nam credo stultum aprum nunquam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nunquam in poenam suam ad meas segetes toties redisset. Sic rusticus. At omnes conuiuiae emori risu, cachinnari de stultitia rustici.

MORALE.

☞ Multorum hominum tam est excors uita, ut an cor habeant, possis ambigere.

DE TAVRO ET MVRE.

MUR

M Vstauri pedem momorderat, fugiens in antrum suum. Taurus uibrat cornua, querit hostem, nusquam uidet, irridet eum mus. Quia inquit, robustus es & uastus, non idcirco quemuis contempseris. Nunc te (& quidem gratis) laesit exiguus mus.

MORALE.

☞ Tritum illud est uerbum, quod significantius nostrate lingua dixerim. Niemand sol verachten seinen feind. Latine sic. Nemo suum hostem floccipendat.

DE RVSTICO ET HERCVLE.

R Vstici currus haeret in profundo luto. Mox superius deum Herculem implorat. Intonat uox e caelo, inepte inquit, flagella equos, & ipse annitere rotis, atq; tum Herculem uocato, tum enim aderit Hercules uocatus.

MORALE.

☞ Nil profunt otiosa uota, quae sane Deus non audit. Iuua temet (inquiunt) ipse, tum iuuabit te deus.

DE ANSERE.

F Vit anser, qui ponebat oua aurea, singulis diebus singula, dominus ut subito fiat diues, Anserem iugulat, sperans intus latere gazam. Sed ansere inuento uacuo, stupet miser, anxieq; dehinc suspirat, ac plangit, & rem & spem perijsse.

MORALE.

☞ Moderanda sunt uota. Curandum est ne uel praeproperi simus, uel nimij. Nam & festinantia nocet &

qui plura quàm decet, querit, interdum acquirit nihil.

DE CICADA ET FORMICA.

Cum per æstatem Cicada cantat, Formica suam exercet messem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Sciente bruma famelica cicada uenit ad formicam, mendicat uictum. Renuit formica, dictitans sese dum illa cantabat laborasse.

MORALE.

¶ Qui segnis est in iuuenta, egebit in senecta, & qui non parcit, olim mendicabit.

¶ De Simia & duobus eius natis.

Simia ut serunt, cum peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis. Atq; cum incidisset terror, uitatura periculum, dilectum prehendit ulnis, quem, dum præceps fugitat, collidit petreæ atq; enecat, neglectus autem qui in hirsuto hæserat tergo fugientis, mansit incolumis.

MORALE.

¶ Solet euenire, ut ipsi parentes filio, quem tenere amant, præ nimia indulgentia sint mali occasio & periculi, eo, quem minus amarunt, præstante se strenuum ac probum.

DE BOVE ET IUVENCO.

Bos iam grandis æuo quotidie trahebat aratrum. Iuuenus laboris expers, uicinis exultat in pascuis, ac tandem insultat fortune senioris. Iactat se iugi ac inculi

ac uinculi inscium, se liberum, se ociosum, illi attritum esse labore collum. Deniq; se glabrum, ac nitidum, illum esse hirtum ac squalidum. Senior tum quidem nihil contra, sed breui post tempore uidet hunc insultorem duci ad aras, ac tum hisce uerbis affatur. Quo tua mollis uita peruenit? Securum illud otium redijt ad securim. Iam saltem (ut opinor) potius suades mihi laborem, qui me tuetur, quàm otium, quod nunc te traxit ad necem.

MORALE.

☞ Ad uitam recte gerendam opus est labore & uigilantia. Secors autem & uoluptati deditus, suarum rerum, quem nolet, sortietur exitum.

DE CANE ET LEONE.

Occurrit Canis Leoni, iocatur, quid tu miser exhaustus inedia, percurris syluas & deuia? Me specta pinguem ac nitidum, atq; hæc non labore consequor, sed otio. Tum Leo. Habes tu quidem tuas epulas, sed habes stolide etiam uincula. Tu seruus esto, qui seruire potes, equidem sum liber, nec seruire uolo.

MORALE.

☞ Pulchre respondit leo, quibuslibet enim rebus potior est libertas.

DE PISCIBVS.

Piscis fluuiialis ui fluminis correptus est in mare. Vbi suam efferens nobilitatem, omne marinum genus uilipendebat. Non tulit hoc phoca, sed ait tunc fore iudicium nobilitatis, si cum phoca portetur ad forum.

Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

MORALE.

☞ *Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædicent et iactent. Sed laus sui oris non datur homini laudi, at excipitur cum auditorum risu.*

DE PARDO ET VVLPECVLA.

Pardus cui pictum est tergum, cæteris feris, etiam leonibus despectis, intumescibat. Accedit ad hunc vulpecula, suadet non superbire, dicens, illi quidem speciosam esse pellem, sibi uero speciosam esse mentem.

MORALE.

☞ *Discrimen est bonorum et ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ. Vtrisque illis animi bona præstantur oportet.*

APOLOGI

EX CHILIADIBVS ADAGIORUM
Erasmi desumpti ad communem
puerorum fructum.

DE VVLPECVLA ET PARDALE.

CUM ALIQVANDO PARDALIS vulpem præ se contemneret, quod ipsa pellem haberet omnigenis colorum maculis uariegatam, respondit Vulpes, sibi id decoris in animo esse, quod illi esset in cute.

Morale

CHILIA. ERASMI.

MORALE.

☞ Neq; uero paulo satius est ingenio præditum esse uafro, quàm cute uersicolore.

DE VULPE ET FELE.

CUm aliquando uulpes in colloquio, quod illi erat cum Fele, iactitaret sibi uarias esse technas, adeo, ut uel peram haberet dolis repertam. Feles autem responderet sibi unicam dumtaxat artem esse, cui fideret si quid esset discriminis. Inter confabulandum repente canum accurrentium tumultus auditur. Ibi feles in arborem altissimam subsiliit, cum uulpes interim à canum agmine cincta, capitur.

MORALE.

☞ Innuit fabula præstabilius esse nonnunquam unicum consilium, modo id sit uerum & efficax, quàm plures dolos, consiliaq; friuola.

DE REGE ET SIMIIS.

Rex quidam Aegyptius aliquot Simias instituit, ut saltandi rationem perdiscerent, ut enim nullum animal ad figuram hominis propius accedit, ita nec aliud actus humanos, aut melius, aut libentius imitatur. Artem itaq; saltandi protinus edoctæ, saltare coeperunt, insignibus indutæ purpuris, ac personatæ. Multoq; iam tempore maiorem in modum placebat spectaculum, donec è spectatoribus facetus quispiam, nutes, quas clanculum in sinu gestabat, in medium abiecit,

ibi statim simiæ, simul atq; nuces uidissent, oblita choræ,
id esse ceperunt, quod ante fuerant, ac repente è salta-
tricibus in simias redierunt. Contritisq; personis, dilace-
ratis uestibus, pro nucibus inter se pugnabant non sine
maximo spectatorum risu. MORALE.

☞ Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non muta-
re hominis ingenium.

DE ASINO ET VIATORIBVS.

Duo quidam cum in desertis locis asinum quem-
piam forte fortuna nacti essent, contendere inter
se ceperunt, uter eorum, uti suum, domum ab-
duceret. Nam utriq; pariter à fortuna uidebatur obie-
ctus. Hac interim de re illis inuicem altercantibus, asinus
se se subduxit, ac neuter eo potitus est.

MORALE.

☞ Quidam à presentibus commodis, quibus ob insci-
tiam uti nesciunt, excidunt.

DE PISCATORIBVS.

Piscatores aliquot iacto reti, testudines eduxerunt,
eas cum essent inter sese partiti, neq; sufficerent
omnibus comedendis, Mercurium forte acceden-
tem inuitarunt ad conuiuium. At is intelligens se neutri-
quam humanitatis gratia uocari, sed ut eos fastidito cibo
subleuaret, recusauit, iussit ut ipsi suas testudines ederent
quas cepissent. MORALE.

☞ Nonnulli posteaquam inconsulte quippiam adorti
sunt

sunt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admiscent.

DE ASINO.

A Pud Cumanos asinus quispiam per testes seruitutem, abrupto loro in syluam aufugerat, illic forte repertum Leonis exuium corpori adplicabat suo, atq; ita pro leone sese gerebat, homines pariter ac feras uoce caudaq; territans. Nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu personatus hic asinus pro leone immani habitus ac formidatus, donec hospes quispiam Cumas profectus, qui saepenumero uiderat & leonem & asinum, atq; ob id non erat difficile dignoscere aurium praeminentium inditio, neq; non alijs quibusdam coniecturis asinum esse deprehendit, ac probe sustigatum reduxit, dominoq; agnoscenti reddidit. Interim autem risum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis asinus iam agnitus, quos, dudum creditus leo, metu propemodum exanimauerat.

MORALE.

✠ Haud facile tegimus uitia, quae à puero nobiscum adoleuerunt.

DE SCARABEO ET AQUILA.

S Carabeus aliquando spretus ab Aquila, coepit de uindicta quoquo pacto sumenda cogitare. Peruestigauit ubi nam aquila nidum collocasset, adrepsit Scarabeus, & oua simili dolo deiecit. Aquila cum saepius

FS domiciliu

domicilium commutasset, neq; quicquam proficeret, Iouem patronum adiit, exponit calamitatem suam. Is iubet, ut suo in gremio ponat oua, uel isthic in tuto futura. Et huc per uestis lacinias, sinusq; prorepfit pertinax Scarabeus, haudquaquam sentiente Ioue. Deinde ubi uidet oua commoueri Iuppiter, neq; satis animaduertit, unde territus rei nouitate, excusso gremio, in terram deiecit.

MORALE.

☞ Monet hæc fabula neminem quantumuis pusillum contemnendum esse.

DE SIMIIS ET PARDALE.

IN Maurisia simiarum ingens copia. Pardalis autem animal est natura simijs infestissimum, quas tamen uiribus assequi non potest, nimirum illis in summas arbores subuolantibus. His itaq; dolis in eas utitur. Sternit se supinam sub ramis, ac porrectis cruribus emori fingit sese. Gaudent eo spectaculo Simiæ confidentes in arbore, deinde ubi iam mortuam arbitrantur, unam aliquam emittunt exploraturam, num uere mortuus sit hostis. Illa cautim ac pedetentim accedens, ubi nullum uitæ uidet argumentum, Pardale nimirum modis omnibus cadauer imitante, demum audet etiam conscendere. Quod simul ac reliquæ simiæ conspexerint, iam deposito omnî metu descendunt, & pardalim omnia ferentem, circumasultant. Postremo conculcant insultantes, ludibrii causa, donec sentiens illas iam saltando defatigatas, de repente reuiuiscens,

reuiuiscens, aliam dentibus, aliam unguibus corripit, di-
laniat ac deuorat. MORALE.

☞ Hostem simulantem uires deficere, maxime fugien-
dum esse.

DE SATYRO ET RVSTICO ANIANI

Fabula, Erasmo quoq; interprete.

Satyrus quidam cum uehementer algeret, hyberno
gelu supra modum seuiente, à rustico quodam in-
ductus est in hospitium. Admiratus autem, cur ho-
mo inflaret in manus ori admotas, rogauit cur ita face-
ret? is respondit, ut frigidus manus halitus tepore calefa-
ceret. Deinde ubi extracto foco, apposita mensa in pul-
tem feruidam rursum inflaret, magis etiam admiratus,
sciscitatus est, quid hoc sibi uellet, uti pultem inquit ille,
nimium feruentem halitu refrigerem. Tum Satyrus sur-
gens à mensa, quid ego audio inquit, Tun? eodem ex ore
pariter & calidum & frigidum efflas? Valebis, neq;
enim mihi ratio est, cum eiusmodi homine commune ha-
bere hospitium. MORALE.

☞ Notantur bilingues, qui eundem modo laudant, mo-
do uituperant.

IS QUI EMENDANDIS IIS FABV-
lis præfectus fuit, sequentes apologos ex uarijs & his
optimis autoribus collegit, ut à pueris quoq;
legerentur, quibus nunquam est bene
instructa, atq; copiosa bibliotheca,

EX

EX SECVN=

DO NOCTIVM ATTICARVM

Gellij Apologus, Aesopi Phrygis memo=
ratu non inutilis.

ESOPVS ILLE E
Phrygia fabulator, haud im=
merito sapiens existimatus est,
cum quæ utilia monitu suasuq;
erant, non seuerè, non impe=
riose præcepit & censuit, ut
philosophis mos est, sed festiuos
delectabilesq; Apologos commentus, res salubriter ac
prospicienter animaduersas, in mentes animosq; homi=
num cum audiendi quadã illecebra induit, uelut hæc eius
fabella de auiculæ nidulo, lepide atq; iucunde præmonet,
spem, fiduciamq; rerum, quas efficere quis possit haud
unquam in alio, sed in semetipso habendam. Auicula, in=
quit, est parua, nomen est cassita, habitat nidulaturq; in
segetibus, id fermè temporis, ut appetit messis, pullis iam=
iam plumantibus. Ea cassita in sementes quoq; forte con=
cesserat tempestiuiores, propterea frumentis flauescenti=
bus, pulli etiam tunc inuolucres erant. Cum igitur ipsa
iret cibum pullis quæsitum, monet eos, ut si quid ibi nouæ
rei fieret dicereturuc, animaduertent. Idq; uti sibi ubi
redisset,

redisset, renunciarent. Dominus postea segetum illarum
filium adolescentem uocat, & uides ne, inquit, hæc ema-
turuisse, & manus iam postulare? Idcirco die crastino,
ubi primū diluculabit, fac amicos adeas, & roges ut ue-
niant, operamq; mutuam dent, & messem hanc nobis ad-
iuuent. Hæc ubi ille dixit, discessit, atq; ubi redit Cassita,
pulli trepidi circumstrepere, orareq; matrem ut statim
iam properet, atq; alium in locum sese asportet, nam do-
minus inquit, misit qui amicos rogaret, uti luce oriente
ueniant, & metant. Mater iubet eos à metu ociosos esse.
Si enim dominus, inquit, messem ad amicos reijcit, crasti-
no seges non metetur, neq; necesse est hodie uti uos au-
feram. Die igitur postero, mater in pabulum uolat, do-
minus quos rogauerat operitur. Sed feruit & fit nihil,
& amici nulli erant. Tum ille rursus ad filium, amici
isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt, quin po-
tius imus, & cognatos, affines, uicinosq; nostros oramus,
ut adsint cras tempori ad metendum. Itidem hoc pulli
paucifaci matri nunciant. Mater hortatur, ut tum quoq;
sine metu, ac sine cura sint, cognatos, affinesq; nullos fer-
mè tam esse obsequibiles ait, ut ad laborem capefcendum
nihil cunctentur, & statim dicto obediant. Vos modo,
inquit, aduertite, si modo quid denuo dicetur. Alia luce
orta, auis in pastum profecta est, cognati & affines ope-
ram, quam dare rogati sunt, supersedent. Ad postremum
igitur dominus filio, ualeāt, inquit, amici cū propinquis.

Affines

70 FABVLA EX GELLIO.

Afferes prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tibi tibi capies alteram, & frumentum nosmetipsi manibus nostris cras metemus. Id ubi ex pullis dixisse dominum mater audiuit, tempus, inquit, est cedendi, & abeundi, fiet nunc dubio procul, quod futurum dixit. In ipso enim iam uertitur, cuius est res, non in alio, unde petitur. Atque ita Cassita nidum migravit, & seges à domino demessa est. Hæc quidem est Aesopi Fabula, de amicorum plerunq; & propinquorum leui & inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores libri philosophorum monent? quàm ut in nobis tantum ipsis nitamur. Alia autem omnia quæ extra nos, extraq; nostrum animum sunt, neq; pro nostris, neq; pro nobis ducamus, hunc Aesopi Apologum Q. Ennius in Satyris, scite admodum & uenuste uersibus quadratis composuit, quorum duo postreni isti sunt, quos habere cordi, & memoria, operæ precium esse Hercle puto.

Hoc erit tibi argumentum semper in promptu situm,
Ne quid expectes amicos, quod tu agere possis.

FABVLA EX LAMIA POLITIANI desumpta.

AVes olim propè uniuersæ noctuam adierunt, rogaruntq; eam, ne posthac in ædium cauis nidificaret, sed in arborum potius ramis, atq; inter frondes, ibi enim uernari suauius. Quin eidem quercum modo enatam pusillam, tenellamq; adhuc ostendebant, in qua scilicet molliter (ut aiebant) & sidere ipsa aliquãdo
noctua

FABV. EX POLITIANO. 71

noctua, & suum sibi construere nidum posset. At illa facturam se negavit. Quin uicissim consilium dedit ijs, ne arbuscula illi se crederent. Laturam enim quandoq; esse uiscum, pestem uidelicet auium. Contempsere illæ (ut sunt leue genus, & uolaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Iam quercus adoleuerat, iam patula, iam frondosa erat. Ecce ibi aues illæ omnes gregatim ramis inuolitant, lasciuunt, subsultāt, colludunt, cantillant. Interea quercus ea uiscū protulerat, atq; id homines animaduertent, implicite ergo repente ibi omnes pariter missellæ, ac frustra eas sera pœnitentia subiit, quod salubre illud consilium spreuissent. Atq; hoc esse aiunt, cur nunc aues omnes, ubiubi noctuam uiderint frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumsidunt, circumuolitant. Etenim consilij illius memores admirantur eam nunc ut sapientem, stipantq; densa caterua, ut uidelicet ab ea sapere aliquando discant. Sed opinor frustra, imo uero etiam interdum cum magno ipsarum malo. Nam ueteres illæ noctuæ reuera sapientes erant. Nunc multe noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & rostrum, sapientiam uero non habent.

MORALE.

☞ Bene monentis consilia ne spernas, hæc fabula docet.

APOLOGVS EX SECVNDO LIBRO
Petri Criniti de honesta disciplina desumptus.

Sata

Sata est olim Cucurbita iuxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita uero cum multis pluuijs atq; cœli temperamento creuisset, lasciuire incipit, & ramulos audacius porrigere. Iam serpebat in pinum, iam surgere, iam ramos & frondes inuoluere audebat, ampliora folia, cadentes flores, prægrandia poma, & uirescentia ostentans. Itaq; tanto fastu, atq; insolentia intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi, & uides, inquit, ut te supero amplis folijs, ut uirore præsto, & iamiam ad cacumen profurgo? Tum pinus quæ senili prudentia, & robore pollebat, nihil mirata est cucurbite insolentis audaciam, sed ita ad eam respondit. Ego hic multas hyemes, calores, æstus, uariasq; calamitates peruici, & adhuc integra consisto, Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, cum & folia concident, & uiror omnis abierit.

MORALE.

☞ Secundis rebus non esse superbiendum.

FABVLA DE CORVO ET LVPIS.

Ex Ioanne Anto. Campano desumpta.

Corvus Lupos per ardua montium iuga comitatur, partem prædæ fieri postulat, qui eos secutus nullo tempore destitisset, sociusq; fuisset. Repulsus deinde à lupis, tanquam non eos sed prædam cibumq; secutus, nec minus luporum si occiderentur, quàm ceterorum animalium exta fuisset uoraturus.

Morale

MORALE.

☞ Non quid agamus semper inspiciendum est, sed quomodo animo, cum agimus.

☞ Altera de Partu terræ, ex eodem.

Turgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura uidebatur. Accurrunt finitimi, stupent agricolæ, terræ partum inter spem metumq; expectant, alij Typhœa illum Centimanum, alij montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodit mus, & quod miraculo fore omnibus arbitrabatur, in risum atq; iocum conuerterunt.

MORALE.

☞ Non semper credendum promissis magnificis.

APOLOGVS DE MEMBRIS ET uentre, ex Plinio desumptus.

Humani artus cum uentrem otiosum uiderent, ab eo discordarunt, & suum illi ministerium negauerunt. Cum eo pacto & ipsi quoq; deficerent, intellexerunt uentrem cibos acceptos per omnia membra diuidere, & cum eo in gratiam redierunt.

MORALE.

☞ Magnæ res discordia pereunt, concordia ualent.

☞ De Arione & Delphino. Fabula elegantissima ex Libro. XVI. Gellij.

Vetus & nobilis Ario cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymneus, terra, atq; insula

G

omni

omni Lesbios fuit. Eum Arionem rex Corinthi Perian-
 der amicum amatumq; habuit artis gratia. Is inde à re-
 ge proficiscitur, terras inçlytas, Siciliam, atq; Italiani-
 uisere. Vbi eò uenit, auresq; omnium mentesq; in utris-
 usq; terræ urbibus demulsit. In quæstibus isthic & uolu-
 pratibus amoribusq; hominum fuit. Is tum postea grandi
 pecunia & re bona multa copiosus, Corinthum instituit
 redire. Nauem igitur & nautas, ut notiores amicioresq;
 sibi Corinthios delegit. Sed eo Corinthios homine acce-
 pto, nauisq; in altum prouecta, prædæ, pecuniæq; cupi-
 dos, cœpisse consilium de necando Arione. Tum illum
 ibi pernicie intellecta, pecuniam cæteraq; sua, ut habe-
 rent dcdisse, uitam modo sibi ut parcerent, orauisse.
 Nautas precum eius harum commiseratos esse illatenus, ut
 ei necem adferre per uim suis manibus temperarent. Sed
 imperauisse, ut iam statim desiliret præceps in mare.
 Homo, inquit, ibi territus spe omni uitæ perdita, id unum
 postea orauit, ut priusquam mortem oppeteret induere
 permitterent sua sibi indumenta, & fides capere, &
 canere carmen casus illius sibi consolabile. Feros & im-
 manes nautas prolubium tamen audiendi subiit. Quod
 orauerat, impetrat. Atq; ibi mox de more cinctus, am-
 ctus, ornatus, stansq; in summæ puppis foro, carmen,
 quod Orthium dicitur, uoce sublatissima cantauit. Ad
 postrema cantus, cum fidibus, ornatuq; omni, sicut sta-
 bat canebatq;, eiecit sese procul in profundum. Nautæ
 haud

haudquaquam dubitantes quin periisset, cursum quem
facere coeperunt, tenuerunt. Sed nouum, & mirum, &
pium facinus contigit. Delphinum repente inter undas
ad nauis, & dorso super fluctus edito uectauisse. Inco=
lumiq; eum corpore & ornatu, Tænarum in terras
Læonicam deuexisse. Tum Arionem prorsus ex eo loco
Corinthum petiuisse, talemq; Periandro regi, qualis
Delphino uectus fuerat, sese obtulisse, eiq; rem, sicuti ac=
ciderat, narrauisse. Regem istæc parum credidisse, Ario=
nem quasi falleret, custodiri iussisse. Nautas requisitos,
ab legato Arione, dissimulanter interrogasse, ecquid au=
dissent in ijs locis, unde uenissent, super Arione? Eos di=
xisse, hominem cum inde irent, in terra Itala fuisse,
eumq; bene agitare, & studijs delectationibusq; urbium
florere, atq; in gratia pecuniæq; magna fortunatum esse.
Tum inter hæc eorum uerba, Arionem cum fidibus &
indumentis, cum quibus se in salum eiaculauerat, exti=
tisse. Nautas stupefactos, conuictosq; ire inficias non
quisse.

MORALE.

☞ Documento est hæc fabula, plus aliquando inueniri
in brutis animalibus clementiæ, quàm in ijs homi=
nibus, qui præter opes nihil habent pensi,
præter figuram nihil humanitatis.

NICOLAI

GERBELLII PHORCENSIS

Apologus lepidissimus.

DE ARANEA ET PODAGRA.

ARANEA PAVLVLVM A TE-
xendo opere quietior, animi relaxandi gra-
tia commodum deambulabat. Huic se ob-
uiam præbuit podagra, tametsi passibus
ambiguus admodum ægra illam assequeretur. Eius diei
itinere utcunq; emenso, non longe aberant ab oppidulo,
cui regionis eius incolæ Tichæ nomen indiderant. Vtriq;
consilium fuit, conditionis suæ hospitem peruestigare.
Aranea non maximopere data opera, in opulenti cuius-
dam ciuis ædes diuertit. Inibi quaquaversum telas suas
præpandebat, prætendebatq; retia, aderant illico, nescio
qui trygodæmones, qui textrinam illius demoliebantur.
Momentaneum itaq; erat ipsius, quo etiam cunq; se uera-
teret, edificium. Nusquam enim scopariorum oculatas
scopas poterat effugere. Misera planè quæ in tanta reo-
rum omniū affluentia, sola egebat perturbabaturq;. Po-
dagra uero mendicabuli instar uix tandem egestosi cuiu-
spiam tuguriolum impetrarat. In id loci cum decubuis-
set, nihil non experiebatur miseriarum. Apponebatur
scenaturienti panis cibarius, aridis uix faucibus hianti
hydropo-

hydropoterium. Iamq; diurno itinere lassescenti torus
 ligneus, nullis frondibus, nullo gramine, sed prætenuibus
 paleis insternebatur. Atqui dicere non est huius instituti,
 quàm conuenerint male membris mollibus, cuticulæ (ut
 ita dixerim) holosericæ stragula tam dura, tam barbari
 uilli. Oriente igitur uix tandem illo augusto sydere, quod
 exaudit, quod intuetur omnia, conuenere rursus Ara-
 nea simul & Podagra. Prior Aranea præteritæ noctis
 molestias, tot locorum commutationes denarrat. Nunc
 heri exprobrans munditiem, nunc nimiam scopariorum
 obseruantiam. Podagra contra de hospitis sui ægestate
 complura comminiscitur. Nec ocium habet admonstrare
 araneæ liuidas uibices, quas adamantina fulcra tenellæ
 cuticulæ impresserant. Consilium ineunt, araneam dein-
 ceptis pauperum tuguria, podagram uero diuitum aulas
 debere subingredi, in hanc aranea pedibus, podagra ani-
 mis uadit sententiam. Veruntamen tenebris iamiam in-
 crescentibus, urbi cuiquam sese approximant, Podagra
 instituti non immemor, pedetentim se in nummosi cuius-
 dam domum illatebrauit. Qua commodum ab hero con-
 specta, Dij boni qua beneuolentia, qua humanitate, qui-
 bus nominibus excipitur. Supponuntur, substruunturq;
 olorinæ culcitæ, toralia perdicum subalaribus plumis
 referta. Taceo uinum dulce, uinum nigrum, Lesbium,
 Surrentinum. Taceo ficedulas, phasianos, atq; eas aui-
 culas, quæ binis superbiunt cordibus. In summa, nihil de-

litiarum, nihil uoluptatum non exhauriebat. Aranea pauperis casam ingressa, telas orditur quaque uorsum parietes interpatent, retia suspendit. Orbiculari operi manibus pedibusq; incumbit. Reficit abrupta, perficit intercepta. Et ut dicam breuiter, uacua dominatur in aula. Nullas insidias, nullius formidabat insultus. Imo uero etiam iam scopis superior omnibus. Non multo post podagra araneam conuenit, delicias suas, foelicitatem, fortunas, ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium suum, edificandi texendiq; libertatem. Placuit tandem hæc utrisq; sententia. Quorsumcunq; proficiscerentur podagram in diuitum domos, araneam in pauperum tuguria debere diuertere.

MORALE.

Apologus hic tametsi ad usus uarios accommodari queat, id tamen in primis declarat alium alio loco fortunatiorem esse. Præterea morborum domicilium esse diuitum aulas. Ad ultimum, nusquam libertatem maiorem quam ubi diuitiarum minus.

¶ Fabularum Aesopi Finis.

LAVREN-

TII ABSTEMII VIRI ELEGANTIS

et anceni ingenij Fabulae elegantissime, nuper per clarissimum poetam et philosophum Gargetium emaculate.

Domicius

DOMICIVS

PALLADIVS SOVRANVS
 nus Pollioni Vadio, Sacerdoti ue-
 nerando. S. P. D.

I AM PRIDEM TVO SERMONI
 de Absternio frequenti literarum confessu Pollio ue-
 nerande non inuitus interfui. Cum minime prætex-
 tatis (ut ita dicam) laudibus hominem celebrares,
 adeoq; in arcem euasisti, ut nemo sanè (mea sententia)
 cum cumulatius laudare potuerit. Mox inde secedens diu
 hæc omnia mecum animo uolutabam, unde tanta confu-
 eret laudationis abundantia, unde tanta non uulgaris ob-
 seruatio emanaret, unde deniq; amicitia adeo perfecta
 exoriretur. Proculdubio non aliunde mecum tandem col-
 legi, quàm ex præclaræ eius uirtutis nomine proficisc i,
 cuius quidem uis magna & præpotens est. Quamobrem
 non possum profecto non suspicere ingenium tuum
 amabile, tuumq; animum uirtutibus fultum diligentius
 non admirari, qui neq; ambitione, neq; inuidia, neq; ali-
 quo alio liuore deuincitur. Siquidem omnes, quas mere-
 tur Absternius noster, laudes, non transis silentio, imo
 alias ipsas cumulandas, ob eius incredibilem eloquen-
 tiam, singularemq; doctrinam ultro accedis, idq; haud

G 4 ab re,

80 EPISTOLA ABSTEMII

ab re, cum pater omnium elegantiarum, atq; idem leporum omnium merito sit & habeatur. Et ut hæc clariora luce, non officij gratia, aut temere dicantur quotidie, quemadmodum aliqua eius laborum monimenta existere uidemus, quæ undiq; perfecta uerborum concinnitate, perspicacissimisq; sententijs scatent. Nam modo dicam de hoc Apologorum libello nuper impresso, in quo perspicua ac insignis eius ingenij amenitas, non absq; laude maxima redundare uidetur. Quare non uereor, ut is remisso cuiuscunq; animo pessum eat, Abstemioloq; (absit inuidia uerbo) omnium quàm iucundissimo detrahatur. Cui & te & me ob tanti nominis celebritatem nulla unquam in re defuturos esse liquido constabit.

VALE.

LAVREN

TIVS ABSTEMIVS OCTA

niano Vbaldino Comiti Mercatelli.

S. P. D.

AEDITVRVS HVNC APOLOGORUM libellum, quem de numero fabularum hecatomythium nuncupauit, multum diuq; dubitauit Octauiane Princeps inclyte, tuo ne eum nomini potissimum

AD VBALDINVM. 81

potissimum dedicarem. Nam cum tuam in me non sine plurimis beneficijs perspicerem beneuolentiam, non aliquid mearum uigiliarum tibi deuouere, ingratisimi hominis esse uidebatur. Rursus cum tuorum in me officiorum numerum, diuinasq; uirtutes tuas mecum ipse reuoluerem, indignum tantis meritis, tantaq; sapientia munusculum hoc esse cernebam. Hanc tandem dubitationem meam amouit humanitas & prudentia tua, qua non tam res tibi dono datas, quam offerentium uoluntatem soles inspicere. Addidit quoq; mihi animum, Guidus Vbaldus clarissimus Dux & Princeps meus omni laude maior, qui opusculum meum de nonnullis locis obscuris superiori anno ei dedicatum uultu ita placido & serena fronte suscepit, ut sperare merito possem, hoc tibi qualecunq; fore non ingratum. Non mediocriter etiam me incitarunt Georgius Emus, pro Venetis hic agens legatus, non solum patritia nobilitate, uerum etiam bonarum artium studijs clarus, & Carolus Verardus Casenas Archidiaconus Casene, & Alexandri Pontificis Maximi Cubicularius, uir omni literarum genere prestans, nec non Renatus Melioratus, & Robertus Vrsus Ariminenses Iurisconsulti clarissimi, nec minus qui humanitatis uacant studijs, eruditi. Hi enim alijq; complures optimi harum rerum censores, cum hunc libellum legisent, multis me uerbis sunt ad editionem cohortati. Non putauit igitur tam humano principi hoc munus ingratum

G S futurum

futurum quod tot eruditis uiris ante placuisse cognoueram. Accipe igitur hoc quicquid est libelli ab Abstemio tuo, cuius mentem animumque si penitus posses inspicere, in hac tenui re magnum munus tibi iudicares oblatum. Ne quis autem inutilem et inanem hunc meum scribendi laborem existimaret, prefati uinculam quandam proponendam censui, qua intelligeretur doctos etiam et claros uiros in magnis rebus huiusmodi fabulis non uoluptatis tantum, uerumetiam utilitatis gratia delectatos. Sedulo dedimus operam, ut seria potius quam iocos saperent, unde ridiculas multas, quae inter componendum sese mihi offerebant, consulto praeterij, quia nimis lasciuae, et tanti principis grauanime mihi uidebantur indignae. Non tamen ita agrestis esse uolui, quin eas aliqua urbanitate aspergerem, maxime ad principem scribens, cum principes curarum mole pressi, soleant interdum recreandi animi gratia, iocos appetere.

V A L E.

E I V S D E M A B S T E M I I

Prooemium.

Cogitanti mihi uaria scriptorum genera. Qui, ut humanae uitae prodesse, cogitationes suas literarum mandauere memoriae, qui Apologos scripsere, non postremo loco digni esse uidentur. Non enim modo mortalium animos incredibili quadam afficiunt uoluptate, uerumetiam ad res honestas, utilesque peragendas

gendas suis fabellis, magis quam Philosophi suis præceptis alliciunt. Nam ita in legentium animos quadam iucunditate penetrant, & quibusdam similitudinibus, quæ maxime ad commouendos animos ualent, quid uitandum faciendumq; sit ostendunt, ut omnes etiam inuiti, illis assentire cogantur. Sensus enim audiendi fastidiosissimus, res etiam utiles honestasq; haud facile admittit, ni fuerint aliqua urbanitate conditæ. Testis quidam orator Atheniensis, qui ad Athenienses uerba faciens, cum eos minus attentos uideret, rogauit, ut saltem fabulam audire dignarentur, quo impetrato, Ceres, inquit, & hirundo, & anguilla simul iter facientes, ad quendam fluuium peruenerunt, Hirundo quidem superuolauit, Anguilla autem anmem tranauit. Quod cum dixisset obtulit, interrogantibus autem illis, quid Ceres egisset? Vobis, inquit, Dea uestra succensuit, qui eos, qui uobis utilia suadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis. Quantam uim Apologi habeant ad animos commouendos, cum multis possem, tribus ero contentus exemplis ostendere. Samijs rectorem populi morti addicere uolentibus, Aesopus hac fabella dissuasit dicens, Vulpem quandam fluuium transeuntem in lacunam fuisse propulsam. Vnde cum exire non posset, tenaci limo retenta, muscarum affligeretur aculeis. Quod Herinaceus conspicatus, misericordia motus est, interrogauitq; an uellet, ut ab ea muscas abigeret, illa abnuuit dicens, hæ meo sanguine

sanguine iam plenæ, paruam mihi possunt inferre mole-
 stiam, si autem has abegeris, aliæ famelicæ superuenient,
 quæ quicquid mihi superest sanguinis, exhaurient. Ita ò
 uiri Samij uobis eueniet, si enim hunc rectorem uestrum
 iam locupletem occideritis, alios eligatis necesse est, qui
 dum se opibus uolent implere, quicquid hic uobis reli-
 querit, eripient. His uerbis moti Samij, ab incepto desti-
 tere. Hac ratione adductus Tyberius Cæsar, diurnos ma-
 gistratus dabat, unde (ut refert Iosephus) sub eo, per ui-
 ginti annorum spatia, per duos tantum præsides, Gra-
 tum scilicet & Pilatum est gubernata Iudea. Non par-
 cit populis regnum breue, ut inquit Stesichorus. Himerenses
 Phalaridem Agrigentimorum tyrannum ducem exer-
 citus sui eligere uolentes. Stesichorus poeta hoc Apo-
 logo deterruit. Equus, dicens, solus pascebat in prato.
 Adueniente autem ceruo, & pascuâ corrumpente,
 consuluit hominem, qua posset illum arte punire. Cui
 homo, si frenum, inquit, acceperis, & me armatum dor-
 sum tuum ascendere permiseris. Cum huic consilio esset
 obsecutus, Ceruum quidem hominis auxilio uictor abe-
 git. Sed non amplius hominem dorso, non frenum depu-
 lit ore. Ita, inquit Stesichorus, Viri Himerenses uobis
 eueniet, si Phalaridem ducem efficietis. Hostes quidem
 uestros punietis, sed huic tyranno perpetuo seruietis.
 Quibus uerbis territi Himerenses, huiusmodi ducis eli-
 gendi consilium deposuere. Cum populus Romanus à
 senatu

senatus secessisset, quod tributum & militiam toleraret, nec ullo pacto reduci posset, nonne Agrippa Menenius cum hoc Apologo reuocauit? Olim, inquit, Quirites, humani artus uentrem otiosum & desidem intuentes, ab eo discordarunt, nec amplius illi cibum ministrare decreuerunt. Sed cum ipsi quoque alimenta illi denegando, quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem inquit modo, Senatus & populus, quasi uenter & membra, alterum alterius auxilio indigent, & ut discordia intercunt, ita concordia ualent. Quæ fabula populus reuocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non immerito igitur, non solum Græci & Latini poætæ, ut Hesiodus & Horatius, huiusmodi fabulas suis operibus inseruerunt, uerum etiam maximi & celeberrimi Philosophi, ut Plato, Aristoteles, Plutarchus, & multi alij eas plurimum commendauerunt, & ad institutionem moralis et ciuilis uitæ non minimum facere arbitrati sunt. Quocirca Omnibonus Leonicensis, & Laurentius Valla uiri ætatis nostræ doctissimi, paucos Aesopi Apologos è græco in latinum uertere, sibi laudi, cæteris uero uoluptati & utilitati fore non dubitarunt. Et iure quidem. Leguntur enim, & in doctissimorum uirorum manibus quotidie uersantur. Non uideo igitur cur has componendo fabulas laude fraudari debeam, quam cæteri Latini ex translatione consecuti sunt, nisi adeo inuidi sumus, ut Latinis licere

NON

non putemus, quod Græcis est cum summa omnium laude concessum.

DE MVRE IN CISTA NATO.

Fabula. I.

MVS IN CISTA NATUS, omnem ferè ibi duxerat ætatem, nucibus pastus, quæ in ea seruari solebant. Dum autem circa oras cistæ ludens decidisset, quæretetq; ascensum, reperit epulas lautissime paratas, quas cum gustare cœpisset, quàm stultus, inquit, hæctenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius cistula mea esse credebam. Ecce quàm suauioribus hic uescor cibus.

¶ Hæc fabula indicat, non ita patriam diligendam, si ignobilis sit, ut alia non adeamus loca, cum alibi beatiores esse possimus.

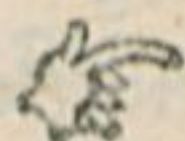
DE RVSTICO IMPETRANTE,
ut triticum absq; aristis nasceretur. II.

IMpetrauerat à Cerere Rusticus quidam, ut triticum absq; aristis nasceretur, ne metentium trituran-
tiumq; manus læderet, quod ubi inaruit, à minutis auibus depastum est. Tum Rusticus, quàm digna, inquit, patior, qui parue commoditatis causa, emolumenta quàm maxima perdidit.

¶ Fabula indicat parua incommoda maiori utilitate pensanda.

De

¶ De Accipitre columbam insequente. III.

Cum accipiter columbam precipiti insequeretur uolatu, uillam quandam ingressus, à rustico captus est. Quem blande, ut se dimitteret, obsecrabat. Non enim te lesi dicens. Cui rusticus, nec hæc, respondit, te leserat. Fabula indicat merito puniri, qui innocentes ledere conantur.

DE ARANEA & HIRVNDINE. III.

Aranca in hirundinem excandescens, quæ muscas qui suus est cibus, capiebat, retia in foribus, per quas uolitare solebat, ut eam caperet, suspenderat. Hirundo uero aduolans, retia cum textrice per aëra portabat. Tunc aranea in aëre pendens, & se iamians perituram intelligens. Quam iuste hæc patior dicebat, quæ minima uolatilia magno labore uix capiens, credidi tam magnas aues posse comprehendere.

 Hac admonemur fabula, ne uiribus maiora aggrediamur.

¶ De Rustico amnem transituro. V.

Rusticus torrentem transiturus, qui forte imbribus excreuerat, quærebat uadum. Et cum primum eam fluminis partem tentasset, quæ quietior, placidiorq; uidebatur, reperit eam altiore, quam animo erat opinatus. Rursus ibi breuiorem, tutioremq; aduenit, ubi maiori aquarum strepitu fluius decurrebat. Tunc secum. Quam tutius, inquit, clamosis aquis, quam

quàm quietis, & silentibus uitam nostram credere possumus. Hac admonemur fabula, ut minus uerbosos & minaces, quam quietos extimescamus.

DE COLUMBA ET PICA. VI.

Columba interrogata à Pica, quid eam induceret, ut in eodem semper loco nidificaret, cum eius pulli inde sibi semper surriperentur? simplicitas, respondit. Hac indicat fabula, Facile esse uiros probos saepe decipi.

DE CUCULO ET ACCIPITRE. VII.

Lrisus ab Accipitre Cuculus, quod cum sibi & corpore par, & colore non absimilis esset, præ angustia animi potius uermibus terrenis, quam suauibus aliarum auium carnibus uesceretur, uidit paucis post diebus accipitrem, à rustico, cuius columbas insectabatur, captum, ad metum cæterorum ex alta turre pendere. Cui cuculus. Quàm melius tibi, inquit, amice fuisset, uermes uenari, quàm alienas aues impetere.

 Hac fabula indicat eorum uitam tutiorem esse, & magis probandam, qui suis rebus sine periculo contenti sunt, quàm illorum, qui aliena appetentes, adeunt magnæ uitæ discrimina.

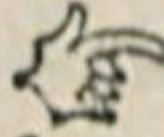
DE ASINO ET VITULO. VIII.

Asinus & Vitulus in eodem pascentes prato, sonitu campanæ hostilem exercitum aduentare præsenferant. Tum uitulus, fugiamus hinc ô sodalis, inquit,

inquit, ne hostes nos captiuos abducant. Cui asinus, fuge tu, inquit, quem hostes occidere & esse consueuerunt, asini nihil interest, cui ubiq; eadem ferendi oneris est proposita conditio. Hæc fabula seruos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modo prioribus deteriores futuri non sint.

¶ De Vulpe & Mulieribus gallinam edentibus. IX.

Vulpes iuxta uillam quandam transiens, conspexit cateruam mulierum plurimas gallinas oppare assatas, alto silentio comedentes, ad quas conuersa, Qui clamores, inquit, & canum latratus contra me essent, si ego facerem, quod uos facitis? Cui respondens quædam anus, pessima animalium, inquit, Nos que nostra sunt, comedimus, tu uero aliena furaris.

 Hæc fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere, quod proprijs dominis licet.

¶ De Caponibus pinguibus & macro. X.

Vir quidam complures Capones in eodem Ornithobosco inclusos, largo nutricauerat cibo, qui pingues effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres, Dominus nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus conuiuio, imperat coco, ut ex his interimat, coquatq; quos pinguiore inuenerit. Hoc audientes corpulenti, sese afflictabant dicentes, quanto præstitisset nos macilentos esse.

 Hæc fabula in pauperum solamen conficta est, quo-

H RUM

rum uita tutior est, quam diuitum.

DE TRABE ET BOBUS

eam trahentibus. XI.

TRabs ulmea de Bobus conquerebatur dicens, Ingrati, ego multo tempore meis uos frondibus alui, uos uero me nutricem uestram per saxa & luta trahitis. Cui boues, gemitus suspiriaq; nostra, & stimulus, quo pungimur, te docere possunt, quod te trahamus inuiti, Ignouit trabs.

Hæc nos docet fabula, ne in eos excandescamus, qui non sua sponte nos lædunt.

DE ARBORIBVS PVLCHRIS

& deformibus. XII.

ARbores complures in eodem creuerant loco, procerae, rectae, enodesq; præter unam humilem, paruum, nodosamq;. Quam ut deformem pusillamq; cæterae ludibrio habere solitæ erant. Aedificaturus domum loci dominus, iubet omnes excidi, præter eam, quæ breuitate et deformitate sua ædificium indecorum redditura uidebatur. Cæteris excisis, deformis hæc secum dicebat. De te non amplius querar natura, quod me turpem genueris, cum formosis tam magna uideam imminere discrimina.

Hæc fabula nos admonet, ne doleamus nos natos esse deformes, cum multis formositas sæpe nocuerit.

De cygno

DE CYGNO IN MORTE CANENTIB
reprehenso à Ciconia. XIII.

CYgnus moriens interrogabatur à Ciconia, cur in morte, quam cetera animalia adeo exhorrent, multo suauiores quàm in omni uita emitteret sonos, cum potius moestus esse deberet. Cui Cygnus, quid, inquit, neq; cibi quærendi cura amplius cruciabor, neq; aucupum laqueos extimescam.

☞ Hæc fabula nos admouet, ne mortem formidamus, qua omnes uitæ præsentis miseriæ præciduntur.

¶ De Muliere uirum morientem flente, & Patre eam consolante. XIII.

Mulierem adhuc iuuenem, cuius uir animam agebat, pater consolabatur dicens, Ne te afflictes, ne tantopere filia, Alium enim uirum tibi inueni, isto longe formosorem, qui prioris desyderium facile mitigabit. At mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore prosequeretur, non modo uerba parentis non admittebat, sed intempestiuam alterius mariti mentionem accusabat. At ubi maritum defunctum uidet, inter lachrymas & luctus parentem interrogat, an adsit ibi iuuenis ille, quem sibi in uirum dare uelle se dixerat?

☞ Fabula indicat, quàm cito defunctorum maritorum amor ex uxoribus animo excidere soleat.

¶ De Muliere Amatoris discessum flente. XV.

Mulier impudica Amatores suos abeuntem, quem omnibus ferè rebus spoliauerat, multis lacrimis prosequatur. Interrogante autem eam uicini, cur ita inconsolabiliter fleret. Non discessum eius inquit, sed pallium, quod ei reliqui, fleo.

☞ Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona à meretricibus amari.

☞ De Musca, quæ quadrigis insidens, puluerem se excitasse dicebat. XVI.

Quadrigæ in stadio currebant quibus musca insidebat. Maximo autem puluere tum equorum pedum pulsu, tum rotarum uoluatione exortato, dicebat musca, quàm magnam uim pulueris excitauit?

☞ Hæc fabula ad eos spectat, qui cum ignaui sint, alienam tamen gloriam suis magnificis uerbis in se transferre conantur.

☞ De Anguilla conquerente, quod magis quàm serpens infestaretur. XVII.

Anguilla interrogabat serpentem, quare cum similes essent atq; cognati, homines tamen se potius, quàm illum insequerentur. Cui serpens, qui rarus inquit, me lædit impune. ☞ Fabula indicat minus lædi solere, qui sese ulciscuntur.

☞ De Asino, Simia & Talpa. XVIII.

Conquerenti Asino, quod cornibus careret, Simia uero quod cauda deesset, tacite, inquit Talpa, cum me

me oculis captam esse uideatis.

☞ Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt sua sorte contenti, qui si aliorum infortunia considerarent, æquiore animo tolerarent sua.

¶ De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus. XIX.

Nauta quidam in mari subita & atra tempestate deprehensus, cæteris eius socijs diuersorum auxilium implorantibus, nescitis inquit, quid petatis. Ante enim quàm sancti isti ad Deum pro nostra liberatione se conferant, hac imminente procella obruemur. Ad Deum igitur confugiendum censeo, qui absq; alterius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Inuocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico procella cessauit.

☞ Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad imbecilliores non fugiendum.

¶ De Piscibus è sartagine in prunas desilientibus. XX.

Pisces adhuc uiui in Sartagine feruenti oleo coquebantur, quorum unus, fugiamus hinc fratres inquit, ne pereamus. Tunc omnes pariter è sartagine exilientes, in ardentes prunas deciderunt. Maiori igitur dolore affecti, damnabant consilium quod cœperant, dicentes. Quanto atrociori nunc morte perimus?

☞ Hæc nos admonet fabula, ut ita præsentia uitemus

H 3 pericula

pericula, ne incidamus in grauiora.

De Quadrupedibus societatem aduersus
Aues cum Piscibus ineuntibus. XXI.

Quadrupes cum bellum sibi ab Auibus esset
indictum, cum piscibus foedus inierunt, ut eor-
um auxilio se ab auium furore tuerentur.
Cum autem optata expectarent auxilia, Pisces negant
per terram ad eos accedere posse.

☞ Hæc nos admonet fabula, ne eos nobis socios facia-
mus, qui cum opus sit nobis adesse non possint.

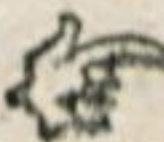
¶ De Legato auaro Tubicines decipiente. XXII.

Quidam auarus pro patria legatus, in aliam ur-
bem profectus erat. Cui tubicines præsto affu-
erunt, ut illius aures tubarum clangore, locu-
los autem suos pecunia implerent. Quibus ille renuncia-
ri iubet, non esse nunc locum cantibus, se in summo luctu
& mœrore constitutum, matrem enim suam obisse. Tu-
bicines autem spe frustrati, & mœsti abeunt. Amicus
quidam legati audiens luctum, ad eum uisendum conso-
landumq; accedit, interrogatq; quàm diu mater eius ob-
iisset. Quadragesimam annu sunt, inquit. Tunc amicus
intellecta legati strophæ, in risum effusus est.

☞ Hæc fabula ad auaros facit. Qui omni arte student
conseruare pecuniam.

¶ De Viro qui ad Cardinalem nuper creatum
gratulandi gratia accessit. XXIII.

Vir quidam

Vir quidam facetus admodum & urbanus, audiens amicum suum ad cardinalatus dignitatem assumptum, ad eum gratulandi gratia accessit. Qui honore tumidus, amicum ueterem agnoscere dissimulans, quisnam esset interrogabat. Cui ille, ut erat ad iocos promotus. Miseresco, inquit, tibi, ceterisque qui ad huiusmodi honores perueniunt. Quam primum enim dignitates eiusmodi estis assecuti, uisum auditumque, & ceteros sensus ita amittitis, ut pristinos amicos amplius non cognoscatis. Hæc fabula eos notat, qui in altum sublatis, ueteres despiciunt amicitias.

¶ De Iuvene senis curuitatem irridente. XXIII.

Iuuenis quidam conspicatus senem in arcu tensi similitudinem curuum, interrogauit an sibi arcum uellet uendere? Cui ille. Ecquid, inquit, est tibi opus pecuniam amittere? Si enim ad meam perueneris ætatem, absque pecunia arcum tibi natura concedet.

 Hæc fabula indicat minime irridenda uitia senilis ætatis, quam nemo uiuendo effugere potest.

¶ De Senæ puellam in uxorem accipiente. XXV.

Vir quidam imprudens exacto septuagesimo uitæ anno, puellam duxerat in uxorem, qui ad id tempus in cœlibatu permanisset. Cui cum debitum soluere non posset, dicere solebat. Quam male uitam meam disposui. Iuueni enim mihi uxor deerat, nunc autem senex desum uxori. Hæc fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.

H 4 De

¶ De Aquila & Pica. XXVI.

Pica Aquilam rogabat, ut se inter suos familiares & domesticos acciperet, quando id mereretur cum corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda linguae uolubilitate. Cui Aquila, hoc facerem, respondit, ni uererer, ne quae intra tegulam fiunt, tua loquacitate cuncta efferres. ¶ Hæc fabula monet linguaces & garrulos domi non habendos.

¶ De Turdo amicitiam cum Hirundine incunte. XXVII.

Gloriabatur Turdus se amicitiam contraxisse cum Hirundine. Cui mater, stultus es fili inquit, si credis cum ea posse conuiuere, cum uterq; uestrum diuersa soleat appetere loca. Tu enim frigidis, illa tepidis delectatur locis. ¶ Hac monemur fabula, ne eos nobis faciamus amicos, quorum uita à nostra dissentit.

¶ De Rustico & Mure. XXVIII.

Rusticus quidam erat admodum pauper, sed adeo facetus, ut ne calamitatis quidem tempore natuileporis obliuisceretur. Is cum uillam suam casu, igne iniecto, ita ardentem uideret, ut aliquo modo ignem extinguere posse diffideret, moestus spectabat incendium. Interim cernit murem quendam qui uilla egressus, periculum quam ocysime fugiebat. Oblitus damnorum rusticus, cucurrit, & murem corripuens, illum in medium iecit incendium, dicens. Ingratum animal, tempore scelicitatis

citatis mecum habitasti, nunc quia fortuna mutata est,
uillam meam deseruisti.

☞ Fabula indicat eos non esse ueros amicos, qui arri-
dente fortuna, à latere tuo non discedunt, turbata autem
precipiti abeunt cursu.

☞ De Heremita uirgine egrotante. XXIX.

Insitum est à natura omni animantium generi, ut
rei uenerae libidine incitentur, à qua si qui homi-
nes, qui coruo albo rariores sunt, se abstinere uolunt,
sepe in graues morbos incidere solent. Quidam igitur
Heremita ab ipsa adulescentia ita titillationes carnis
euicerat, ut usq; ad quintum & uigesimum aetatis an-
num uirgo permaneret. Cum autem in eam aetatem
grauissime egrotare coepisset, medici nullum aliud
salutis eius remedium se inuenire dicebant, nisi ut cum
aliqua muliere coiret. Diu Heremita recusauit, mori
se potius uelle dicens, quam uirginitatem, rem tam prae-
claram, & Deo maxime gratam amittere. Assueti enim
uirtutibus, egre illas à se discedere patiuntur. Victus
tandem precibus & cupiditate uitae, qua nihil homi-
ni sane mentis dulcius est, adducte sibi mulieris in-
fusus gremio, placidum petiuit per membra soporem.
Experrectus autem uehementer angebatur, & tantam
uim lachrymarum effundebat, ut omnes qui aderant,
illius misererentur. Quisq; igitur consolari, & ut
bono animo esset, hortari, quoniam deus clementissimus

H S pater

pater ei ignosceret, quia non uoluptatis, sed recuperandæ sanitatis causa opus tale patrasset. At ego, inquit, istud non fleo, sed quod tantam dulcedinem citius expertus non sum.

☞ Hæc indicat fabula, humanam naturam adeo peccatorum illecebris delectari, ut uitiorum uoluptatem facile uirtutum amaritudini anteponat.

☞ De diuite quodam & Seruo. XXX.

Vir erat diues, seruum habens tardi ingenij, quem regem stultorum solebat nuncupare. Ille his uerbis sepius irritatus, statuit Hero par referre. Semel enim in herum conuersus, utinam, inquit, rex stultorum essem, in toto enim terrarum orbe, nullum meo latius esset imperium, & tu quoque meo subesses imperio.

☞ Fabula indicat omnia plena esse stultorum.

De Vidua uirum petente. XXXI.

Vidua quædam diues à uicina petebat, ut maritum sibi repeteret, quem non coitus gratia, qui ingratus admodum sibi erat, sed ne bona sua dilapidarentur, exoptare se dicebat. Mulier sagax, & uidue uersutias intelligens, se inquisituram pollicetur. Paucis post diebus uiduam conueniens, reperi, inquit, tibi uirum ex animi tui sententia. Est enim uir prudens & ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. Cui uidua, abi hinc, inquit, in malam rem, cum isto marito tuo tam illepido, & si enim coitus appetens

petens non sum, uolo tamen habeat, quod nos reconcilia-
liet, si quando coeperimus esse discordes.

¶ Hec fabula indicat, nullum matrimonium foelix, si
clauus defuerit, qui uirum & mulierem arctissime con-
stringit.

¶ De Canibus urbanis Villaticum in-
sequentibus. XXXII.

Canes complures urbani quendam uillaticum pra-
cipiti insequabantur cursu, quamdiu ille fugit, nec
pugnare ausus est. At ubi ad insequentes conuer-
sus substitit, & dentes ipse quoq; ostendere coepit, omnes
pariter substiterunt, nec aliquis urbanorum illi propin-
quare audebat. Tunc imperator exercitus, qui forte ibi
aderat, ad suos conuersus milites, Commilitones, inquit,
hoc spectaculum nos admonet, ne fugiamus, cum praesen-
tiora fugientibus, quam repugnantibus uideamus immi-
nere pericula.

¶ De Anu Daemonem accusante. XXXIII.

Volunt homines ut plurimum, quando sua cul-
pa aliquid sibi acciderit aduersi, in fortunam uel
in demonem culpam conferre, ut se crimine exu-
ant, adeo omnes sibi indulgent. Hoc demon agrefe-
rens, cum uideret anum quandam arborem ascendentem,
ex qua illam ruituram, & in se culpam collaturam pra-
uiderat, accitis testibus dixit, Videte Anum illam absq;
meo consilio arborem ascendentem, unde eam casuram
esset

esse prospicio. Estote mihi testes, me ei non suasisse, ut soleata illuc ascenderet. Mox anus cecidit, & cum interrogaretur, cur soleata arborem ascendisset. Dæmon, inquit, me impulit. Tunc dæmon adductis testibus, probauit id ab anu absq; suo factum esse consilio.

☞ Fabula indicat, homines minime uenia dignos, qui cum libere peccent, fortunam uel dæmonem accusant.

¶ De Testudine & Ranis. XXXIII.

Testudo conspicata Ranas, quæ in eodem stagno pascebantur, adeo leues agilesq; ut facile quolibet prosilirent, & longissime saltarent, naturam accusabat, quod se tardum animal, & maximo impeditum onere procreasset, ut neq; facile se mouere posset, & magna assiduo mole præmeretur. At ubi uidit Ranas anguillarum escam fieri, & cuiuscunq; uel leuissimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat, Quanto melius est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, quàm tot mortis subire discrimina.

☞ Hæc fabula indicat, ne ægre feramus dona nature quæ maiori nobis commodo sæpe sunt, quàm nos intelligere ualeamus.

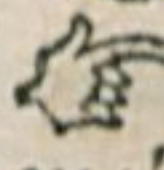
¶ De Gliribus quercum eruere uolentibus. XXXV.

Gliribus Quercum arborem glandiferam dentibus eruere destinauerunt, quo paratiorem haberent cibum, ne uictus gratia toties ascendere & descendere

scendere cogerentur. Sed quidam ex eis, qui aetate, & usu rerum ac prudentia ceteros longe antebat, eos absterruit dicens. Si nutricem nostram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis ac posteris nostris alimenta praebebit? Fabula haec monet, uirum prudentem debere non modo praesentia intueri, uerumetiam futura longe prospicere.

¶ De Cane & Hero. XXXVI.

Canem quidam habens, quo magis ab illo diligere-
tur, semper eum suis pascebat manibus, ligatumq;
soluebat. Ligari autem & uerberari iubebat à seruo, ut beneficia à se, maleficia autem à seruo in illum uiderentur esse collata. Aegre autem ferens canis se assidue ligari uerberariq; aufugit, & cum increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui se fugisset, à quo semper dilectus pastusq; fuisset, ligatus autem uerberatusq; nunquam, respondit. Quod seruus tuo iussu facit, à te factum puto.

 Haec fabula indicat, eos malefactores habendos, qui maleficiorum causa fuere.

¶ De Auibus Scarabeos timentibus. XXXVII.

Magnus timor Aues inceserat, ne Scarabei arcu pilari eas occiderent, à quibus magnam pilarum uim in sterquilinio summo labore fabricatam audierunt. Tunc passer, nolite, inquit, expauescere. Quomodo enim pilas in nos per aëra uolantes iacere poterunt

poterunt, cum eas per terram magno molimine uix trahant. Hæc fabula nos admonet, ne hostium opes extimescamus, quibus deesse uidemus ingenium.

¶ De Urso & Apibus. XXXVIII.

Vrsus ictus ab ape, tanta ira percitus est, ut aluearia, in quibus apes mellificauerant, tota unguibus discerperet. Tunc apes uniuersæ, cum domos suas dirui, cibaria auferri, filios necari uiderent, facto impetu aculeis ursum inuadentes, penè necauerunt. Qui ex earum manibus uix elapsus secum dicebat, quanto melius erat apis unius aculeum tolerare, quàm tot in me hostes mea iracundia concitare.

 Hæc fabula inuuit, longe melius interdum esse, iniuriam unius sustinere, quàm dum unum punire uolumus, multos nobis inimicos comparare.

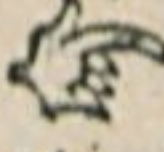
¶ De Aucape & fringilla. XXXIX.

Auceps tetenderat uolucris retia, largamq; illis in area effuderat escam, pascentes tamen aues non capiebat, quia sibi uidebantur pauca, quibus pastis ac uolantibus, aliæ pastum adueniunt. Quas quoq; propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine seruato, ac alijs aduenientibus, alijs abeuntibus, illo semper maiorem prædam expectante, tandem aduersperascere cœperat. Tunc Aucape amissa spe multas capiendi, cum iam tempus esset quiescendi, attrahens retia, unam tantum fringillam, quæ infœlix in

lix in area remanserat, cepit. Hæc fabula indicat, qui omnia comprehendere uolunt, sæpe pauca uix capere posse.

¶ DE Milite & Equo. XL.

Miles equum habens optimum, emit alium nequaquam illi bonitate parem, quem multo diligentius, quàm priorem nutricabat, tunc priori sic ait, Cur me dominus quàm te impensius curat? cum tibi neq; pulchritudine, neq; robore, neq; uelocitate comparandus sim. Cui ille, Est hæc, inquit, hominum natura, ut semper in novos hospites benigniores sint.

 Hæc fabula indicat hominum amentiam, qui noua, etiam si deteriora sint, solent ueteribus antepone.

¶ De Sue & Cane. XLI.

Sus irridebat Canem odorisequum, qui domino murmure & cauda adularetur, à quo ad artem aucupatoriam multis uerberibus, auriumq; uellicationibus fuerat instructus. Cui Canis, Nescis, inquit, insane nescis, quæ ex uerberibus illis sim consecutus? per ea enim suauissimis perdicum coturnicumq; carnibus uescor.

 Hæc fabula nos admonet, ne iniquo seranus animo preceptorum uerbera, quæ multorum bonorum causa esse consueuerunt.

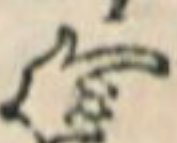
¶ Da Trabe Bouum pigritiam increpante. XLII.

Trabs quæ curru uehebatur, boues ut lentulos increpabat, dicens, Currite pigri, onus enim leue portatis.

portatis. Cui boues. Irrides nos responderunt, igna-
ra quæ te poena maneat. Onus hoc nos cito deponemus,
tuum autem tu quo abrumparis, sustinere cogeris, in-
doluit trabs, nec amplius boues conuitijs laceffere au-
sa est. Hæc fabula quemlibet monet, ne ali-
um insultet calamitatibus, cum ipse possit maioribus sub-
iacere.

¶ De Carduele & Puerō. XLIII.

CArduelis auis interrogata à puero, quo in deli-
tijs habita, & suauibus & largis cibis nutrita
fuerat, cur cauea egressa, regredi nollet, ut meo,
inquit, me arbitrato, non tuo pascere possim.

 Hæc fabula indicat uitæ libertatem cunctis delitijs
anteponendam.

¶ De Scurra & Episcopo. XLIII.

Scurra quidam Calendis Ianuarijs ad Episcopum
quendam diuitem quidem, sed auarum accedens,
numisma aureum strenæ nomine petijt, Antistes in-
sanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam
sibi in strenam dari. Tunc Scurra nummum argenteum
efflagitare cœpit. Sed cum ille hoc quoq; nimium si-
bi uideri diceret, æreum quadrantem, ut saltem sibi tra-
deret, orabat. Sed cum ne hunc quoq; posset ab Episco-
po extorquere. Reuerende, inquit, pater, saltem bene-
dictione tua me pro strenâ imperti. Tunc Episcopus,
flecte, inquit, genua fili, ut te benedicam, At ego inquit,
Scurra

scurra, benedictionem istam tuam tam uilem nolo. Si enim nummum aureum ualeret, eam mihi nunquam profecto concederes.

☞ Hæc fabula contra eos Episcopos & sacerdotes conficta est, qui diuitias & opes pluris faciunt, quàm cuncta ecclesie sacra atq; mysteria.

¶ De Vpupa indigne honorata. XLV.

Inuitate ferè omnes aues ad Aquilæ nuptias, indigne ferebant upupam cæteris præferri, quia corona insignis esset & uersicoloribus pennis ornata, cum semper inter stercora & sordes solita esset uolutari.

☞ Hæc fabula stultitiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis, potius uestitum, nitorem, præstantiamq; formæ, quàm uirtutes moresq; soleant attendere.

¶ De Sacerdote & pyris. XLVI.

Sacerdos quidam gulosus extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat inuitatus, reperit in itinere pyrorum aceruum, quorum ne unum quidem attigit, quamuis magna affectus fame. Quin potius ea ludibrio habens, lotio conspersit, indignabatur enim huiusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cum in itinere torrentem quendam ita imbribus auctum offendisset, ut sine uitæ periculo, eum transire non posset, domum redire constituit. Reuertens autem ieiunus, tanta est oppressus fame, ut nisi pyra illa, quæ urina consperserat comesset,

I cum

cum aliud non inueniret, extingueretur.

☞ Hæc fabula monet, nihil esse contemnendum, cum nihil sit tam uile & abiectum, quod aliquando usui esse non possit,

¶ De Mulo & Equo. XLVII.

Mulus cōspiciens equum aureo freno ephippioq; insignem, et purpureis opertum phaleris, rumpebatur inuidia, illū beatum reputans, qui continue optimis uesceretur cibus, & decoro amirciretur ornatu, se autem præ illo infœlicem, qui clitellis male dotatis oppressus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi uidit equum pugna redeuntem, multis affectum uulneribus, præ illius calamitate se foelicem appellabat, lōge melius esse dicens, quotidiano labore durum uictum queritare, & turpiter uestiri, quàm post optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

☞ Hæc fabula monet, regibus & principibus minime inuidendum, quia diuitijs & opibus abundant, ut cum uitam eorum longe pluribus periculis, quàm pauperum uideamus esse subiectam.

¶ De Porco & Equo. XLVIII.

Porcus conspiciens Equum bellatorem, qui cataphrattus ad pugnam prodibat. Stulte inquit, quo properas? in pugna enim fortasse morieris. Cui equus, At tibi inter lutum, sordesq; impinguato, quamuis nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet uitam,
mortem

mortem uero meam comitabitur gloria. Hæc fabula innuit, honestius esse rebus præclare gestis occumbere, quam uitam turpiter actam protrahere.

 De Coriario emente pellem Urſi à Venatore nondum capti. XLIX.

Coriarius ad uenatorem accedens, emit ab eo pellem urſi, pecuniamq; pro ea protulit. Ille ſibi in præſentia pellem urſi non eſſe, cæterum poſtridie uenatum profecturum, Urſoq; interfecto, pellem illius ei ſe daturum pollicetur. Coriarius animi gratia cum uenatore in ſyluam profectus, altiſſimam arborem aſcendit, ut inde urſi, Venatorisq; certamen proſpiceret, Venator intrepidus ad antrum ubi urſus latebat, profectus, immiſſis canibus, illum exire compulit, qui cuitato uenatoris ictu, eum proſtrauit humi. Tunc uenator ſciens hanc feram in cadauera non ſæuire, anhelitu retento, ſe mortuum ſimulabat. Urſus naribus admotis olfaciens, cum illum nec naſo, nec corde ſpirantem deprehenderet, abſceſſit. Coriarius cum feram abeſſe proſpiceret, ac nihil amplius adeſſe periculi, ex arbore ſe deducens, & ad uenatorem, qui nondum ſurgere audebat, accedens, illum ut ſurgeret monebat, interrogauit deinde, quid ad aurem ei urſus locutus eſſet. Cui uenator, monuit me, inquit, ne deinceps Urſi pellem uendere uelim, niſi eum prius ceperim.

 Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

¶ De Heremita & Milite. L.

Heremita quidam uir sanctissimæ uitæ, Militem hortabatur, ut relicta seculi militia, quam absq; Dei offensa, & animæ discrimine pauci exercent, tandem se corporis traderet quieti, & animæ consuleret saluti. Cui miles, faciã, inquit, quod mones Pater. Verum enim est, quod hoc tempore milites, neq; stipendia exigere ualeant, licet exigua sint, neq; prædari possunt. ¶ Fabula significat multos uitij renunciare, quia illa amplius exercere non possunt.

¶ De Viro & uxore bigamis. LI.

Vir quidam defuncta uxore, quam ualde dilexerat, duxit alteram, & ipsam uiduam, quæ assidue ei prioris mariti uirtutes, fortiaq; facinora obijciebat. Cui, ut par referret, ipse quoq; defunctæ uxoris mores probatissimos, pudicitiamq; insignem referebat. Quadam autem die uiro irata, pauperi elemosynam petenti, partem caponis, quem in coenam utriq; coxerat, dedit, dicens. Do tibi hoc pro anima prioris uiri. Quod audiens maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit dicens, & ego quoq; do tibi hoc pro anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quid coenarent tandem non habuerunt.

¶ Hæc fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui se possunt optime uindicare.

¶ De Leone & Mure. LII.

Leo

L Eo laqueo captus in sylua, cum se ita irretitum uideret, ut nullis uiribus se inde posse explicare consideret, murem rogauit, ut abroso laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficij se non immemorem futurum. Quod cum mus promptly fecisset, leonem rogauit, ut filiam eius sibi traderet in uxorem. Nec abnuuit leo, ut benefactori suo rem gratam faceret. Noua autem nupta ad uirum ueniens, cum eum non uideret, casu illum pede pressit, atq; contriuit.

☞ Hęc indicat fabula, matrimonia & cetera consortia improbanda, quę ab imparibus contrahuntur.

☞ De Ulmo & filere. LIII.

V Lmus in ripa fluminis nata, filer sibi proximum irridebat, ut debile et inualidum, quod ad omnem uel leuissimum undarum impetum flecteretur, suam autem firmitatem & robur, magnificis extollebat uerbis, quod multos annos assiduos annis impetus inconcussa pertulerat. Semel autem maxima undarum uiolentia, ulmus perfracta trahebatur ab equis. Cui filer ridens inquit, Cur me deseris uicina, ubi nunc est fortitudo tua?

☞ Fabula significat, sapientiores esse qui potentioribus secedunt, quàm qui resistere uolentes turpiter superantur.

☞ De Cera duriciem appetente. LIIII.

C Era ingemiscebat se mollem & cuicunq; leuissimo ictu penetrabilem procreatam. Videns

I 3 autem

autem lateres ex luto multo molliori factos, in tantam duritiem ignis calore peruenisse, ut multa perdurarent secula, se iecit in ignem, ut eandem duritiem consequeretur. Sed statim igne liquefacta, consumpta est.

☞ Hac admonemur fabula, ne appetamus quod est nobis natura denegatum.

¶ De Agricola militiam & mercaturam affectante. LV.

Agricola quidam agre ferebat se assidue terram uolueret, nec perpetuis laboribus ad magnas diuitias peruenire, cum nonnullos uideret milites, qui actis praelijs, ita rem auxerant, ut bene induti incederent, & lautis epulis nutriti, beatam agerent uitam. Venditis igitur ouibus, capris, ac bobus, equos emit & arma, & in militiam profectus est, ubi cum ab imperatore suo male pugnatum esset, non solum quae habebat perdidit, sed etiam pluribus uulneribus affectus est. Quare damnata militia, mercaturam exercere statuit, ut ubi maius lucrum, & minorem laborem existimabat. Praedij igitur uenditis, cum nauem mercibus impleuisset, nauigare coeperat, sed cum in alto esset, tempestate subito coorta, nauis submersa est, & ipse cum caeteris, qui in ea erant, ad unum omnes periire.

☞ Haec fabula monet, quemlibet debere sua arte esse contentum, cum ubiq; sit parata miseria.

¶ De Asino & Scurra. LVI.

Asinus

A Simus indigne ferens, Scurram quendam hono-
rari, & pulchris uestibus amiciri, quia magnos
uentris edebat sonos, ad magistratus accessit,
petens ne se minus quam Scurram honorare uellent, &
cum magistratus admirantes eum interrogarent, cur se
ita honore dignum duceret, inquit, quia maiores quam
scurra crepitus uentris emitto, eosq; absq; foetore.

☞ Hæc fabula eos arguit, qui in rebus leuissimis, suas
pecunias profundunt.

¶ De Amne suum fontem conuitijs laceffente. LVII.

Amnis quidam suum conuitijs fontem laceffebat,
ut inertem quod immobilis staret, nec ullos ha-
beret pisces, se autem plurimum commendabat,
quod optimos crearet pisces, & per ualles blando mur-
mure serperet. Indignatus fons in amnem uelut ingra-
tum, undas repressit. Tunc amnis & piscibus & dulci
sono priuatus, euanuit. ☞ Hæc fabula eos notat,
qui bona quæ agunt, sibi arrogant, non deo attribuunt, à
quo largo fonte nostra bona procedunt.

¶ De Viro maligno & Demone. LVIII.

Vir malignus, cum plurima perpetrasset scelera,
& sæpius captus, & carcere conclusus, arctis-
sima & peruigili custodia teneretur. Demonis
auxilium implorabat, qui sæpenumero illi affuit, & è
multis eum periculis liberauit. Tandem iterum depre-
henso & solitum auxilium imploranti, demon magna

14 calceorum.

calceorum pertusorum fascem super humeros habens, apparuit dicens, Amice, amplius tibi auxilio esse non possum, tot enim loca pro te liberando hactenus peragravi, ut hos omnes calceos contriuerim. Nulla mihi superest pecunia, qua alios ualeam comparare. Quare percundum est tibi. Hæc admonet fabula, ne existimemus nostra semper impunita fore peccata.

¶ De Auibus plures reges eligere uolentibus. LIX.

AVes consultabant de pluribus regibus eligendis, cum Aquila tantos uolucrum greges sola regere non posset, fecissentq; uoto satis, nisi cornicis monitu à tali consilio destitissent, quæ, cum causam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos, quia difficilius, inquit, plures, quàm unus saccus implentur. Hæc fabula docet, longe melius ab uno, quàm à multis principibus gubernari.

¶ De Muliere, quæ pro uiro se mori uelle dicebat. LX.

MAtrona quædam admodum pudica, & uiri amantißima, ægre ferebat maritum aduersa ualetudine detineri. Lamentabatur, ingemiscebat, & ut suum in uirum amorem testaretur, rogabat mortem, ut si maritum sibi esset ereptura, se potius quàm illum uellet occidere. Inter hæc uerba, mortem cernit horribili aspectu uenientem, cuius timore perterrita, & iam sui uoti pœnitens, Non sum ego, inquit, quem petis, iacet
ibi

ibi in lecto, quem occisura uenisti. Hæc fabula indicat, neminem esse adeo amantem amici, qui non malit sibi bene esse quàm alteri.

¶ De Adolescente in funere matris canente. LXI.

Vir quidam defunctam uxorem, quæ ad sepulchrum efferebatur, lachrymis & fletibus prosequabatur. Filius uero eius canebat, qui cum à patre increparetur ut amens & insanus, qui in matris funere cantaret, cum unà secum moestus esse, & flere deberet, inquit, Pater mi, si sacerdotes ut canerent conduxisti, cur mihi irasceris gratis concipienti. Cui pater, Non tuum, inquit, & sacerdotum est idem officium.

 Fabula indicat, non omnia omnibus decora.

¶ De Viro Zelotypo, qui uxorem dederat custodiendam. LXII.

Vir Zelotypus, uxorem quam parum pudice uiuere compererat, cuidam amico, cui plurimum fidebat, dederat custodiendam, ingentem pollicitus pecuniam, si eam ita diligenter obseruaret, ut nullo modo coniugalem uiolaret copulam. At ille ubi aliquot dies expertus custodiam hanc nimis difficilem, & ingenium suum uersutia mulieris uinci comperisset, ad maritum accedens, dixit se amplius nolle hanc tam durã gerere prouintiam, quandoquidem ne Argus quidem, qui totus oculus fuit, mulierem inuitam posset custodire. Addidit præterea, si necesse sit, malle se anno integro saccum

plenum pulicibus quotidie in pratum deferre, solutoq; sacco, eos inter herbas pascere, uespereq; facto, omnes domum reducere, quàm una die impudicam mulierem seruare. Hæc fabula indicat, nullos custodes esse ita diligentes, qui impudicas mulieres ualeant custodire.

¶ De Viro clysteria recusante. LXIII.

Vir quidam natione Germanus, diues admodum ægrotabat, ad quem curandum plures accesserant medici (ad mel enim cateruatim conuolant muscæ) quorum unus inter cætera dicebat, opus esse clysteribus, si uellet conualescere, quod cum uir, huiusmodi insuetus medicinæ, audiret, furore percitus, medicos domo eijci iubet, dicens eos esse insanos, qui cum caput sibi doleret, podici uellent mederi.

 Hæc fabula innuit, omnia etiam salutaria insuetis & inexpertis, aspera & obsutura uideri.

¶ De Asino ægrotante & Lupis uisitantibus. LXIII.

Asinus ægrotabat, fama q; exierat eum cito moriturum, ad eum igitur uisendum, cum lupi canesq; uenissent, peterentq; à filio, quomodo pater eius se haberet? Ille per hostij rimulam respondit. Melius quàm uelletis. Hæc indicat fabula, quod multi fingunt moleste ferre mortem aliorum, quos tamen cupiunt celeriter interire.

¶ Quod nuci, asino & mulieri profunt uerba. LXV.
Mulier

Mulier quædam interrogabat nucem secus uiam
natam, quæ à prætereunte populo saxis impe=
tebatur, quare esset ita amens, ut quo pluribus,
maioribusq; uerberibus cæderetur, eò plures præstan=
tioresq; fructus procrearet. Cui iuglans, es ne, inquit,
prouerbij immemor ita dicentis?

Nux, asinus, mulier, simili sunt lege ligati.

Hæc tria nil recte faciunt, si uerbera cessent.

☞ Hæc fabula innuit, sæpe homines proprijs iaculis
se solere confodere.

¶ De Asino laborum finem non inue=
niente. LXVI.

Asinus hyberno tempore plurimum angebatur,
quod nimio afficeretur frigore, et durum palea=
rum haberet uictum. Quare uernam temperiem
& teneras herbas optabat. Sed cum Ver aduenisset, co=
gereturq; à domino, qui figulus erat, argillam in aream
& ligna ad fornacem, indeq; lateres, imbrices, tegulas,
ad diuersa loca deferre, pertæsus Veris, in quo tot la=
bores tolerabat, æstatem omnibus uotis expetebat, ut
dominus messe impeditus, eum quiescere pateretur. Sed
tunc quoq; cum messes in aream, & inde domum tri=
ticum ferre compelleretur, nec quieti locus sibi esset, Au=
tumnium saltem laborum finem fore sperabat. Sed ubi
ne tunc quoq; malorum terminum adesse cernebat, cum
quotidie uinum, poma, ligna portanda essent, rursus
hyemis

hyemis niues & glaciem efflagitabat, ut tunc saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

☞ Hæc fabula indicat, nulla esse præsentis uitæ tempora, quæ non perpetuis sint subiecta laboribus.

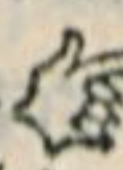
¶ De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere uolebat. LXVII.

MVres complures in cauo parietis commorantes contemplabantur felem, quæ in tabulato, capite demisso, & tristi uultu recumbebat. Tunc unus ex eis, hoc animal, inquit, benignum admodum, & mite uide. Vultu enim ipso sanctimoniam quandam præfert, uolo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem necere amicitiam. Quæ cum dixisset, & propius accessisset, à fele captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc uidentes, secum dicebant, Non est profecto, non est uultui temere credendum. ☞ Hæc fabula innuit, non ex uultu, sed ex operibus homines iudicandos, cum sub ouili pelle sæpe atroces lupi delitescant.

¶ De Asino, qui Hero ingrato seruiert. LXVIII.

Asimus qui uiro cuidam ingrato multos annos inoffenso pede seruiert, semel, ut fit, dum sarcina pressus esset graui, & salebrosa incedit uia, sub onere ceciderat, Tunc dominus implacabilis multis uerberibus surgere compellebat, pigrum animal et ignauum nuncupans. At ille miser inter uerbera hæc secum dicebat, Infoelix ego, quam ingratum sortitus sum herum.

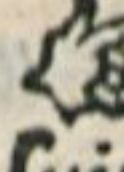
Nam

Nam quāuis ei multo tempore sine offensa seruierim, tamen non hoc unum delictum, tot meis pristinis beneficijs cōpensat. Hæc fabula in eos conficta est, qui beneficiorum sibi collatorū immemores, etiā minimam benefactoris sui in se offensam, atroci pœna prosequuntur.

¶ De Lupo suadente histrici ut tela deponeret. LXIX.

Lupus esuriens in Histricem intenderat animum, quem tamen quia sagittis undiq; munitus erat, inuadere non audebat. Excogitata autem cum perdendi astutia, illi suadere cœpit, ne pauco tempore tantum telorum onus tergore portaret, quandoquidem ne aliquid sagittarij, nisi cum prelij tempus instaret, portarent. Cui histrix, aduersus lupum, inquit, semper præliandi tempus esse credendum est. Hæc fabula inuit, uirum sapientem oportere aduersus inimicorum & hostium fraudes semper esse munitum.

¶ De Mure liberante Miluum. LXX.

Mus conspicatus miluum laqueo aucupis implicitum, misertus est auis, quamuis sibi inimicæ, abrosiq; dente uinculis, euolandi uiam ei fecit. Miluus tanti immemor beneficij, ubi se solutum uidit, murem nil tale suspicantem corripens unguibus, rostro lacerauit. Fabula indicat, malignos uiros huiusmodi gratias suis benefactoribus solere rependere.

¶ De Cochlea petente ab Ioue, ut suam domum secum ferre posset. LXXI

Cum

Cum Iuppiter ab exordio mundi singulis animalibus munera quae petissent, elargiretur. Cochlea ab eo petijt, ut domum suam posset circumferre. Interrogata à Ioue, quare tale ab eo munus exposceret, quod illi graue & molestum futurum erat. Malo, inquit, tam graue onus perpetuo ferre, quam cum mihi libuerit, malum uicinum non posse uitare.

 Fabula indicat, malorum uicinitatem omni incommodo fugiendam.

 De Erinacio Viperam hospitem eijciente. LXXII.

Erinacius hyemem aduentare praesentiens, blande uiperam rogauit, ut in propria illius cauerna aduersus uim frigoris locum sibi concederet. Quod cum illa fecisset, Erinacius huc atq; illuc se prouoluens, spinarum acumine uiperam pungebat, & uehementi dolore torquebat. Illa male secum actum uidens, quando Erinacium suscepit hospitio, blandis cum uerbis, ut exiret orabat, quandoquidem locus ambobus esset angustus. Cui Erinacius, exeat, inquit, qui hic manere non potest, quare uipera sentiens sibi locum ibi non esse, illi cessit hospitio. Fabula indicat eos in consortia non admittendos, qui non possunt eijci.

 De Lepore sese Vulpi ob pedum uelocitatem praeferente. LXXIII.

Lepus sese dignum reputabat, qui Vulpi praeferretur, quoniam longe illam pedum pernecitate superabat,

superabat. Tunc uulpes, At ego, inquit, ingenium sum
fortita praestantius, quo saepius quam tu pernicitate tua,
canes eludo. Hæc indicat fabula, corporis ue-
locitatem & uires, ab ingenio longe superari.

¶ De Senæ ob impotentiam libidinem carnis
relinquente. LXXIII.

Vir quidam sanctitate præditus singulari, senem
quendam admonerat, ut tandem uitium libidinis
dimitteret, cui uehementer insudarat. Cui senex,
obtemperabo, inquit, pater sancte, sanctissimis optimisque
admonitionibus tuis. Nam usum Veneris admodum mihi
obesse sentio, & uirga amplius non arrigitur.

 Fabula indicat multos non amore uirtutis & Dei,
sed timore poenæ, & impotentia à consuetis uitijis solere
desistere.

¶ De Agricola & Poëta. LXXV.

Agricola quidam ad Poetam accedens, cuius
agros colebat, cum eum inter libros solum of-
fendisset, interrogauit eum, quo pacto ita solus
uiuere posset. Cui ille, solus, inquit, tantum esse cœpi,
postquam te huc contulisti.

 Hæc indicat fabula, eruditos uiros, qui doctissimo-
rum uirorum turba continue stipantur, tunc solos esse,
cum inter illiteratos homines fuerint.

¶ De Lupo ouis pelle induto, qui gregem
deuorabat. LXXVI.

Lupus

L Vpus ouis pelle indutus, ouium se immiscuit gregi, quotidieq; aliquam ex eis occidebat. Quod cum pastor animaduertisset, illum in altissima arbore suspendit, Interrogantibus autem cæteris pastoribus, cur ouem suspendisset, aiebat, pellis quidē ut uidetis, est ouis, opera autem erant lupi. Hæc indicat fabula, homines non ex habitu, sed ex operibus iudicandos, quoniam multi sub uestimentis ouium, supina faciunt opera.

¶ De Patre Filium ad uirtutes frustra hortante. LXXVII.

Pater quidam filium uitij deditum, multis hortabatur uerbis, ut derelicta uitiorum uia, uirtutibus inuigilaret, quæ ei laudem & decus erant pariturae. Cui filius, frustra, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris. Multos enim prædicatores (ut aiunt) audiui, qui longe te melius ad uirtutem hortabantur uiam, nunquam tamen eorum admonitionibus obsecutus sum.

 Fabula indicat, uiros malignæ naturæ nullius hortatu à uitij uelle desistere.

¶ De Cane oues domini sui occidente, à quo suspensus est. LXXVIII.

Pastor quidam cani oues suas dederat custodiendas, optimis illum pascens cibus. At ille sæpe aliquam ouem occidebat. Quod cum pastor animaduertisset, canem capiens, eum uolebat occidere. Cui canis, Quid me, inquit, perdere cupis? sum unus ex domesticis tuis,

eis tuis, interfice potius lupum, qui continue tuo insidiatur ouili. Imo, inquit pastor, te quam lupum morte dignum magis puto. Ille enim palam se meum hostem profitetur. Tu uero sub amicitiae specie, quotidie meum imminuis gregem.

☞ Hæc innuit fabula, longe magis puniendos, qui sub amicitiae specie nos lædunt, quam qui aperte se nostros inimicos profitentur.

¶ De Ariete cum Tauro pugnante. LXXIX.

Aries quidam inter lanigeros erat greges, tanta cornuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes facile superaret. Quare cum nullum amplius arietem inueniret, qui occursanti sibi auderet obsistere, crebris elatus uictorijs, taurum ausus ad certamen prouocare. Sed primo congressu, cum in taurinam frontem arietasset, tam atroci ictu repercussus est, ut ferè moriens hæc diceret. Stultus ego, quid egi? Cur tam potentem aduersarium ausus sum lacescere, cui me imparem creauit natura. ☞ Fabula indicat, cum potentioribus non esse decertandum.

¶ De Vidua & asino uiridi. LXXX.

Vidua quædam coelibatum exosa, nubere cupiebat, sed non audebat, uerita uulgi irrisiones, qui maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas transeunt nuptias. Sed commater eius, quam contemnenda essent populi uoces, hac arte monstrauit, iussit enim

K asinum

asinum album, quem uidua habebat, uiridi colore depin-
gi, & per omnes urbis uicos circumduci. Quod dum fi-
eret, tanta admiratio ab initio omnes inuaserat, ut non
solum pueri, uerumetiam senes hac re insolita moti, asi-
num animi gratia concomitarentur. Deinde cum huius-
modi animal quotidie per urbem duceretur, desierunt
admirari. Itidem inquit ad uiduam commater eueniet ti-
bi. Si enim uirum acceperis, per aliquot dies eris fabula
uulgi. Deinde hic sermo conticescet.

☞ Hæc fabula indicat, nullam rem esse tanta dignam
admiratione, quæ diuturnitate temporis non desinat esse
miraculum.

¶ De Aquila filios cuniculi rapiente. LXXXI.

Aquila in altissima arbore nidulata, catulos cu-
niculi, qui longe inde pascebantur, in escam pul-
lorum suorum rapuerat, quam cuniculus blan-
dis orabat uerbis, ut suos sibi filios restituere dignare-
tur. At illa eum, ut pusillum & terrestre animal, & ad
sibi nocendum impotens arbitrata, eos in conspectu ma-
tris unguibus dilacerare, & pullis suis epulandos ap-
ponere non dubitauit. Tunc cuniculus filiorum mor-
te commotus, hanc iniuriam minime impunitam abire
permisit, arborem enim quæ nidum sustinebat, radici-
tus effodit. Quæ leui impulsu uentorum procidens, pul-
los Aquile adhuc implumes & inuolucres, in humum
æciecit, qui à feris depasti, magnum doloris solatium
cuniculo

cuniculo præbuerunt. Hæc indicat fabula, ne-
minem potentia sua fretum, imbecilliores debere despi-
cere, cum aliquando infirmiores potentiorum iniurias
ulciscantur.

¶ De Lupo pisce fluij, maris regnum
affectante. LXXXII.

Lupus piscis erat in anne quodam, qui pulchritu-
dine, magnitudine ac robore cæteros eiusdem flu-
minis pisces excedebat. Vnde cuncti eum admira-
bantur, & tanquam regem præcipuo prosequabantur
honore. Quare in superbiam elatus, maiorem principa-
tum coepit appetere, relicto igitur anne, in quo multos
annos regnauerat, ingressus est mare, ut eius regnum si-
bi uendicaret. Sed offendens delphinum miræ magnitu-
dinis, qui in illo regnabat, ita ab illo insectatus est, ut au-
fugiens uix annis ostium ingrederetur, unde amplius
non est ausus exire.

 Hæc fabula nos admonet, ut rebus nostris conten-
ti, ea non appetamus, quæ nostris uiribus sunt longe ma-
iora.

¶ De Oue pastori conuiciante. LXXXIII.

Ovis conuitiabatur pastori, quod non contentus
lacte, quod in usum suū filiorumq; ab ea mulge-
bat, in super illam uellere denudaret. Tunc pastor
iratus, filium eius trahebat ad mortem. Ecquid, inquit
ouis peius mihi facere potes? Vt te, inquit pastor, occidā,

Et lupis canibusq; proijciam deuorandam, siluit ovis, maiora adhuc mala formidans. ¶ Hæc fabula indicat, non debere homines in deum excandescere, si diuitias, si filios ipsis permittat auferri, cum etiam maiora Et uiu- uenibus Et mortuis possit inferre supplicia.

¶ De Auriga Et rota currus stridente. LXXXIII.

Auriga interrogabat currum, quare rota, quæ erat deterior, strideret, cum cæteræ idem non facerent. Cui currus, Aegroti, inquit, semper morosi Et queruli esse consueuerunt.

¶ Hæc indicat fabula, mala solere homines ad querimoniam semper impellere.

¶ De Viro amicos experiri uolente. LXXXV.

Vir quidam diues admodum Et liberalis, magnam habebat amicorum copiam, quos ad coenam sæpissime inuitabat, ad quam libentissime accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus Et periculis sibi fideles essent, omnes pariter conuocauit dicens, obortos sibi inimicos, ad quos perdendos ire statuerat. Quare correptis armis secum irent, ut illatas sibi ulciscerentur iniurias, tunc omnes præter duos, sese excusare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis, illos tantum duos in amicorum numero habuit, quos deinde singulari amore prosecutus est.

¶ Hæc indicat fabula, aduersam fortunam amicitie experimentum esse quàm optimum.

De Vulpe

¶ De Vulpe carnem leporis cani laudante. LXXXVI

Vulpes cum fugaretur à cane, & iamiam esset capienda, nec ullam aliam euadendi uiam inuenire se posse cognosceret. Quid me, inquit, ô canis, perdere cupis, cuius caro tibi usui esse non potest? Cape potius leporem illum (non procul enim lepus aberat) cuius carnem suauissimam mortales esse commemorant. Canis igitur motus consilio uulpis, ommissa uulpe, leporem insecutus est, quem tamen ob incredibilem eius uelocitatem capere non potuit. Paucis post diebus, lepus conueniens uulpem, uehementer eam accusabat (uerba enim eius audiuerat) quod se cani demonstrasset. Cui uulpes, Quid me accusas lepus? quæ te tantopere laudauit? Quid diceres, si te uituperassem?

¶ Hæc fabula indicat, multos mortales sub laudationis specie alijs perniciem machinari.

¶ De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem à Ioue petentibus. LXXXVII.

Lepus & Vulpes à Ioue petebant, hæc, ut calliditati suæ pedum celeritatem, ille, ut uelocitati suæ calliditatem adiungeret. Quibus Iuppiter ita respondit, Ab origine mundi è sinu nostro liberalissimo singulis animantibus sua munera sumus elargiti. Vni autem omnia dedisse, aliorum fuisset iniuria. ¶ Hæc innuit fabula, Deum singulis sua munera ita esse equali lance largitum, ut quisq; esse debeat sua sorte contentus.

¶ De Equo inculto sed ueloci, & cæteris
cum irridentibus. LXXXVIII.

E Qui complures ad Circenses ludos fuerant addu-
cti pulcherrimis phaleris ornati, præter unum,
quem cæteri ut incultum, & ad huiusmodi cer-
tamen ineptum irridebant, nec unquam uictorem futu-
rum opinabantur. Sed ubi currendi tempus aduenit, &
dato tuba signo, cuncti è carceribus exiliere, tum demum
innotuit, quando hic pauloante irrisus, cæteros uelocita-
te superaret. Omnibus enim alijs post se longo interual-
lo relictis, palmam affecutus est.

✎ Fabula indicat, non ex habitu, sed ex uirtute homi-
nes iudicandos.

¶ De Rustico per uocem Hœdi ad iuriskon-
sultum admissio. LXXXIX.

Rusticus quidam graui lite implicitus, ad quendam
Iurisconsultum accesserat, ut eo patrono sese ex-
plicaret. At ille alijs negotijs impeditus, renun-
ciari iubet, se non posse nunc illi uacare, quare abiret
aliàs rediturus, Rusticus, qui huic ut ueteri fidoq; amico
plurimum fidebat, pluries rediens, nunquam admissus
est. Tandem hœdum adhuc lactantem & pinguem se-
cum deferens, ante ædes Iurisperiti stabat, & hœdum
uellicans, illum balare cogebat. Ianitor, qui ex præcepto
heri dona portantes statim admittere solebat, audita
hœdi uoce, ianuam illico aperiens, hominem introire
iubet.

ubet. Tunc rusticus ad hœdum conuersus, gratias, inquit
ago, hœdule mi, qui tam faciles mihi has effecisti fœres.

☞ Fabula indicat, nullas res tam duras difficilesq; esse,
se, quas munera non aperiant.

¶ De Adulescente ex coitu infirmo & Lupo. XC.

Adulescens quidam uxorem duxerat, & ipsam
quoq; adolescentulam, formosam admodum, &
libidinosam, cuius effrenæ libidini dum satisfacere
cupit, ita lumbos exhausit, ut paucis diebus maci-
lentus fieret, & mortuo magis quàm uiuo similis uideretur,
non ingredi, non stare, non aliquod opus facere poterat,
ut senex quidam appricatione gaudebat. Dum ergo
in aprico stans loco, calore solis sese calefaceret, accidit
ut uenatores, qui lupum fuerant insectati, illac iter haberent,
quos cum adulescens interrogaret, cur lupum non ceperant,
ob incredibilem, inquiunt, illius uelocitatem, illum assequi non
potuimus. Tunc ait adulescens, Vxorem profecto hic lupus
habere non debet, si enim uxori iunctus esset, nunquam tanta
pedum pernecitate polleret. ☞ Hæc indicat fabula, neminem esse
adeo robustum & fortem, quem nimius Veneris usus non infirmum
& debilem reddat.

¶ De Senex iuuenem poma sibi surripientem
satis deiciente. XCI.

Senex quidam iuuenem sibi poma surripientem,
blandis orabat uerbis, ut ex arbore descenderet, nec

K 4 res

res suas uellet auferre. Sed cum incassum uerba fundere-
ret, iuvene eius etatem ac uerba contemnite, non in
uerbis tantum, inquit, uerumetiam in herbis audio esse
uirtutem. Herbas igitur uellere, & in illum iacere coe-
pit. Quod iuuenis conspiciatus, in uehementem risum ef-
fusus est, & senem delirare arbitratur, qui crederet
eum ex arbore herbis posse depellere. Tunc senex omnia
experiri cupiens, quando, inquit, uerborum & herba-
rum uires aduersus raptorem mearum rerum nullae sunt,
lapidibus agam, in quibus quoque dicunt esse uirtutem, la-
pidesque, quibus gremium impleuerat, in iuuenem iaciens,
illum descendere & abire coegit.

☞ Hæc fabula indicat, omnia prius sapienti tentanda,
quam ad armorum confugiatur auxilium.

¶ De Luscinia cantum Accipitri pro uita
pollicente. XCII.

Luscinia ab Accipitre famelico comprehensa,
quum se ab eo deuorandam intelligeret, blande
eum rogabat, ut se dimitteret, pollicita pro tanto
beneficio ingentem mercedem sese relaturam. Cum au-
tem accipiter eam interrogaret, quid gratiæ sibi referre
posset. Aures, inquit, tuas, mellifluis cantibus demulcebo.
At ego, inquit, accipiter, malo mihi uentrem demulceas,
sine tuis enim cantibus uiuere, sine cibo uero non pos-
sum.

☞ Hæc fabula innuit, utilia iucundis anteponenda.

De Leone

¶ De Leone Porcum sibi socium eligente. XCII.

Leo cum socios asciscere sibi uellet, multaq; animalia sese illi adiungere optarent, idq; precibus & uotis exposcerent, ceteris spretis, cum porco solum societatem uoluit inire, rogatus autem causam respondit. Quia hoc animal adeo fidum est, ut amicos & socios suos in nullo quantumuis magno discrimine unquam relinquat. Hæc fabula docet eorum amicitiam appetendam, qui aduersitatis tempore à præstando auxilio non referunt pedem.

¶ De Culice cibum & hospitium ab Ape petente. XCIII.

Culix hyberno tempore, cum fame & frigore se periturum conijceret, ad apium accessit aluearia, ab eis cibum & hospitium petens. Quæ si ab eis fuisset consecutus, promittebat filios earum se artem musicam edocturum. Tunc quædam apis, At ego artem meam malo liberi mei discant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

 Fabula nos admonet, ut liberos nostros ijs artibus erudiamus, quæ eos ab inopia ualeant uendicare.

¶ De Asino tubicine, & Lepore tabellario. XCV.

Leo rex quadrupedum aduersus uolucres pugnaturus, suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab urso, quid ei asini inertia, aut leporis timiditas, ad uictoriam conferre possent, quos ubi inter cæ-

K S teros

teros milites adesse cernebat, Respondit. Asinus tubæ suæ clangore milites ad pugnam concitabit. Lepus uero ob pedum celeritatem, tabellarij fungetur officio.

☞ Fabula significat, neminem adeo contemptibilem, qui aliqua re nobis prodesse non possit.

¶ De Accipitribus inter se inimicis, quos Columbae pacauerant. XCVI.

Accipitres inuicem inimici quotidie decertabant, suisq; odijs occupati, alias aues minime infestabant. Columbae illorum uicem dolentes, eos missis legatis, composuere. Sed illi, ubi inter se amici effecti sunt, ceteras aues imbecilliores, & maxime columbas uexare, & occidere non desinebant. Tunc secum columbae, quam utilior accipitrum discordia, quam concordia, nobis erat.

☞ Hæc monet fabula, malorum inter se ciuium odia alenda potius, quam extinguenda, ut dum inter se digladiantur, uiros bonos quiete uiuere permittant.

¶ De Muliere ignem in mariti domum ferente. XCVII.

Vir quidam prudens uxorem ducebat, Interrogatus autem ab amicis, quid sibi uellet facula illa, quam noua nupta accensam à paterna domo effert, rursusq; mariti domum ingressura accendit & introfert. Significat, inquit, me hodie ignem è soceri meo aedibus ablatum, in domum meam inferre.

Fabula

 Fabula significat, se penumero mulieres ignem quemdam esse, qui mariti bona comburit.

¶ De Prætoris repetundarum damnato. XCVIII.

Pretor qui prouintiam, cui præfuerat, expilauerat, repetundarum damnatus fuerat. Cumq; ægre ablata restitueret, dicebat quidam è prouincialibus, hic noster prætor mulieres imitatur, quæ foetus concipientes, mira uoluptate afficiuntur, cum autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

 Fabula significat, aliena non esse surripienda, ne illa deponere coacti, moerore conficiamur.

¶ De Senæ mortem differre uolente. XCIX.

Senex quidam mortem, quæ cum è uita raptura aduenerat, rogabat, ut paululum differret, dum testamentum conderet, & cetera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors, cur non, inquit, hætenus præparasti toties à me admonitus? Et cum ille eam nunquam à se uisam amplius diceret, cum, inquit, non æquales tuos modo, quorum nulli ferè iam restant, uerum etiam iuuenes, pueros, infantes quotidie rapiebam, non te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculos hebescere, auditum minui, ceterosq; sensus indies deficere, corpus ingrauescere sentiebas, nonne tibi me propinquam esse dicebam? & te admonitum negas? quare ulterius differendum non est.

 Hæc fabula indicat, ita uiuendum, quasi mortem semper adesse cernamus.

De Viro

¶ De Viro auaro Sacculum nummorum
alloquente. C.

Vir quidam auarus, qui ingentem aureorum acer-
uum male partum relicturus moriebatur, inter-
rogabat sacculum nummorum, quem morienti si-
bi iusserat afferri, quibus uoluptatem esset allaturus? Cui
sacculus, heredibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto
sudore quæsitos, in scortis & conuiujs profundent, &
demonibus, qui animam tuam æternis supplicijs manci-
pabunt. Hæc indicat fabula, stultum esse in ijs labo-
rare, quæ alijs gaudium, nobis autem sint allatura tor-
mentum.

FINIS Fabularum Abstemiij.

PETRI PAULI PHANTINI DE
Tradotio in Hecathomythion consummatissimi ui-
ri Laurentij Abstemiij Maceraten, Tetrastichon.

Quod nemus Hesperidum Panchaia, Bactra, Sabai,
Helisium quod habet, quod Tagus, Astur, Arabs,
Cuncta tuo Abstemi nascuntur sponte uireto,
Cuius habent siliquæ seria, non apinas.

IOANNIS ANTRACINI MACE-
raten, in Hecathomythion clarissimi uiri Lau-
rentij Abstemiij Maceraten, Tetrastichon.

Docti

Doctiloquos alijs scriptis superare latinos,
 Quere sumus lepidis Græcia docta pares.
 Te Xanthi seruus technis celebravit amoenis,
 Non minus Abstemijs nos decorauit opus.

LAVREN

TII VALLENSIS IN XXXIII. Fabularum Aesopi, è Græco in latinum sermonem translatarum ad clarissimum Virum Renaldum Fonaledæ, Præfatio.

ROMISERAM NV-
 perrime tibi coturnices, quas ipse
 uenatus essem, missurum. Eas ca-
 pere ut homo uenandi insuetus,
 cum non possem, ad uenationem
 meam, id est, literas, me conuerti,
 & forte ad manus uenit libellus
 græcus, ex præda nauali, treis & triginta Aesopi fabel-
 las continens, has omneis bidui labore uenatus sum. Mit-
 to igitur ad te siue fabellas, siue maui coturnices, quibus
 oblectare te possis, ac ludere. Etenim si Octavianum,
 Marcumq; Antonium orbis terrarum principes ludo
 coturnicum delectatos accepimus, profecto tu uir litera-
 rum amantissimus, literato hoc genere ludendi delecta-
 beris. Et si quis Octauiano, aut Antonio, pugnacem ali-
 quam

quam harum auium, dono dedisset, iucundam illis reñ
 gratamq; fecisset. Ego quoq; tibi iucundus, gratusq; ero,
 quod plus triginta eius generis aues dono mitto pugna=
 ces, uictrices, & si forte hoc te magis iuuat, & pingues,
 oblectant enim hæ fabule, & alunt, nec minus fructus
 habent, quàm floris. Sed ne donum suum laudare inso=
 lentis sit, finem faciam. Tu si coturnices ueras, quàm has
 fabellas malis, rescribe, mittam namq; non modo cotur=
 nices, sed & perdices. Ex urbe Caieta. Calen. Maij.
 Anno M. D. XIII.

DE VVLPE ET CAPRO.

VLPES ET CAPER
 sitibundi in puteum descende=
 runt, in quo cum perbibissent,
 circumspicienti reditum Capro,
 uulpes ait, Bono animo esto ca=
 per, excogitavi namq;, quo pa=
 sto uterq; reduces simus. Siqui=
 dem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem
 admotis, cornuaq;, adducto ad pectus mento reclinabis,
 & ego per terga cornuaq; tua transiliens, & extra
 puteum euadens, te istinc postea educam. Cuius consilio
 fidem habenti capro, atq; ut illa iubebat obtemperanti,
 ipsa è puteo profiliit. Ac deinde, præ gaudio in margine
 putei gestiebat, exultabatq;, nihil de hirco curam habens.
 Ceterum cum ab hirco ut fidi fraga incusaretur, respon=
 dit.

dit. Enimuero hirce, si tantum esset tibi sensus in mente, quantum est setarum in mento, non prius in puteum descendisses, quàm de reditu exploratum habuisses.

☞ Hæc fabula innuit, uirum prudentem debere finem explorare, antequàm ad rem peragendam ueniat.

DE VULPE ET LEONE.

Vulpes nullum antea leonem conspicata, cum illi alternus, ex improviso obuiasset, ita aspectu eius expauit, ut parum absuerit, quin extingueretur.

Quod cum iterum postea accidisset, ad aspectum quidem leonis est exterrita, sed non ita, ut prius. Tertio autem cum leonem eundem esset intuita, non modo non exterrita, sed etiam fidenter adiens, secum collocuta est & confabulata.

☞ Hæc fabula innuit, quod consuetudo & conuersatio facit, ut quæ maxime horribilia & formidanda sunt, neq; horrida, neq; formidolosa uideantur.

DE GALLO ET PERDICE.

Gallos quidam domi suæ cum haberet, mercatus est perdicem, eamq; alendam, & in societatem Gallorum dedit unã cum illis saginandam, eamq; galli pro se quisq; mordicabant, abigebantq;. Perdix autem apud se afflictabatur, existimans ideo talia inferri sibi à gallis, quod suum ab illorum genere alienum esset. Vbi uero non multo post aspexit, illos inter se pugnantes, mutuoq; percutientes, recreata à merore, inquit, Equidem post

dem post hoc non afflictor amplius, uidens eos inter se dimicantes.

☞ Hæc fabula innuit, uirum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos uidet, ne à domesticorum quidem iniuria abstinere.

DE VVLPE ET CAPITE REPERTO.

Vulpes aliquando in domum cytharædi ingressa, dum omnia instrumenta musica omnēq; supellectilem scrutaretur, reperit è marmore caput scienter fabreq; factum. Quod cum in manum sumpsisset, inquit, ô caput cum magno sensu factum, nullum sensum obtinens. ☞ Hæc fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

DE CARBONARIO ET FVLLONE.

Carbonarius conducta in domo habitans, fullonem inuitauit, quod eo loci proxime uenisset, ut eiusdem in ædibus unà habitaret, Ad quem fullo, ô homo, non est istuc factum conducibile. Vereor enim, ne quicquid ipse candificarem, id omne tu carbonaria aspergine fuscæres. ☞ Hæc fabula innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.

DE VIRO IACTABVNDO.

Vir quidam aliquandiu peregrinatus, cum iterum domum reuersus fuisset, cum multa alia in diuersis regionibus à se uiriliter gesta iactabundus prædicabat, tum uero id maxime, quod Rhodi omnes in
certamine

certamine saliendi superasset, eiusdem rei Rhodios, qui affuerunt, testes esse. Ad quem unus assistentium respondens, inquit, ô homo si uerum istuc est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce hic rhodus, ecce hic certamen saliendi. Hæc fabula innuit, quod ubi rerum testimonia adsunt, nihil opus est uerbis.

DE VIRO APOLLINEM TENTANTE.

Vir quidam facinorosus Delphos se contulit, Apollinem tentaturus, habensq; passerulum sub pallio, quem pugno tenebat, & accedens ad Tripodas interrogabat deum dicens, Quod habeo in dextra uiuit ne, an mortuum est? prolaturus passerulum uiuum, si ille mortuum respondisset, occidisset eum statim sub pallio clam, prius quam proferret. At deus subdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O cōsultor, utrum mauis facere (penès te nam arbitrium est) facito, & siue uiuum, siue mortuum, quod in manibus habes, proferto. Hæc fabula innuit, mentem diuinam nihil neq; latere, neq; fallere.

DE PISCATORE.

Piscator quidam demissis in mare retibus, extulit Ismiridem pusilli corporis, quæ sic piscatorem obscrabat, Noli me in presentiarum capere pusillam & minutam, sine abire & crescere, ut postea sic adulta commodo maiore potiaris. Cui piscator inquit, Ego uero amens sum, si lucrum, quod inter manus habeo,

L licet

licet exiguum, præmittam spe futuri boni, quantumlibet magni.

☞ Hæc fabula innuit, stolidum esse, qui propter spem maiorem, rem præsentem & certam licet parvam, non amplectitur.

DE EQVO ET ASINO.

Vir quidam habebat equum & asinum. In itinere autem faciendo inquit asinus equo. Si me saluum vis, releua à me partem oneris mei. Equo illius uerbis non obsequente, asinus sub onere cadens moritur. Tunc dominus iumentorum omnes, quas portabat asinus sarcinas, simulq; corium, quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus, & gemens cum clamore inquit, Væ mihi iumentorum infelicissimo, quid mihi misero male euenit? Nam recusans partem, nunc totum onus porto, insuper & illius corium.

☞ Hæc fabula innuit, maiores debere in laboribus participes esse minoribus, ut utriq; incolumes sint.

DE VIRO ET SATYRO.

Vir quidam cum Satyro amicitiam inierat, qui cum edendi gratia sederent, exorta cœli tempestate ac frigore, uir manus ad os admouens, anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, calore oris argentes manus refocillo, pauloq; post, calidiori edulio allato, cum uir iterum ad os manuum cum edulio admouens, calorem cibi

cibi tenui inspiratione refrigeraret. Interrogat Satyrus, quamobrem id faceret. Respondente autem uiro, ut refrigeret edulium. Atq; ego, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promis & frigidum. Vale.

☞ Hæc fabula innuit, deuitandam eius amicitiam esse, cuius anceps uita est, & non simplex sermo.

DE VULPE ET PARDO.

Vulpes & Pardus de pulchritudine altercabantur, & pardo suam uersicolore[m] pellem extolente, Vulpes cum suam præponere non posset, inquit, At quanto ego speciosior, quæ non corpus, sed animum uersicolore[m] sortita sum? ☞ Hæc fabula innuit, pulchritudinẽ animi antecellere pulchritudini corporis.

DE FELE IN FOEMINAM MUTATA.

Feles quædam delitium formosi erat cuiusdã adulescentis. Hanc ille ut in foeminã mutaret, Venerem deprecatus est, dea miserta cupiditati adulescentuli, conuertit bestiam in speciosam puellam, cuius forma inardescens adulescentulus, adducit illam secum domum. Quibus confidentibus in cubiculo, Venus uolens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutasset & mores, murem immisit in medium. At illa & eorum, qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, è cubili surgens murem insequabatur, illum comedere cupiens. Tunc dea indignata iterum in suam restituit naturam.

L 2 Hæc

☞ Hæc fabula innuit, scelestos homines, & si conditionem statumq; mutant, tamen mores nequaquam mutare.

DE AGRICOLA ET CANIBVS.

Agricola quidam hyberno sydere in agro deprehensus deficientibus cibarijs, primum interfecit singulis ouibus, illorum carnibus uescabatur, mox & caprarum, postremo operarijs bobus interemptis alebatur. Quod canes cum animaduertissent, inter se collocuti sunt, dicentes, At nos hinc faciamus fugam, si enim operarijs bobus dominus noster non pepercit, ne nobis quidem parcat.

☞ Hæc fabula innuit, fugiendos eos esse, cauendosq; qui à familiaribus quoq; manus non abstinent.

DE AGRICOLA seuiente in Filios.

Agricola filios suos uidens quotidie delitigantes neq; in gratiam inter se reducere potis esset, iussit fasciculum uirgarum sibi afferri, aderant autem filij illic sedentes. Quæ cum allata essent, colligauit omnes in unum fasciculum, iussitq; singulos filiorum fasciculum capere atq; confringere. Illis uero confringere non ualentibus, soluens postea fasciculum, tradidit singulas uirgas eis frangendas. Atq; illis statim facileq; frangentibus, intulit, ita & uos filij mei, si perseueraueritis unanimes, prestiteritis inexpugnabiles uos hostibus, inuictosq; præbebitis. Sin minus, ipsa uestra emulatio atq; seditio

seditio oportunam uos prædam inimicis faciet.

☞ Hæc fabula innuit, æque res humanas facere uel à concordia incrementum, uel discordia iacturam.

DE MULIERE ET GALLINA.

Mulier quædam uidua habebat Gallinam quoti-
die singula oua parientem, sperans autem pro
singulis bina oua parituram, si plus tribuisset
escarum, opipare educabat. Gallina uero pinguior esse-
ta, ne unum quidem ouum parturire poterat.

☞ Hæc fabula innuit, quod homines propter luxum
& copiam rerum marcescentes, ab instituto retardan-
tur.

DE HOMINE quem Canis momorderat.

Ad morsus à Cane quidam, circuibat singulos,
corrogans curationem, nactusq; quendam, qui
cognita mali qualitate, inquit. Si tu quidem ho-
mo conualescere uis, sume crustulam panis madefactam
in sanguine uulneris, porrige cani, qui te momordit, co-
medendam. Cui ille subridens, inquit, Ego me hercle si
istuc fecero, dignus sum, qui ab omnibus huius urbis cani-
bus mordear. ☞ Hæc fabula innuit, improbos ho-
mines cum maxima beneficia acceperint, tum maxime
ad maleficia animari.

DE DVOBVS AMICIS ET VRSO.

Dvobus amicis unà iter facientibus, fit ursus ob-
uiam, quorum unus perterritus, in arborem
L 3 scandens

scandens latuit, alter uero cum se imparem Urso fore & si pugnare uellet, superatum iri intelligeret, procidens simulabat se mortuum esse. Ursus autem adueniens aures & occipitium olfaciebat. Illo, qui stratus iacebat, usq; continente respirationem, ita mortuum esse credens, ursus abiit. Aiunt enim ursum non seuire in cadauer. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens interrogat amicum, quidnam ad aurem ursus secum esset locutus. Cui amicus inquit, admonuit me, ne posthac cum huiusmodi amicis iter faciam. Hæc fabula innuit, deuitandos eos amicos, qui periculoso in tempore ab auxilio præstando reuocant pedem.

DE ADVLESCENTIBVS ET COQVO.

Dvo adulescentes obsonium à coquo mercati communiter erant. Cæterum cum coquus quibusdam negotijs domesticis intenderet, uacaretq; alter adulescentum partem obsonij in alterius sinum immisit. Conquerenti, qui carnem sustulerat, iurabat se non habere. Qui uero habebat, iurabat se non abstulisse. Quibus coquus, intellecta adulescentum astutia, inquit. Et si me latet fur, tamen eum, quem iurastis Deum, non latebit.

 Hæc fabula innuit, quod si homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus.

DE ARVNDINE ET OLEA.

Disceptabant Arundo & Olea de constantia, de fortitudine, & de firmitate, & olea quidem probra

probra arundini ingerebat, ut fragili, & ad omnem uentum uacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus expectans. Nam cum uentus uehemens ingruisset, arundo agitabatur, refellebaturq; , olea uero cum uiolentiæ uentorum reluctari uellet, confracta est.

¶ Hæc fabula innuit, eos qui ferocioribus ad tempus cedunt, potiores esse ijs, qui non cedunt.

DE TUBICINE.

ERat Tubicen, qui in militia signum caneret. Is interemptus ab hominibus, ad eos qui circumstabant proclamat, Nolite me, ô uiri, innocuum infontemq; occidere, nullum enim unquam ego occidi. Quippe nihil aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quem illi uicissim cum clamore responderunt. Tu uero hoc ipso magis trucidaberis, quod cum ipse dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen impellere. ¶ Hæc fabula innuit, quod præter cæteros peccent, qui malos et importunos principes persuadent ad inique agendum.

DE AUCVPE ET VIPERA.

AVceps quidam sumptis aucupatorijs retibus, ad uenandum processit, uisoq; palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiose arundines cum reti ad auem clanculum admouebat, sperans illam se uenari posse. Quod cum agit, in altum intuens, iacentem uiperam pedibus pressit, quæ exasperata dolore hominem momordit. At ille iam diffidens, me miserum

L A inquit,

inquit, qui cum alterum uenari uolo, ipse ab altero captus pereo.

☞ Hæc fabula innuit, fraudulentos homines insidias suas occultare. Sæpe tamen ab alijs idem sustinere.

DE CASTORE uirilia sibi amputante.

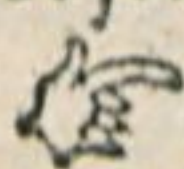
Castor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, eiusq; genitalia ad artem medicam sanè utilia esse. Tunc ubi uidet indagantibus hominibus captum iri (non enim ignorat, quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia præcidit, eaq; ad insequentes projiciens, hoc modo incolumis euadit. ☞ Hæc fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute, nullam rationem habere fortunarum.

DE THYNO ET DELPHINO.

Thynus cum Delphinum insequentem præcipiti cursu fugeret, & iam iam capiendus esset, in anfractum quendam se intrusit. Delphinus quoq; ad alterum similem impetu ipso illisus est, ad quem Thynus respiciens, iamq; expirantem uidens, inquit, iam mihi mors non est molesta, uidens eum, qui mihi causa mortis est, mecum morientem. ☞ Hæc fabula innuit, æquo animo ferre homines calamitates, cum eos, propter quos in calamitate sunt, calamitosos aspiciunt.

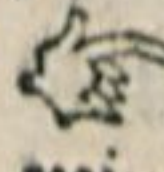
DE CANE ET LANIONE.

Canis quidam insiliit in macellum, Lanio in aliqua re occupato, & erepto pecoris corde fugiebat,
Ad

Ad quem lanus conuersus, fugientemq; aspiciens, inquit,
O canis ubicunq; fueris te obseruabo, non enim sustulisti,
sed mihi cor dedisti. Hæc fabula innuit, iactu=
ram semper esse hominibus doctrinam.

DE VATE QVODAM.

Vaticinator quidam in foro sedens sermocinaba=
tur, cum quidam sibi denunciât fores domus eius
effractas esse, omniaq; direpta quæ in domo suis=
sent. Ad quod nuncium Vaticinator gemens properansq;
cursu, se domum recipiebat. Quem currentem quidam
intuens, ô tu, inquit, qui aliena negotia te diuinaturum
promittis, certe tua non diuinasti.

 Hæc fabula ad eos spectat, qui res suas non recte ad=
ministrantes, alienis quæ nihil ad eos pertinent, prou=
dere & consulere conantur.

DE AEGROTO ET MEDICO.

Ægrotus quidam à medico interrogatus, quonam
modo se habuisset, præter modum respondit in
sudorem se fuisse resolutum. Cui medicus, istud,
inquit, bonum est. Altero autem die iterum interroga=
tus, quonam modo se haberet, respondit, algoribus cor=
reptus, diu uexatus sum, & id quoq; medicus inquit, bo=
num est. Tertio cum ab eo medico interrogaretur, re=
spondit, profluuiio corporis debilitatus sum. Istud etiã
bonum est, inquit medicus. Postea autem à familiari quo=
dam interrogatus, quomodo habes ô amice? respondit,

L S

etiam

etiam atq; etiam bene habeo, sed morior.

☞ Hæc fabula innuit, arguendos assentatores.

DE ASINO ET LUPO.

Asinus calcato ligni aculco claudicabat, conspex-
itq; lupo ait, O lupe, en præ cruciatu morior,
futurus esca aut tua, aut uulturum, aut coruo-
rum. Vnum modo abs te munus flagito, Educ prius de
pede aculeum, ut moriar saltem sine cruciatu. Tunc lu-
pus summis dentibus aculeum mordicusprehendens edu-
xit. Asinus uero doloris oblitus, ferratos calces in faciem
lupi impegit, fractisq; illius fronte, naribus, dentibus au-
fugit, lupo seipsum accusante, ac merito sibi id euenisse
dicente, quod qui didicerat esse lanius iumentorum, nunc
illorum uolebat esse chirurgicus.

☞ Hæc fabula innuit, quod qui sua artificia deserunt,
transferentes se ad alia ipsis non apta, & in derisum
ueniunt, & in discrimen.

DE AUCUPE ET MERULA.

Auceps tetenderat uolucris retia, quod eminus
intuens merula, percontabatur hominem quid
negotij ageret. Ille respondit, se condere urbem,
abijtq; longius, & sese abdidit. Merula uero illius uerbis
fidem habens, & accedens ad escam iuxta retia apposi-
tam, capta est, accurrenteq; aucupe, inquit, ô homo, si tu
quidem talem urbem condis, haud multos iuuenes habebis
incolas.

☞ Hæc fabula innuit, eo maxime modo

rem

rem priuatam, & rempublicam destrui, cum praesides
seuitem exercent.

DE VIATORE ET PERA INVENTA.

Viator longum ingressus iter, uouit si quid inue-
nisset, eius dimidium Ioui se oblaturum. Inuenta
autem postea in itinere pera, palmularum ami-
gdalarūq; plena, comedit omnes palmulas amigdalasq;.
Sed harum nucleos, illarum putamina, & cortices ad
aram quandam obtulit, inquiens, habes Iuppiter quod ti-
bi uoueram, quod enim inueni, eius & interiora & ex-
teriora tibi offero. Hæc fabula innuit, auarum
propter pecunie cupiditatem etiã Dijs moliri fallacias.

DE PVERO ET MATRE.

Pver quidã in schola condiscipulo furatus tabellam
alphabetariam, attulit matri suæ, à qua non casti-
gatus, quotidie magis furabatur. Procedente au-
tem tempore coepit furari maiora. Tandem à magistratu
deprehensus, ducebatur ad supplicium. Matre uero se-
quente ac uociferante, rogauit ille satellites, ut paulisper
cum ea ad aurem loqui permitterent, quibus permitten-
tibus, & matre festinabunda aurem ad os filij admouen-
te, ille auriculam matris dentibus euulsit, & cum mater
cæteri q; increparent non modo ut furem, sed in paren-
tem suam impium, inquit, hæc mihi ut perderer, causa
extitit. Si enim me tabellam alphabetariam furatum ca-
stigasset, nequaquam ad ulteriora progressus, nec ad sup-
plicium ducerer.

Hæc

☞ Hæc fabula innuit, quod qui inter initia peccandi non coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

DE PASTORE artem nauticam exercente.

Pastor in loco maritimo gregem pascebat, qui cum uideret mare tranquillum, incesit cupido nauigationem faciendi ad mercatum. Itaq; uenundatis ouibus, emptisq; palmarum sarcinis, nauigabat. Oborta autem uehementi tempestate, & nauis mergi periclitante, omne pondus nauis in mare deiecit, uixq; euasit exonerata nauis, paucis post diebus ueniente quodam & tranquillitatem maris admirante (erat enim sane tranquillum) respondens, inquit, palmulas iterum uult, quantum intelligo, ideoq; immotum sese fore ostendit.

☞ Hæc fabula innuit, eruditiores effici homines damno atq; periculo.

DE FILIO cuiusdam Senis & Leone.

Filium Senior quidam habebat unicum generosi animi, & uenaticorum canum amatorem, hunc per quietem uiderat à Leone trucidari. Territus, ne forte somnium hoc aliquando sequeretur euentus, extruxit domum quandam, quam politissimam, & laquearibus ac fenestris amœnissimam. Illuc inducens filium assiduus illi custos inhærebat. Depinxerat enim ea in domo ad oblectationem filij, omne animalium genus, in quibus & leonem. Adulescens hæc inspiciens eò amplius molestia contrahebat. Quadam autem uice propius stans
leoni

leoni, inquit, ô truculentissima fera, propter te, & inane somnium patris mei, in hac domo asseruor, uelut in carcere. Quid tibi faciam, & hæc dicens, manum parieti incussit, oculum leoni eruere uolens, & in clauo, qui illic latebat offendit, qua ex percussione manus emarcuit, succreuitq; sanies, & febris subsecuta est, breuiq; tempore adulescens est mortuus. Ita leo adulescentem occidit, nihil adiuuante patris sophismate.

☞ Hæc fabula innuit, quæ uentura sunt deuitare posse neminem.

DE CALVO CRINES EXTER=
nos gerente pro natiuis.

Calius quidam mentitos crines gerens, dum equo uehebatur, ecce sibi ualidior uentus illos de capite sustulit. Risus statim magnus à circumstantibus excitabatur, & ille mutuo risu ad illos inquit. Quid mirum, si crines, qui non erant mei, à me recesserint, illi quoq; recesserunt, qui mecum fuerant nati.

☞ Hæc fabula innuit, non debere nos moerere ob amissas opes. Quod enim nascentes à natura non accepimus, id non potest nobiscum perpetuo permanere.

FINIS.

ÆSOPI

FABVLATORIS CLA-
rissimi Apologi è græco latini per
Rimicium facti.

ARGVMENTVM.

AESOPVS FABVLA-
tor clarissimus, natione quidem
Phrygus, fortuna uero seruus
fuit, colore niger, ac facie supra
modum deformis. Is quia benefi-
cus semper in hospites fuit, dea
hospitalis in somnis sibi assistens
largita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapien-
tiamq; ac uariarum fabularum inuentionem, quæ porro
fabulæ non parum conducunt mortalium uitæ, nam ani-
malia bruta fingit agere ea, quæ hominum sunt actiones,
quas ita ante oculos ponit, quod audientium animos in-
citat ad uirtutem, nec ulli sunt hominum mores, quos in
brutis fingendo ipse non aperiat. Has igitur fabulas, si
quis rite gustauerit, quam uiam sequi, quamq; uitare de-
beat in priuatis publicisq; negocijs facile comperiet.
Nam in primis fabulam narrat, tum quid fabula signifi-
cet compendiosius exponit, atq; ordinem alphabeti in
græco secutus, qui in latino sermone seruari non potest,
hinc sumit initium.

DE AQUILA ET VULPE.

AQUILA ET VULPES
 conflata inter se amicitia, in proximo ha-
 bitare constituunt, firmiorem amicitiam
 ex frequenti conuersatione fore putantes.
 Igitur aquila nidum alta super arbore instituit, Vulpes
 uero arborem propter, inter dumeta catulos collocat.
 Vna igitur dierum cum uulpes latibulum egressa pastum
 catulis quæreret, aquila & ipsa cibi indiga, in latibu-
 lum deuolans, uulpis catulos arripuit, ac pullis suis co-
 mestum præbuit, Vulpes reueniens, cognita filiorum
 morte atroci, ualde tristata est, & cum aquilam ulcisci
 non posset, quia quadrupes existens, uolucrum persequi
 nequibat, quod unum miseris ac impotentibus datur,
 aquilam execratur, ac mala sibi imprecatur, tantum in
 odium cum uiolatur, uertitur amicitia. Contigit igitur
 illis diebus ruri capras immolari, cuius frustum unâ cum
 carbonibus accensis, aquila arripens sustulit ad nidum,
 sed uento uehementius spirante nidus, qui ex foeno ac
 materia exili aridaq; confectus erat, incenditur. Aquilæ
 pulli flammam sentientes, cum uolare adhuc nequirent,
 humi decidunt, uulpes confestim illos arripens in aquilæ
 conspectu deuorat.

¶ Fabula significat, quod qui amicitiam uiolant,
 quamuis quos læserint, ultionem declinent, dei suppli-
 cium non tamen effugiunt.

De Aquila

Aquila celsa ex rupe deuolans agnum ex omni grege arripuit, quam rem cum coruus conspiciatus, emulatione motus, uehementi cum strepitu ac stridore deuolat in arietem, atq; unguis in arietis uellus ita implicat, quod inde etiam motu alarum se explicare non potest. Hunc pastor, cum ita implicitum uidet, accurrens, coruum comprehendit, atq; alarum pennas incisis, pueris suis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quispiam coruum rogaret, quanam uolucris esset, coruus ait, prius equidem quo ad animum aquila fui, nunc uero me coruum esse certe cognosco.

¶ Fabula significat, quod qui supra uires quippiam audet, hoc solum efficit, quod in diuersa sepius incidit, ac se uulgo ridiculum exhibet.

DE AQUILA ET SCABRONE.

Aquila leporem persequebatur, at lepus auxilij inops, quem tempus obtulit scabronem uidens, ab eo auxilium implorauit, cui scabro pollicitus est tutelam ac custodiam suam. Deinde cum aquilam propinquantem scabro conspiciatur, eam precatur, ne suum eripiat sibi seruum. At aquila scabronis paruitatem contemnens, eo coram leporem exedit. Verum scabro suae iniuriae memor, ubi aquila nidificaret, obseruat. Ecce aquila oua parit, scabro alis elatus, ad aquilae nidum uolat, atq; oua deuoluens humi deijcit. Aquila iacturae
ouorum

duorum moerore concita, euolat ad Iouem (est enim ales deo illi sacra) ac locum ad paricendum sibi tutum dari precatur. Iuppiter sibi concedit, ut cum tempus adest, eius in sinu pariat oua. Hoc scabro prouidens, globum è stercore conficit, atq; sursum euolans in Iouis sinum demisit. Iuppiter uolens è sinu globum excutere, oua aquilae simul excussit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore scabrones existunt.

☞ Fabula significat, quod nullus porro est contemnendus, quoniam nemo est qui iniuriam accipiat, quin cum tempus datur, se ulcisci querat.

DE PHILOMENA ET ACCIPITRE.

Philomena, cum alta quercu sederet, more suo sola canebat, eam accipiter cibum queritans cum intuetur, repente euolat, illamq; rapit. At philomena cum se interitum iri uidet, accipitrem precatur, ut se missam faciat, quoniam ad explendum eius uentrem ipsa satis minime sit, sed pro saturitate sua, ad maiores aues ut se uertat, opus profecto fore. Eam accipiter torue conspiciens ait, Stultus equidem nimium essem, si quem manibus teneo cibum, illum dimitto, amplioris spe pastus.

☞ Fabula significat, quod qui omittunt id quod manibus tenent rerum maiorum spe, consilio inopes ac ratione nimium sunt. DE VVLPE ET TRAGO.

Vulpes & Tragus sitientes in putcum descenderunt. Verum enim post potum, cum egressum
M conspiceret

conspiceret hircus, uulpes ei comiter ait, bono sis animo, nam quid salutis nostrae opus sit probe animaduerti. Si enim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusque muro adhaerebis, tuas ego scapulas cornuaque conscendens, cum egressa puteum fuero, te manu comprehendens hinc desuper traham. Huic caper prompte deseruiuit, uulpes suo exultans egressu, circa os putei capro illudebat. At dum caper illam incusat, sibi pacta haud seruasse, ei facete uulpecula inquit. Si ea caper sapientia praeditus esses, quo pilorum ornatu istae tua barba referta est, non prius in puteum descendisses, quam egressus pensiculate uidisses. Fabula significat, quod homines consilio praediti rerum fines prius inspiciunt, quam dent operam rebus gerendis.

DE VULPE ET LEONE.

Vulpes, quae nunquam uiderat leonem, cum illi forte obuiasset, adeo pertimuit, ut mortem penes obiret. Rursum illum cum aspexisset, pertimuit, sed minime ut primum. Eum tertio cum intueretur, prope accedens, fuit ausa coram differere.

 Fabula significat, quod rerum terribilia usus et consuetudo domestica facit.

DE CATO ET GALLO.

Catus cum gallum cepisset, atque causam quaereret, qui eum comedere posset, illum criminari coepit, quod esset animal turbulentum, qui noctu clamando

tando haud permitteret quiescere mortales. Gallus se excusabat, quod id ageret ad eorum utilitatem, cum ad opera facienda illos excitaret. Rursus catus ait, impius es ac supra modum scelestus, qui agis continuo contra naturam, cum nec à matre, nec à sororibus, te abstineas, sed per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus item defendebat, quod domini sui quæstus gratia id quoque ageret, enimvero ex huiusmodi coitu gallinæ pariunt ova, tunc inquit catus, excusationibus licet abundes, ego tamen ieiunare haud intendo.

☞ Fabula significat, quod qui prauus existit natura, cum semel delinquere animo proposuit, quamuis causæ desit prætextus, à prauitate tamen non desistit.

DE VULPE SINE CAUDA.

Vulpes ut è laqueo euaderet, abscissa cauda cum è pudore uitam sibi mortem putaret, excogitauit alias dolo inducere uulpes, ut sub communis commodi specie sibi singulæ caudam abscinderent, & sic suum dedecus leuaret. Itaque ad unum uulpibus congregatis suadet, ut caudam sibi abscindant, differens, caudam non modo dedecori uulpibus esse, sed oneri graui atque inepto. E uulpibus una ei facete respondit, heus soror, si res ista tibi soli conducit, tum itidem alijs consulere haud est æquum.

☞ Hæc fabula ad eos spectat, qui sub charitatis specie, suum commodum consulendo prospiciunt.

DE PISCATORE ET ISMARIDE pisciculo.

Piscator quod mari rete tetendit, eo Ismarida cœpit pisciculū, qui parua adhuc ætate piscatorem orabat, ut dum grandis esset, atq; maiorē questum ex ea assequi posset, eum uita donaret. Huic piscator lepide respondit. Ego quidem mente carerem, si quod minimum mihi est lucrum, id dimitterem amplioris spe questus.

☞ Fabula significat, quod certa pro incertis, quamuis in eis magna insit spes, stultum est dimittere.

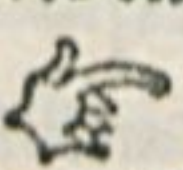
DE VVLPE ET RVBO.

Vulpes cum sepem quandam ascenderet, ut periculum uitaret quod sibi imminere uidebat, rubum manibus comprehendit, atq; uolam sentibus profudit, & cum grauius saucia foret, gemens, inquit ad rubum, Ut me iuuares cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui rubus, errasti uulpes, ait, quæ pari dolo me capere putasti, quæ cætera capere consueuisti.

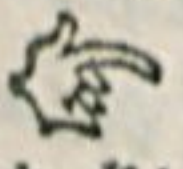
☞ Fabula significat, quod stultum est implorare auxilium ab illis, quibus à natura datum est obesse potius quàm alijs prodesse.

DE VVLPE ET CROCODILLO.

Vulpes & Crocodillus de nobilitate contendebant cum Crocodillus multa pro se adduceret, ac supra modum se iactaret de splendore progenitorum suorum. Vulpes ei subridens ait. Heus amice, & si hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clare apparet, quod

quod multis iam annis tuorum splendore fuisti denudatus. Fabula significat, quod homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

DE VULPE ET VENATORIBVS.

Vulpes uenatores effugiens, ac per auia currendo iam defessa, hominem casu reperit lignarium, quem rogat ut se quoquo loco abscondat, ille tectorium sibi ostendit. Vulpes illud ingrediens in angulo quodam se abscondit, Adsunt uenatores, lignarium, si uulpem uiderit rogant. Lignarius uerbis quidem se uidisse negat, manu uero ubi uulpes latebat locum ostendit. Verum enim uenatores re haud percepta, statim abeunt. Vulpes ut illos abisse prospicit, tectorio egrediens, tacite recedit, lignarius uulpem criminatur, quod cum saluam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc uulpes se conuertens illi facete ait, heus amice, si manum, opera ac mores uerbo similes habuisses, meritas tibi persoluerem gratias. Fabula significat, quod homo nequam, & si bona pollicetur, mala tamen & improba praestat.

DE GALLIS ET PERDICE.

Gallos quamplures cum quis domi haberet, quam emerat perdicem, illis compascere permisit. Sed cum Galli illam infestarent, rostrisq; percuterent, perdix ea iniuria uehementer perdoluit, putans quia aduena nec eo genere esset, eas sibi inferri iniurias. Gallos deinde cum adinuicem certantes conspiceret, perdix

amota animi perturbatione ait, de cetero equidem haud tristabor, posteaquam inter eos odiosa certamina cerno.

☞ Fabula significat, quod homines sapientia praediti moderato animo ferunt iniurias ab his uel maxime sibi illatas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

DE VULPE ET LARVA.

Vulpes citharædi domum ingressa, dum quæ dormi parata sunt, sagaciter explorat, larvæ caput reperit arte industriosa compositum, quod manibus capiens ait, ô quale sine cerebro caput.

☞ Hæc fabula significat, quod non omnes corpore decori, eandem animo habent pulchritudinem.

DE HOMINE ET LIGNEO DEO.

Homo quidam deum ligneum domi habens, eum oravit, ut boni quippiam sibi tribueret, sed quanto magis orabat, eo res domi angustior erat, deum ille concitus ira, deum cruribus capit, & caput parieti percutit, illi exciso igitur capite, multum auri exiit, quod homo colligens ait, peruersus nimium es, atque perfidus, qui dum in honore te habui, nihil equidem profuisti, percussus uero ac uerberatus, boni plurimum contulisti.

☞ Fabula significat, quod homo nequam, si quando prodest, id efficit uti coactus.

DE CANE AD COENAM VOCATO.

Vir quidam cum coenam opiparam parasset, amicum quendam domum uocauit, eius quoque canis canem

canem alterius ad coenam inuitauit. Is domum ingressus, cum tantum dapium uidet apparatus, latus ipse ait. Hodie porro ita me explebo, quod die crastino comedere non indigebo. Hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus uero eum conspiciens, tacitus per caudam capit, atq; illum sæpius rotans per fenestram proijcit. Ille attonitus, humo assurgens, dum clamando aufugit, cæteri canes sibi occurrunt, atq; rogitant quàm opipare coenauerit. At ille languens ait, ita potu ac dapibus me expleui, quod quum exiuerim, uiam non uidi.

☞ Fabula significat, quod quibus rebus quis doliturus est, rebus illis letari non debet.

DE AQUILA ET HOMINE.

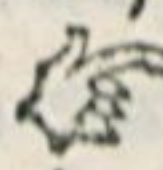
Aquilam homo quidam cum cepisset, pennis alarum sibi euulsis, inter gallinas morari dimisit, eam deinde quidam mercatus, pennis alas denuo munit, tum aquila uolans, leporem capit, fertq; illum benefactori suo. Quam rem conspiciens uulpes, homini ait, noli hanc aquilam sicuti prius hospitio habere, ne ceu leporem te æque uenetur. Tum homo aquilæ item pennas euulsit.

☞ Fabula significat, quod beneficientes sunt quidem remunerandi, improbi uero omni studio uitandi.

DE VIRO AGRICOLA.

Homo quidam agricolator existens, cum finem uitæ sibi adesse cognosceret, cuperetq; filios

M 4 in agrorum

in agrorum cultu fieri peritos, eos uocauit, atq; inquit. Filij, ego è uita discedo, bona mea in uinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putantes in uinea thesaurum rerum reperire, assumptis ligonibus, marris ac bidentibus, uineam funditus effundunt, nullumq; thesaurum inueniunt. Verum enim uinea cum probe effossa foret, longe post plures solito fructus produxit, atq; illos diuites fecit. Fabula significat, quod labor assiduus thesaurum parit.

DE CARBONARIO ET LOTORE.

Carbonarius lotorem quendam rogauit, ut quam pretio conduxerat domum, secum pariter cohabitaret. At lotor rei alias expertus ait. Id condicibile haud mihi esset. Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum fauillis ipse maculares.

 Fabula significat, quod res natura dissimiles stare simul commode non possunt.

DE VULPE ESVRIENTE.

Vulpes ingenti fame concita, cum quodam in tectorio carnis frustum ac panem reposita prospiceret, tectorium ipsum intrauit, atq; tantum comedit, quod ad ingentem tumorem uentrem distendit, & cum ex nimia uentris tumefactione inde egredi nequirit, tumens gemebat. Eius gemitum uulpes alia transiens illac, cum audiret, illuc accedit rogatq; quid nam gemit, deinde causam gemitus edocta, lepide ait, istic manducandum

nendum est usq; dum eo tenuis efficiaris, quanta eras cum intrasti, Nam eo pacto facile egredieris.

☞ Fabula significat, quod nihil est tam durum quod tempus non dissoluat.

DE PISCATORE QVODAM.

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibijs ac reti assumptis iuxta maris littus accedit, atq; saxo quodam superexistens, in primis tubicinare cœpit, putans cantu se pisces facile esse capturum. Verum cantu cum nullum consequeretur effectum, depositis tibijs rete in mare demittit, ac pisces cepit complures. Sed cum ex reti pisces extraheret, atq; eos saltantes perspiceret, non insulse ait, ô improba animalia, dum ad tibiam cecini, saltare nolulistis, nunc quia canere cesso, saltus datis assiduos. ☞ Fabula significat, quod omnia probe fiunt, quæ fiunt tempore suo.

DE PISCATORIBVS QVIBVSDAM.

Piscatores piscatum profecti, diuq; piscando defessi, fame præterea ac mœrore quod nihil cepissent confecti, cum abire decernunt, ecce piscis quidam alium fugiens se insequentem, in nauiculam saltat, illum piscatores supra modum læti comprehendunt, ac in urbem reuersi, grandi pretio uendunt.

☞ Fabula significat, quod frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

DE VIRO INOPE ET INFIRMO.

M 5 Homo

Homo quidam pauper cum egrotaret, dijs uouit, quod si eo morbo liberaretur, boues centum immolaret, quod dij experiri uolentes, sanitatem illi facile reddunt. Liber igitur à morbo, cum boues, quia pauper, non haberet, ossa bouum centum collegit, eaq; super altare deponens, lepide inquit. Ecce quod uouit uotum uobis nunc persoluo. At dij illum ulcisci uolentes in somnis sibi assistunt, atq; inquirunt. Ad maris littus pergito, ibi enim in loco semoto, auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, somnij memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones, captus itaq; eos rogabat, ut se missum facerent, quoniam mille talenta auri persolueret eis. Fabula significat, quod homo mendax deos & homines pariter contemnit.

DE VVLPE ET PARDO.

Vulpes cum pardo de pulchritudine contendebat, cum uarias corporis notas pardus sibi duceret decori, uulpes ei comiter ait, ego quidem longe formosior sum iudicanda, quæ non corpus, sed animum uarijs notis habeo notatum. Fabula significat, quod decor mentis est potior omni corporis ornatu.

DE PISCATORIBVS Q VIBVSDAM.

Piscatores quidam è mari rete trahcbant, quod cum graue esse sentirent, letitia gestiunt, putantes multos pisces se habere irretitos, sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem paucos, saxum uero ingens
reti

reti inesse cum perspiciunt, longe tristantur. Quidam ex illis natu iam grandis non inurbane socijs inquit. Animis estote quietis, quippe lætitiæ soror est mœstitia, oportet enim casus prospicere futuros, illosq; ut leuius quis ferat persuadere sibi esse euenturos.

☞ Fabula significat, quod qui reminiscitur sortis humane, in aduersis minime frangitur.

DE RANIS REGEM PETENTIBVS.

Ranæ mœrentes quod sine rege forent, Ioui supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi dedat. Iuppiter earũ simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium dimisit, quod dum in stagnum cecidit, eius sonus supra modum terruit ranas, quæ cum lignum esse nouerunt, rursum Ioui supplicatum mittunt, ut regem uiuum haud mortuum sibi dedat. Iuppiter stultis earum precibus motus, hydram illis dedit in regem. Is in diem cum ranas deuoraret, tertio Iouem ranæ precantur, ut regem sæuum atq; immanem ab eis amoueret. Tunc Iuppiter inquit, quem tot precibus regem exorastis, cum uobis perpetuum habetote.

☞ Fabula significat, quod sæpe ea precamur, quæ impetrasse postea nos pœnitet.

DE CATA IN FOEMINAM MUTATA.

Cata quædã speciosi cuiusdam adulescentis amore capta, qui Venerem orauit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius miserta, in formam hominis mutauit

mutauit eam, quæ cum longe speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent, Venus experiri cupiens, si mutata facie mutasset & mores, in medium constituit murem, quem cum illa prospexit, oblita formæ & amoris sui, murem ut caperet persecuta est. Quæ super re Venus indignata denuo eam in priorem catæ formam mutauit.

☞ Fabula significat, quod homo nequam licet personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

DE SENE MORTEM VOCANTE.

Senex quidam lignorum fascem super humeros ex nemore portans, cum longa uia defessus esset, fascem humi deposito mortem uocauit, ecce mors aduenit, causam quamobrem se uocarit, interrogauit. Tunc senex, ut hunc lignorum fascem super humeros mihi imponeres, ait. ☞ Fabula significat, quod quisquis uitæ cupidior est, licet mille subiiciatur periculis, mortem tamen semper deuitat.

DE MULIERE ET MEDICO.

Mulier anus cum ophthalmiam pateretur, medicum ad se curandum accersit, certum pretium sibi dare promittens, si eo morbo curaretur, si uero non liberaretur, nihil ei debere pacta est. Medicus uero, quoties illam ibat curatum, toties quippiam e domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmia curata, cum nihil suarum rerum domi esse prospiceret, medico mercedem

mercedem pactam petenti, soluere denegat. Quamobrem uocata in iudicium, pactum quidem non denegat, sed se curatam ophthalmia esse, id uero pernegat aiens, cum caeca eram domum multa suppellectile refertam uidebam, nunc cum uideo, ut medicus ait, nihil rerum domi esse prospicio.

☞ Fabula significat, quod homines auaritiæ dediti, sibi met sepius contradicunt.

DE AGRICOLA ET CANIBVS.

Agricola quidam magnitudine hyemis in suburbanis se locauit, sed cum alimonia sibi deficeret, capris & ouibus primum uesci cœpit, cum uero in diem magis scuiret hyems, bobus quoq; non pepercit, quod facinus cum animaduertunt canes, inuicem uerba faciunt. Quid hic stamus, inquiunt, cur mortem nobis incumbentem non fugimus? putamus ne eum nostræ parere uitæ, qui alimoniæ gratia boues iugulauit.

☞ Fabula significat, quod eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se ferunt.

DE AGRICOLA ET FILIIS.

Agricola quidam quamplures habuit filios continua seditione discordes, ac eius admonitiones perpetuo negligentes. Cū forte unà domi omnes sederent, iussit pater uirgarum fascem coram deportari, atq; natos cœpit hortari, ut integrum fascem disrumperent. Cum igitur fascem cum totis uiribus frangere

non possent. Genitor præcepit ut soluto fasce singulatim frangerent uirgas, cum quisq; facile hoc perficeret, tunc facto silentio pater ait eis, si quando animis idem sentietis nati mihi charissimi, nec ab inimicis superari poteritis. Sed si inter uos seditiones seruabitis, qui uolet, is facile uos perdet.

☞ Fabula significat, quod fortior est unio, quam seditio, quæ est imbellis.

DE MULIERE ET GALLINA.

VIdua quædam mulier gallinam habebat, quæ die quolibet pariebat ouum, putauit mulier more ingenij humani quod sitis habendi semper sollicitat, gallinam illam die bis parituram, si plus spelta traderet ei solito. At gallina pluri alimonia pinguior facta, id unum desijt parere ouum. Sic mulier ex quo maius lucrum quæritabat, id cæca augendi cupiditate amisit.

☞ Fabula significat, quod plurima cupiditate rerum, præsens quandoq; deperditur quæstus.

DE HOMINE à cane morso.

Homo quidam cum eum canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, à quo sanari posset, quidam sibi obuiam factus atq; de medico rogatus ait, si uis amice fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam si canis qui te momordit, à uulnere lingua sanguinem terget, ista cura nihil potius reperiri potest. Alter arri-dens uenustissime inquit, si huiuscemodi utor remedio in diem

diem magis ac magis à canibus mordebor. Fabu-
la significat, quod ab hominibus nequam incommoda pro
commodis, & mala pro beneficijs retribui solent.

DE DVOBVS AMICIS ET VRSA.

AMici duo dum rus uiarunt, urfa eis obuiam oc-
currit, qua prospecta alter eorum territus, ut se
saluaret, continuo arborem ascendit, alter cum
urfa uiribus posse obsistere dubitaret, uti mortuus humi
iacuit resupinus, retinens flatum atq; anhelitum, cum
nec ore nec naso respiraret, urfa eum exanimatum exi-
stimans abiit, dicunt enim à cadauere ursas omnino se
abstinere. Alter deinde ex arbore descendens, quid in
aurem sibi dixerit urfa, socium rogauit. Ille urbano ser-
mone respondit, admonitus sum ab urfa, ut cum huiusmo-
di amicis non proficiscar amplius.

 Fabula significat, quod eorum amicitia colenda non
est, qui cum est opus, amicis subsidia denegant.

DE ADVLESCENTIBVS duobus & Coquo.

ADulescentuli duo æquis sumptibus carnes coë-
merunt, & curatum coquo tradiderunt. Obiter
coquus dum alijs uacat negocijs, alter iuuenum
carnes eas clanculum accepit, ac socio tradidit. Coquo
deinde carnes quæritanti, qui acceperat, se haud habere
iurat. Qui uero habebat, se non accepisse iurabat, coquus
percepto iuuenum dolo ait, Et si fallor equidem à uobis,
per quem uero iuratis, res ista non latebit deum.

Fabula

☞ Fabula significat, nullum scelus posse latere Deum.
DE DVOBVS AMICIS.

Duo quidā gladiatorio animo inter se inimicitias habentes una in naui nauigabant, & cum alter eodem in loco stare cum altero non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Orta autem tempestate, cum nauis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogat nauis gubernatorē, quæ pars nauis submergi prius deberet, & cum gubernator puppim dixisset, ait ille. Mors mihi modo molesta minime est, si inimicum meum prius mori prospicio. ☞ Fabula significat, quod inimicus, ut inimicum perdat, seipsum perdere sepius eligit.

DE CALAMO ET OLIVA.

Quænam esset fortior, durior & magis resistens canna & oliua inuicem contendebant, oliua calamo humilitatem obijciebat, eo quod uentis facile cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit uerbum. Paulo post turbine uehementi aspirans uentus radicitus euulsit oliuam, totis uiribus sibi obsistentem. At canna flatibus se inclinans, salutem facile est assecuta.

☞ Fabula significat, quod potentioribus sine controversia mos est in tempore gerendus.

DE VITVLA ET BOVE.

Vitula cum bouem arantem prospiceret, illum præ se quæ nihil agebat contempsit. Sed cum immolationis affuit dies, bos quidem missus, uitula uero

uero ut immolaretur retenta est. Quam rem bos cum
conspicatur, surridens ait, heus uitula, ideo non labora=
bas, ut immolareris. Fabula significat, quod otio=
sis & nihil agentibus pericula quoq; imminent.

DE PVERO ET FORTVNA.

CUm puer quidam iuxta puteum dormiret, fortuna
illuc accedens illum excitauit inquiens, surge &
hinc ocyus abi, quippe in puteum si caderes, non
tuam inscitiam, sed me fortunam omnes accusarent.

 Fabula significat, quod frequenter pericula culpa
nostra incurrimus, deinde abs re fortunam accusamus.

DE MVRIBVS ET CATO.

Domo quapiam quod per plures forent mures, ca=
tus presentiens, illuc accessit, atq; nunc unum
nunc alium capiens, complures interimendo co=
medit. Verum mures cum se in diem consumi percipe=
rent, ad unum coacti inquiunt secum, de cetero inferius
non esse descendendum, si nolimus perditum iri omnes,
sed hic superius manendum, quo catus ascendere non po=
test. At catus consilio murium percepto, simulans se
mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspen=
dit, qui fixus parieti erat, e muribus quispiam deorsum
acute prospiciens, ut catum esse cognouit, haud infacete
ait. Heus amice, & si te follem esse certo scirem, deorsum
minime descenderem.

 Fabula significat, quod uir prudens semel si fallitur,
N fictis

170 FABVLAE AESOP
fictis & simulatis hominibus non amplius fedit.

DE SIMIA ET VVLPE.

A Pud brutorum animalium concilium simia ita apposite saltauit, quod omnium ferè consensu rex statim fuit creatus. At uulpes inuidens ei, ubi uiderat carnes laqueo in fouea sitas, illuc simiam ut duxit, inquit ad eam, Hic thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges, quare cum tuus ex lege sit, tute ipse capias illum. Simia uulpis suasu illuc temere accedens, ut se captam laqueo sensit, uulpem acriter accusat, quæ dolo se deceperat. Ei uulpes haud illepide ait, heus stulta, quæ cum fortuna te extulisset, dominari cæteris iam te putabas dignam.

☞ Fabula significat, quod qui temere quippiam agreditur, temere in aduersa incidit, ac uulgo ridiculus fit.

DE CERVO ET LEONE.

Ceruus uehementi siti cum uexaretur, ad fontem proficiscitur, dumq; potat, suam in aqua prospiciens umbram, ualde lætatus est magnitudine cornuum ac ramositate, deinde pedes & crura prospiciens nimium tristatus est. Hæc dum animo uertit, ecce leo apparet, ac ceruum persequitur. At ceruus fugam arripens, leonem per campos longe anteibat. Dicunt enim ceruorum uires consistere in pedibus, at leonis in animo stare robur. Quousq; igitur leo per campos secutus est ceruum, eum assequi non potuit. Casu uero contigit, ceruum

uuum

uum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cum fugere non posset, à leone captus, cum se moriturum uideret, Heu me miserum, inquit, qui cornibus gausus, ipsis cornibus pereo.

☞ Fabula significat, quod quæ putamus nobis profutura, ea nobis sæpius obsunt.

DE AGRICOLA ET PELARGO.

Agricola laqueos in agro tetendit, ut grues & anseres uenaretur, qui sata sua continue depascabant. At simul cum illis uenatus est pelargum, qui pede tentus, rogat agricolam, ut eum soluat, misumq; faciat, cum non sit grus, nec specie anser, sed pelargus uiuum piissimus, qui parentibus semper deseruit, nec illos in senecta deserat unquam. Ei agricola surridens ait. Quæ dicis haud me fugiunt, nam qui sis, probe teneo, sed his simul captus cum sis, his quoq; simul est moriendum. Fabula significat, quod qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari poena plectitur cum illis.

DE AGNO ET LVPO.

Agnus in domo bene clausa existens, cum lupum ad se uenientem perspicit, illum conuitijs & maledictis persequitur. At lupo inquit ei, non tu, sed locus inaccessibilis mihi conuitia dicit.

☞ Fabula significat, quod locus & tempus faciunt timidus per sepe audaces.

Iuppiter uolatilibus regem creare uolens, diem concilij auibus indixit, ut qui speciosior esset, rex sibi constitueretur. Quam rem praesentens coruus, ac suae deformitatis conscius, pennis aliorum hinc inde collectis se decorauit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies praefinitus, ueniunt ad concilium aues, Iuppiter coruum ob pulchritudinem cum regem auibus creare uellet, id aues indigne ferentes, quaeque suas à coruo extrahunt pennas. At coruus alienis pennis cum esset exutus, coruus, ut erat, demum remansit.

☞ Fabula significat, quod qui rebus pendent alienis, illis amissis, quisnam ipse sit, cuique liquido patet.

DE TVBICINE QVODAM.

Tubicen quidam tubae sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus miranda uoce clamabat. Ne abs re ac frustra occidere me uelitis, ego quidem non pugno, nec praeter tubam, quippiam aliud possideo. Qui cum uinctum ducebant, huiusmodi uerba contra reddiderunt. Hanc ob rem morte dignior es iudicandus, quod cum hostibus manum conferre deuitans, alios sonitu ad pugnam hortaris.

☞ Fabula significat, quod grauiori poena sunt iudicandi, qui cum ipsi iniuriam non agant, alios ad iniuriam agenda impellunt.

DE FABRO ET CANE.

Faber

Faber quidam catulum habebat, qui dum ipse ferrum cuderet, continue dormiebat. Cum uero manducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant deiecta ceu ossa & alia huiusmodi, sine mora corrodebat, quam rem animaduertens faber ait ad canem, heus miser quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, continue dormis & segnitia teneris. Rursum cum dentes moueo statim surgis, & cauda mihi applaudis.

☞ Fabula significat, quod secordes & somnolenti, qui ex aliorum uiuunt laboribus, graui censura sunt coercendi.

DE MVLA QVADAM.

Mula quedam nimio ordeo pinguis effecta, nimia pinguedine lasciuebat, secum inquiens. Pater mihi equus fuit, qui cursu celerrimus erat, & ego ei per omnia sum similis, parum post contigit, quod oportuit mulam quantum potuit currere, sed cum cursu cessauit, heu me miseram, inquit, quæ equi filiam me esse putabam. At nunc memini asinum mihi patrem fuisse. ☞ Fabula significat, quod stulti in prosperis seipsos dediscunt, sed in aduersis suos persepe recognoscunt errores.

DE THYNO ET DELPHINO.

Thynus cum eum delphinus persequeretur, magno elatus impetu ac stridore, à uehementi fluctu in insulam defertur, eundemq; in scopulum à fluctu eodem delphinus dum se putat capere thynum, ipse quoq; defertur.

defertur, thynus conuersus, cum delphinum expirantem animam perspicit, secum ipse ait, mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis authorem mori simul mecum perspicio.

☞ Fabula significat, quod quiuis aduersa leuius fert, cum aduersitatum authores cadent aduersitate opprimi perspicit.

DE MEDICO Q VODAM.

Medicus quidam cum quem curaret egrotum eum mori contingeret, efferentibus funus aiebat. Vir iste si se uino abstinuisset, & clysterijs usus fuisset, eum mori non contigisset, ex his qui aderant quispiam medico haud infacete ait. Heus medice, ista consilia cum prodesse quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cum nihil ualeant prodesse.

☞ Fabula significat, quod ubi haud prodest consilium, id eo tempore dare, est sane amicum deludere.

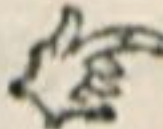
DE AUCUPE.

Auceps aucupatum calamis uiscoq; tetendit, & cum turdum canere arboris desuper ramum aspexit, ut eum caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pede altero uiperam calcauit, morsusq; ab ea cum iam iam ob uenenum se deficere persensit, Heu me miserum, ingemuit, qui dum alium capere festino, alter ad mortem me est aucupatus.

☞ Fabula significat, quod quæ contra alios facere nitimur, ea persepe ab alio ipsi patimur.

De Castore

DE CASTORE.

Castor est animal quadrupes, qui in paludibus se nutrit, eius testes uarijs medelis utiles esse dicuntur. Itaq; cum quispiam eum sequitur, suae persecutionis causam non ignorans, ac pedum uelocitati fidens, quantum potest fugit, usq; quo ad locum ne uideatur, saluus deueniat, atq; ibi testes excidens, in uenatores cum sibi appropinquant, proijcit. Et isto pacto à uenatoribus se eripit. Fabula significat, quod sapiens, ut à periculis se eripiat, nihil intentatum deserit.

DE PVERO OUES PASCENTE.

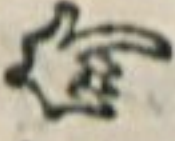
Puer quidã cum oues eminentiori in loco depasceret, sepius clamabat, heus ò à lupis mihi succurrite. Qui circum aderant cultores agrorum, cultũ omitentes, ac illi occurrentes, atq; nihil esse comperientes, ad opera sua redeunt. Cum pluries puer id ioci causa fecisset, ecce cum lupo pro certo adesset, puer ut sibi succurratur serio clamat. Agricolaë id uerum non esse putantes, cum minime occurrerent, lupo oues facile perdidit. Fabula significat, quod qui cognoscitur mentiri, ei ueritas postea non creditur.

DE CORVO ET LVPO.

Corvus cum carniũ frustum rapuisset, arborem quandam supersedit, uulpes eum suspiciens, atq; carnes sibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur sub arbore, coruum laudare occipit aiens, O quãna
N 4 magna

magna auis est hæc, quàm speciosa, quàm uenatrix, quàm formosa, hanc decuit esse auium regem. Nam omnia regia super alias sibi sunt aues, si modo uocem haberet. His laudibus coruus inflatus, & dici mutus haud ualens pati ulterius, dum magna uoce crocizat, carnes humi decidunt. Illas cum uulpes rapuisset, conuersa inquit ad coruum. Heus corue, omnia decora tenes, modo mente haud careres. Fabula significat, quod qui adulatoribus nimium credunt, hi, quæ non putant, in aduersa sæpius incidunt.

DE CANE ET LVPO.

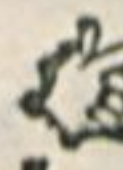
Canis cum ante aulam dormiret, lupus superueniens, eum statim cepit, & cum ipsum occidere uellet, canis ne eum occideret rogauit. Inquiens, heremi lupe, nunc me occidere noli, nam ut uides, tenuis sum, gracilis & macilentus. Sed herus meus nuptias in proximo factururus est, ubi si parum me expectas, ego opipare manducans, atq; pinguior factus ero tibi utilior. Lupus his uerbis fidem habens, canem dimisit. Paucos post dies Lupus accedens, cum canem domi dormientem repperit, stans ante aulam canem rogat, ut sibi promissa præstet. Ei Canis haud rustice, inquit, Heus lupe, si ante aulam decætero me repereris, haud amplius nuptias expectes. Fabula significat, quod sapiens cum periculum uitat, ab illo postea continue cauet.

DE CORVO AEGROTANTE.

CORUUS

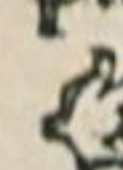
Coruus cum egrotaret, matrem rogauit, ut sua pro
sanitate deos precaretur inquiring, mater noli plo-
rare, sed deos potius precare, ut sanitatem mihi
restituant. Ei mater scite respondit, quem deorum tibi
fore propitium putas? cum nullus sit, e cuius aris sacra
non rapueris. Fabula significat, quod qui in prospe-
ritate quemuis offendit, in aduersis amicum sibi reperit
neminem. DE CANE CARNES PORTANTE.

Canis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cum
sub aqua umbram prospexit, putauit alium esse
canem, qui plus carniū deferret. Itaq; quas ipse
ferebat, eas carnes sub aquas ire demisit, & ut umbram
caperet, semouit, sed carnes & umbram, quæ sane nihil
erant, simul perdidit.

 Fabula significat, quod cupiditate plus semper ha-
bendi, quæ tenemus, ea sepe numero perdimus.

DE LEONE ET RANA.

Leo cum ranam magniloquacem audiret, putans
aliquod magnum animal esse, se retrouertit, pa-
rumq; stans, ranā e stagno exeuntem uidet, quam
indignabundus statim pedibus calcauit, aiens nullum am-
plius ut te respiciat animal clamore mouebis.

 Fabula significat, quod apud uerbosos, præter lin-
guam nihil reperitur. DE LEONE SENE.

Leo cum senuisset, nec uictum sibi quærere posset,
uiam machinatus est, qui alimenta haud sibi de-
N S sinte

Sint. Ingressus igitur speluncam, grauius se egrotare iacens simulabat. Animalia illum uere egrotare putantia, uisitandi gratia ad eum accedebant, quæ leo capiens singulatim manducabat. Cum multa animalia iam occidisset, uulpes leonis cognita arte, aditum speluncæ accedens, leonem quo ualeat pacto exterius stans rogat. Ei leo blande respondens ait. Vulpes filia, cur non intro ingrederis ad me? Ei uulpes non illepide ait, quoniam heremi animalium ingredientium per plura equidem uestigia cerno, sed egredientium uestigia nulla.

☞ Fabula significat, quod homo prudens quia pericula eminentia prouidet, illa facile deuitat.

DE LEONE ET TAVRO.

Leo ingentem taurum per insidias sequens, cum prope accessit, eum uocauit ad coenam, inquit, amice ouem occidi, hodie mecum, si placet, coenabis. Taurus leoni morem gerens, ut discubuerunt cum multis lebetes, nec non magnos & plures obeliscos paratos conspiceret, & ouem ibi nullam adesse, è uestigio abiit, quem leo abeuntem perspiciens, cur abiret rogauit. Ei taurus haud inurbane respondit, non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ouem, sed ad taurum coquendum uideam esse parata.

☞ Fabula significat, quod homines prudentes minime latent improborum artes.

DE LEONE, ASINO ET VVLPE.

Leo

Leo, asinus & uulpes conflata inter se societate, uenatum exeunt, cum multam prædam cepissent, Leo asino mandat, ut prædam diuidat. Asinus cum eam in tres partes æquales esset partitus, optionem capiendi socijs dedit, quam partitione leo indigne ferens ac dentibus frendens, à diuisione deposuit eum, mandauitq; uulpi, ut prædam ipsa partiretur. At uulpes illas tres partes in unum colligens, ac prædæ nihil sibi seorsum relinquens, leoni omnia tradidit. Tunc leo uulpi ait, quis te partiri edocuit? inquit ex tempore uulpes, asini periculum id me facere instruxit. Fabula significat, quod aliorum pericula homines faciunt cautiores.

DE LEONE cuiusdam Rustici filiam amante.

Leo cuiusdam rustici filiam amabat, illam cum habere cuperet, patrem uirginis rogauit, ut sibi nubere ipsam assentiret. Ei rusticus ait, nullo pacto se assensurum, quod filia bestiae nubat. Cum illum Leo torue aspiceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato consilio ait, se cupere ei filiam nubere, modo dentes & ungulas prius cædat euellatq; quoniam uirgo illis rebus longe terretur. Leo id postquam præ nimio amore fecit, rusticum adiens, filiam sibi dari postulat. At rusticus leonem cum ungulis & dentibus perspicit inertem, arrepto fuste ipsum frequens pulsando persequitur.

 Fabula significat, quod qui inimicis se committit, de facili perit.

De Leone

Lena cum à uulpe sepius exprobraretur, quod quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait, Vnum sane, at pol leonem. Fabula significat, quod pulchritudo haud inopia rerum, sed in uirtute consistit.

DE LVPO ET GRVE.

Lvus in gutture osse retento, cum longe cruciaretur, grui pretium obtulit, si illud è gutture extraheret. Grus rostro cum os è gutture extraxit, pretium sibi promissum expostulat. Ei lupus surridens, simulq; acuens dentes ait, satis pretij tibi esse debet, quod ex lupi ore caput sine læsione eduxeris.

 Fabula significat, quod apud improbos gratitudo non parua habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

DE LVPO ET AGNO.

Lvus cum agnum inuenisset errantem, cum non cepit fortissima manu, sed causam quaesuit, qua iure uel iniuria eum comederet, igitur agno uerba huiusmodi fecit. Tu mihi abunde iam diu intulisti iniurias. Agnus gemendo ait, quo modo id fieri potuit, cum nuperrime uenerim ad lucem. Lupus denuo ait, Agrum mihi pascendo deuastasti. Agnus, inquit ei, cum dentibus etiam caream, id facere nequiui. Lupus rursum ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Ei inquit agnus, quo pacto id fieri potuit, cum aquam ex atate nondum biberim, sed lac
matris

matris cibus & potus adhuc mihi sit. Lupus demum ira concitus ait, licet tua soluere nequeam argumenta, coenare tamen opipare intendo, agnumq; cepit ac illum manducauit. Fabula significat, quod apud improbos ratio & ueritas locum haud habent.

DE DVOBVS GALLIS intra se certantibus.

Dvo galli inter se ruri certabant, qui gallinarum prior dux erat, cum ab altero superatus esset, prae uerecundia se abscondit, alter uero uictoria elatus domus tectum statim superuolans, uehementi alarum plausu cantuq; significat se riualem suum pugnando superasse, & de aduersario ferre trophaeum, dum haec & huiusmodi iactabundus uoce crocizat, ecce aquila cibi indiga, ex alto deuolans, gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam ob rem qui uictus fuerat gallus prospiciens, ceu ex hoste triumphans, in publicum uenit, ac solus gallinis libere potitur.

 Fabula significat, quod qui prosperis nimium fudit, in aduersa saepius praecipit incidit.

DE VATE QVODAM.

Foro urbis medio quidam uates, cuius sortem aperiebat futuram, quamobrem magna hominum frequentia stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nunciatur, res suas furtim domo esse ablatas, quo audito domum curriculo dum abiit, quidam ei obuiam factus ridicule ait. Cur alios quid esset futurum monebas,

monebas, qui tuae sortis nescius fuisti? Fabula significat, quod homines nequam corrigunt alios, & sua crimina scire se negligunt.

DE FORMICA ET COLUMBA.

Formica sitiens in fontem descendit, ubi dum bibere uult in aquam cecidit. Columba quaedam arborem fonti eminentem super sedens, cum formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, ac sine mora deijcit in fontem, ad quem formica se applicans, ex aquis in tutum se recepit. Obiiter auceps quidam aduenit, & ut columbam uenetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterum momordit aucupi, eo dolore auceps concitus, calamos demittit, quorum strepitu columba territa, ex arbore au fugiens, uitae periculum euasit.

 Fabula significat, cum bruta in beneficos grata sint, eo magis esse debent, qui participes sunt rationis.

DE VITULO ET
CERVA.

Vitulus ceruae aliquando ait, cum magnitudine sis maior canibus, & pedum celeritate cursu uelocior, & ad pugnam longe cornibus munitior, cuius rei gratia mater tantopere canes reformidas? Ee cerua inquit, surridens. Quoniam fili, licet quae dicis, omnia possideam, canum latratum ferre non possum, sed praetimore fugam statim arripio.

Fabula

☞ Fabula significat, quod qui natura timidi sunt, apud eos, ut audeant, nulla ualet hortatio.

DE APE ET
IOVE.

Apes quæ ceræ mater existit, quondam accedens ut dijs sacra faceret, Ioui domum obtulit mellis. Qua oblatione Iuppiter letus, iussit sibi concedi quicquid ipsa precaretur. Apes igitur rogans, ait, illustrissime deus deorum, ancillæ tuæ concedere uelis, ut quicumq; ad alueare pro rapiendo melle accesserit, is simulac pupugero eum, continuo moriatur. Qua rogatione Iuppiter diu ambiguus, quoniam genus mortalium longe amabat, demum api ait, Satis sit tibi, quod quicumq; alueare pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugero, & in punctura stimulum dimiseris, continuo ipse moriatur, tibiq; uita sit ipse stimulus.

☞ Fabula significat, quod inimicis quandoq; mala precamur, quæ in nos sæpius uertuntur.

DE MVSCA.

Musca, quæ in ollam carniū deciderat, cum se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce tantum bibi, tantum comedi, tantum me laui, quod iure satura mori possum.

☞ Fabula significat, quod prudentis est id potenti animo ferre, quod uitari minime potest.

De

134 FABVLAE AESOPI
DE ADVLESCENTE QVODAM
& Hirundine.

Adulescens luxuriosus, cum bona patris consumpsisset, solaq; uestis remansisset, uisa ante tempus hirundine, astatem iam adesse existimans, ipsam quoq; uendidit uestem. Sed hyeme denuo orta, cum immenso cruciaretur frigore uisa rursus hirundine, quæ & ipsa frigore obibat, ait, O pessima auis, quæ me & te pariter perdidisti.

☞ Fabula significat, quod quæ suo tempore non fiunt, ea diu stare nequeunt.

DE AEGROTO ET MEDICO.

Æger à medico rogatus quo pacto se habuisset, plusquam esset opus, seq; sudasse respondit. Id bonum fuisse, medicus ait. Secundo rogatus ab eodem, quomodo se haberet, inquit egrotus, uehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore, medicus quoq; ait. Tertio ab eodem rogatus quo pacto se habuisset, inquit egrotus, cum difficultate digerere potuisse. Rursus medicus ait, id ad salutem optimum fuisse. Deinde ex domesticis cum quidam egrotum interrogaret, quomodo ualeret. Illi aeger ait. Signa ad salutem, ut medicus ait, perplura & optima sunt, illis tamen dispereo signis.

☞ Fabula significat, quod qui ad uoluptatem loquuntur, illis aures prestare quis non debet.

DE LIGNATORE QVODAM.

Lignator

Lignator quidam dum iuxta flumen deo Mercurio dicatum ligna cederet, securis casu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehensus, iuxta fluminis ripam gemens consedebat. Mercurius misericordia motus lignario apparuit, suiq; fletus causam rogavit, quam simul ac didicit, securim auream deferens. utrum quam perdiderat, illa esset rogavit, ac eam pauper suam esse negavit. Secundo Mercurius alteram detulit argenteam, quam cum pauper ille suam quoq; esse denegaret. Postremo Mercurius ligneam sustulit, illam suam esse cum pauper assentiret, Mercurius cognoscens illum esse hominem uerum iustumq; omnes sibi dono dedit. Accedens igitur ad socios lignarius, quod sibi acciderat aperit. Unus ex socijs id experiri uolens, cum ad flumen accessisset, securim in aquam deiecit, deinde flens in ripa consedit, cuius Mercurius fletus causam doctus, securim auream asserens, si quam perdiderat, illa esset, rogavit, quam cum suam esse assereret, Mercurius cognita eius impudentia ac mendacio nec auream, nec suam quoq; tradidit. Fabula significat, quod quanto deus propitior est probis, eo improbis existit infestior.

DE ASINO ET IOVE.

Asinus olitori cuidam seruiens, cum multum comederet, & parum laboraret, Iouem exorauit, ut alium dominum sibi mutaret. Itaq; Iuppiter mandat ut figulo ueneat, Apud quem asinus cum laboraret, in

ret, in deportando lutum, lateres, tegulas, & huiusmodi.
Secundo Iouem precatur, ut alio de seruiat domino. Iup=
piter iterum mandat, ut coriario uenundetur. Cui asi=
nus multo cum labore, & pauco cibo seruiens, heu me
miserum cum gemitu ait, qui dominos omittens melio=
res, ad deteriore[m] perueni, apud quem, ut uideo, corium
meum etiam post mortem cruciabitur.

☞ Fabula significat, quod priores dominos tunc serui
desiderant, cum deteriores experiuntur.

DE LEPORIBVS ET RANIS.

Lepores in unum simul conuenerunt, ubi cum de
miseria ipsorum innata dolerent gementue,
quod uita eis, quam cæteris animalibus data esset
miserior, quoniam homines, aquila, & canes ad mortem
eos usq; persequerentur, decernunt, melius sibi fore se=
mel mori, quam in uita tam misera diutius permanere.
Hoc certo consilio, ut se in stagnum præcipitent, dum
ocys tendunt, ranæ quæ super stagni ripa astabant, ut
strepitum audiunt, in stagnum desiliunt, seq; aquis sub=
mergunt, quam rem qui lepus præibat cum conspicatur,
reliquis ait, state, nam nobis sententia mutanda est.
Quippe ut liquido uidetis animalia, quam nos magis
timida reperiuntur.

☞ Fabula significat, quod cum miser miseriorem aspi=
cit, suam æquius miseriam fert.

DE ASINO ET EQVO.

Asinus

Asinus cum equum alimonia & otio diligenti cura abundare prospiceret, eum longe beatiorem esse commendabat, seq; nimium infelicem dicebat. Qui cum multū laboraret, & ad saturitatem de paleis haud haberet. At cum tempus belli aduenit, miles armatus equum ascendit, et cum medios decurrit in hostes, equus mucrone percussus, cadit humi prostratus. Quem asinus prospiciens ingemuit, eiusq; misertus, sui animi sententiam mutauit. Fabula significat, quod cum paupertate, quæ mater est quietis, quis conuenire debet, potius quàm locupletioribus inuidere.

DE ASINO ET LVPO.

Asinus quidam pede altero sentem calcavit, claudusq; factus, cum lupum ad se uenientem conspiceret, nec fugere posset, miserabili uoce inquit. Heus lupe, demorior equidem è dolore, sed ex quo opus est ut tibi & coruis futurus sum cibus, obsecro quatenus tua benignitate sentem è pede uelis extrahere, ut munere tuo, extremum sine dolore obcam diem. Dum sentem dentibus lupus euellit, asinus cum calce percussit. Lupus deinde naso, fronte ac dentibus perfractis, heu me miserum exclamat, iure hoc patior, deplorando reiterat, qui cum essem coquus, medicus esse uolui.

 Fabula significat, quod quam quisq; nouit, ea se exerceat arte.

DE MULIERE ET GALLINA.

O 2

Mulier

Mulier quaedam gallinam habebat, quae aureas continua oua pariebat, putans igitur totam in-
tus auream esse, illam occidit. Sed cum alijs gal-
linis esse similem reperit, ubi diuitem fore se putauit,
quem primo questum habebat, cum plus habendi cupi-
ditate amisit.

☞ Fabula significat, quod plus habendi cupiditate id
sepe perdimus quod habemus in manibus lucrum.

DE RANA ET VULPE.

Rana palude existens, ceteris animalibus claman-
do, cum profiteretur se medicam esse, pharmaco-
rumq; peritam, ei uulpes uenustissime ait, Qui
alios curaueris, cum claudicantem curare te nescias?

☞ Fabula significat, quod alios docere quis non potest
id, quod haud didicerit?

DE SERPENTE ET AGRICOLA.

Serpens ante agricolae cuiusdam domum latebras
habens, cum ab agricolae filio esset percussus, tam
aceriter ipsum momordit, quod morsu ex illo puer
repente obiit. Hac re cognita, magnus inter parentes ge-
mitus oritur. Tunc pater moerore concitus accepta secu-
ri, serpentem ut occideret persequitur, uibransq; secu-
rim, ut serpentem percuteret, extremum caudae eius cae-
cidit, deinde uolens pacem cum serpente conficere, acce-
ptis farina, aqua, sale & melle, ad reconciliandam inter
se amicitiam uocat serpentem. Ei serpens sub petra la-
tens,

tens, sibilando ait, Frustra laboras bone uir, nam inter nos amicitia fore non potest. Quippe dum me sine cauda aspexero, & tu tui filij sepulchrum, quieti animo esse nequibimus.

☞ Fabula significat, quod dum iniuriarum recens uel maxime extat memoria, odia tolli minime queunt.

DE GALLINA ET VULPE.

Vulpes gallinarum tuguriū ingressa, cū gallinam nido agrotantem aspexit, eam rogauit quomodo ualeret. Cui gallina prompte respondit, meliuscule me haberem, si hinc abires soror. ☞ Fabula significat, quod inimicorum presentia nimium est molesta.

DE VIATORE.

Viator quidam cum multam uiam uiasset, uotum Mercurio uouit, quod si quid reperiret, eius rei medium sibi offerret. Forte igitur adinuenit peram amigdalis dactulisq; refertam, & cum putaret id esse argentum, peram capiens, amigdalorum nucleos & carnes dactulorum ipse comedit. Deinde templum Mercurij ingressus, atq; aram manibus tenens, uerbis ridiculis inquit ad eum. Totum Mercuri nunc persoluo tibi. Nam quas equidem res adinueni, earum tibi offero medium, ossa scilicet dactulorum ac testas amigdalorum.

☞ Fabula significat, quod homines auaritia deorum efficit contemptores.

DE LEONE ET HOMINE.

○ 3

Leo

L Eo & homo cum semel simul uiam uiarent, ac in-
ter uiandum se quisq; uerbis commendaret, ecce
lapideæ occurrunt columnæ, in quibus erat inci-
sum, quod homo suffocabat leonem, quam sculpturam
homo leoni ostendens ait, hic uidere licet, quanto homi-
nes leonibus ac feris omnibus præstantiores sunt, ac ro-
bustiores. Ei leo prompte respondens inquit, Si apud le-
ones essent ceu apud homines, qui sculperet scirent, plu-
res à leonibus homines, quàm ab hominibus leones suffo-
cari sculptos uideres,

¶ Fabula significat, quod homines iactabundi fingunt
se fecisse, quæ facere nunquam tentarunt.

DE VVLPE QVADAM.

Vulpes cum racemos uuarum plenos iam ac ma-
turentes prospiceret, cupida de illis manduca-
re, omnem uiam machinata est, qua illos compre-
hendere posset. Sed cum omnem uiam frustra tentasset,
nec desiderio suo satisfacere quiuisset, mœstitiam uertens
in gaudium ait. Racemi illi adhuc nimium sunt acerbi.

¶ Fabula significat, quod prudentis est fingere se ea
nolle, quæ consequi non posse cognoscit.

DE PVERO ET SCORPIONE.

Puer quidam ruri uenabatur locustas, et cum scor-
pionem capere uellet, scorpio simplicitate eius co-
gnita, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum
abstine, si non uis totus perire,

Fabula

☞ Fabula significat, quod qui ad utranq; partem cogitat, is quæ sequi & quæ vitare debeat, probe tenet.

DE VENATORE ET PERDICE.

Venator quidam cum quam ceperat perdicem occidere uellet, perdix gemens huiusmodi uerba fecit ad eum. Heus perdicum auceps, si me missam feceris, ac uita donaueris, alias per plures conducam tibi perdices. Ei auceps apposite respondit, Nunc eo magis occidi dignam iudico, quod amicos per insidias perdere polliceris. ☞ Fabula significat, quod qui sibi charos perdere dolo quærit, is præceps in pericula incidit.

DE LEPORE ET TESTVDINE.

Testudo cum eius pedes lepus derideret, surridens inquit ad eum, si periculum in cursu feceris, quod quam tu uelocior sim, liquido cognosces. Cui lepus ait, te profecto fugit, quid mei ualeant pedes, sed iudicem eligamus, qui cursum & terminum nobis diffiniat. Igitur eligunt uulpem brutorum omnium sagacissimam, quæ ut locum & cursus terminum constituit, testudo omnino segnitie ac negligentia semota, iter arripiens haud quieuit, donec ad terminum peruenit. Lepus uero pedibus fidens, ubi paululum quieuit, somno excitatus, quantum pedes ualuerunt, ad terminum cucurrit, ibiq; cum testudinem quiescentem reperit, se cum rubore fatetur à testudine superatum.

☞ Fabula significat, quod studio & diligentia, non

O 4 corporis

192 FABVLAE AESOP I,
corporis uiribus, res uel maximæ conficiuntur.

DE SALICE ET SECVRI.

SEcuris cum salicem cæderet, ex ea ipsa cuneos fecit, quibus salicem facilius scinderet. Quam rem præsentiens salix, gemens eiulansq; ait. Non tantum de securi queror, quæ hominum manibus me scindit, quantum de cuneis, qui fiunt ex corpore meo.

☞ Fabula significat, quod in aduersis, non ueri amici infestiores amicis, quàm inimici sæpius reddunt.

DE PVERO QVODAM FVRE.

Puer quidam è ludo literario librum socio clam auferens, suæ matri tradidit illum, quem mater cum libenter accepisset, nec filium castigasset. Rursus puer alij uestem clam abstulit, atq; matri quoq; detulit, quam cum mater etiam libenter accepisset, puer castigatione carens, cum plura in diem ac maiora crescentibus annis furaretur, demum publice captus, ceu furti reus per questores, publice damnatus est mortis. Sed cum ad locum iustitiæ duceretur, eumq; mater gemenda sequeretur, impetrata uenia ut matri ad aurem unum loqui uerbum ualcret, ad eam conuersus, atq; os auri matris adhærens, uti quippiam secreto dicturus, aurem dentibus sibi abscidit. Mater uero præ dolore exclamans, mala sibi imprecatur. Tunc qui eum ducebant, cum supra modum criminarentur, non solum furti, sed quod iam impius fuerit in matrem. Ille absq; rubore inquit ad eos.

Nemini

Nemini uestrum sit mirum, quod aurem matris dentibus
abscidi. Ipsa enim huius meae perditionis author & caus-
sa est. Quippe si me castigasset, cum ei librum detuli,
quem socio e scholis primum clam abstuli, omisis præ-
timore uerberum furtis, ad hoc in præsentia genus tur-
pissimæ mortis non peruenissem.

☞ Fabula significat, quod qui in delinquendo ab initio
non castigatur, facinorosior in diem efficitur.

DE PASTORE ET MARI.

Pastor quidam iuxta littus maris, pecudes pascens,
cum mare ipsum semel placidum aspiceret, nauig-
gandi studio captus, oues pro dactulis commutauit,
quibus naui impositis, cum altum iam nauigaret, & tem-
pestate sine spe salutis fluctuaret, quæ in naui sunt, ea
omnia proiecit, atq; in portum uix se recepit. Denuo
cum oues pasceret, ac rursus mare tamen tranquillum
uideret, suo consocio ipsam maris tranquillitatem com-
mendanti ridicule ait, mare iterum dactulos cupit.

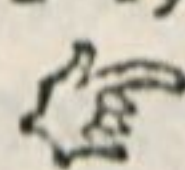
☞ Fabula significat, quod usus & peritia nos reddunt
in periculis cautiores.

DE PVNICA & malo Arboribus.

Punica & malus arbores de pulchritudine conten-
debant, cum diu inter se uarijs & acerbis conten-
tionibus certassent, rubus ex proximo saepe huius-
modi contentiones accipiens, accessit ad eas, atq; inquit.
Satis iam satis certatum inter uos est, quiescite admodum

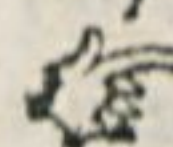
O S

& con

et contentionibus finem imponite. Fabula significat, quod minores maiorum lites saepenumero componunt.

DE TALPA ET MATRE.

Talpa caecum natura animal est. Haec aliquando matri ait. Ingentem sentio odorem, paulo post rursum ait, excelsam aspicio fornacem. Tertio item ait, malleorum sonitus audio fabriles. Ei mater commiter ait. Heus filia, tu uti percipio, non solum oculis, sed naso et auribus orba existis.

 Fabula significat, quod homines iactabundi, cum magna profitentur, tunc uel maxime in minimis redarguuntur.

DE VESPIS, PERDICIBVS

et Agricola.

Vespae semel et perdices siti concitae, cum simul conuenissent, ad rusticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentur, quod sibi pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices uineam sibi eo foedere promittunt, quod plenos uites producent racemos. Vespae uero, se uineam circuiendo custodire, ac fures inde amouere large offerunt. Quibus agricola inquit, duos habeo boues, qui cum nihil promittant, eandem hanc operam nihil minus praestant. Itaque satius est mihi, illis quam uobis aquam exhibere. Fabula significat, non esse illis subueniendum, qui nauci et inutiles sunt.

De Ioue

DE IOVE.

Cum Iuppiter nuptias celebraret, cuncta animalia sibi munera obtulerunt, quæq; pro uiribus suis, uerum enim serpens rosam legit, illamq; ore tenens Ioui obtulit. At Iuppiter ut eum aspexit, palam inquit, ab omnibus dona libenter equidem accipio, uerum à serpente id haudquaquam facio.

☞ Fabula significat, quod improborum munera, non esse sine dolis, quiuis prudens sibi persuadere debet.

DE SIMIA.

Simia duos catulos parere fertur, quorum ad unum dumtaxat afficitur, & ex affectu illum diligentissime nutrit. Alterum uero odit negligitq;. Contigit autem quod qui in delitijs habebatur, à simia in somnis fuit suffocatus, quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam usq; ætatem ceu matris delitijs fuit educatus.

☞ Fabula significat, quod hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

DE PVLICE.

Pvlex cum quendam morsu aliquando stimulasset captusq; rogaretur, quis nam esset, qui membra sibi depasceret, ait se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum esset, ut eo pacto uitam uiuant, nec eum occidere uelit, cum multum mali facere ipse sibi nequeat. At homo ille surridens inquit ad eum, eo magis

uicis

meis necaberis manibus, quoniam nec multum, nec parum, abs re quempiam ledere licet.

☞ Fabula significat, quod malorum, licet parum, uel multum delinquant, misereri haud oportet.

DE PVLICE ET HOMINE.

Pulex suo solito more saltans, super hominis pede resedit, illumq; morsu acriter pupugit. Qua punitione homo ille grauiter concitus pulicem cepit ac unguibus obtundere uoluit. Sed pulex manibus exiliens mortem uitauit. Tum homo exclamans ait. O Hercules malorum extirpator, ecquid mihi in hunc opprimendum praesens non fuisti?

☞ Fabula significat, quod non in minimis, sed in magnis arduisq; rebus a dijs auxilium quis implorare debet.

DE FORMICIS ET CICADA.

Hymis erat medium, cum formicae sparsum triticum apricabant. Quod cicada aspiciens, cum inedia conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederent, orauit. Et cum formicae eam rogarent, quidnam aestate fecerit, num segnis & otiosa eo tempore steterit. Illis cicada ait, neq; segnis aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem uiae uiuantibus leuabam. Qua re audita, formicae subidentes inquirunt, Si aestate cecinisti, ut uiantes delectares, nunc salta, ne frigore conficiaris.

Fabula

Fabula significat, quod qui, quae facienda sunt suo tempore, non fecit, is in angustias quando non putat incidit.

DE VIRO ET VXORIBVS.

Tempus erat ueris, quo quidam in delitijs educatus, cum nec iuuenis, nec senex esset, semicanus enim erat capillos, duas simul duxit uxores, unam quidem natu grandem, alteram uero iuniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut uirum in amorem suum totum pelliceret, quotidie uiro caput pertractans, nigros sibi euellebat capillos. Pari studio iunior ut ab anus consuetudine illum amoueret, albos euellit capillos. Postremo ita illum depilarunt, quod caluum atq; ridiculum non sine summo opprobrio uirum redderunt. **F**abula significat, quod nulla melior salus senibus existit, quam foeminis carere, & maxime iunioribus, nisi penitus obrui se uelint.

FABVLARVM AESOPI FINIS.

GVILLEL

MVS CANONICVS DIVI AVRE

lij Augustini Florentio suo illustri, Baroni
Iselsteino. S. D.

Fabulas

FABVLAS AESOPICUM ex oratione ligata in solutam uertissem, tibi florentissimo Florenti dicari placuit, quam enim sis amans literarum ex meo Antonio uiro literatissimo facile intelligo. Nam cum tu quidem quod eruditum scires, acciuisi, & is tui amantissimus est, cum ob alia quaedam, tum ob amorem tuum erga literatos. Neq; illud praeterire debeo, me quoq; a te uehementer amari, & te commendante magistro Antonio succensum desiderio nostri. Apprime sane dicere solet, qui genere sit illustris, cum esse amicum & familiarem literarum, quae ut caetera commoda earum sileam, uel sole adeo faciunt immortalem. Erit autem harum fabularum lectio tibi, ut opinor, utilis, quippe ubi multa ad bene uiuendum apposita inuenies, grata certe earum lectio, & non potest non esse iucunda. Haecenus autem eas illis, qui alias complures scripserunt, fuisse neglectas satis miror, nec equidem tamen scripturus fuissim, ni & Titus Liuius harum in historia meminisset, & Flaccum nostrum in epistolis usum uiderem, & Quintilianum institutionum libris utendum suadere cernerem. Sed satis iam exordij. Illud te admonitum uelim, ne sis inscius, animantes, quae iam mutae sunt, olim fuisse loquaces. Vale, & me, ut facis, ama.

Petri

PETRI AEGIDII ANTVERPIANI

Endecasyllabon, ad Lectores.

Quisquis noscere fabulas iocosas
Aesopi cupis, hunc nouum libellum
Limatum, nitidum, eruditulumq;
Vili tibi compara moneta.
Quo nec tersior est, uenustiorq;
Nec iucundior est, facetiorue,
Seu purum inspicias stilum latinum,
Seu tu bestiolas legas loquentes.
Quin & sensiculis scatens amœnis,
Ut uita instituenda, cuiq; monstrat.
Hunc nec barbarus ore Zoileo
Pinset, deprimet, atq; lancinabit,
Hunc uel religiosuli probabunt.
Qui fracti piceo caput cucullo
Ipsis sunt Cynicis seueriores.
Nullus quippe docet feros amores,
Vel (quæ ledere testulam iuuentæ
Possent) illecebras licentiores.
Sed quid plura moror? libellus iste
Prorsus nobilis, elegans, latinus,
Horarum est simul omnium libellus.

LIPSIAE EXCVDEBAT NICO
LAUS FABER, ANNO
M. D. XXXIII.

RETRA REGIDII ANTHEVERPANI

Enthaltend des Inhalts

der

Verordnungen

des

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

Landes

EPISPAE EKCVDEBAT NICO

1475 HABER ANNO

M. D. XXXIII

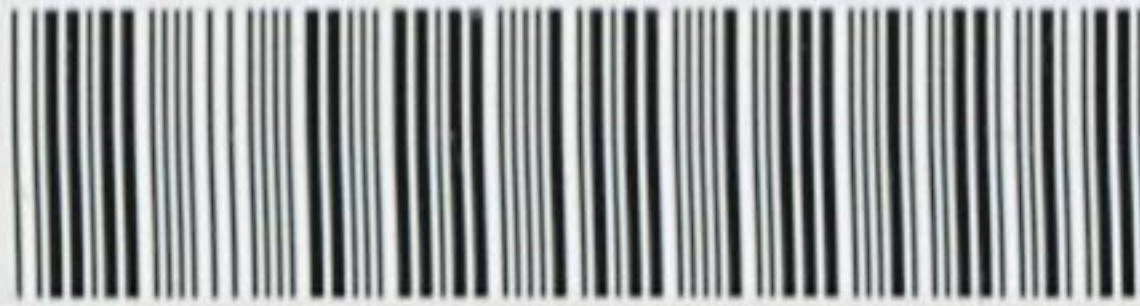
155649

AB 155649

ULB Halle

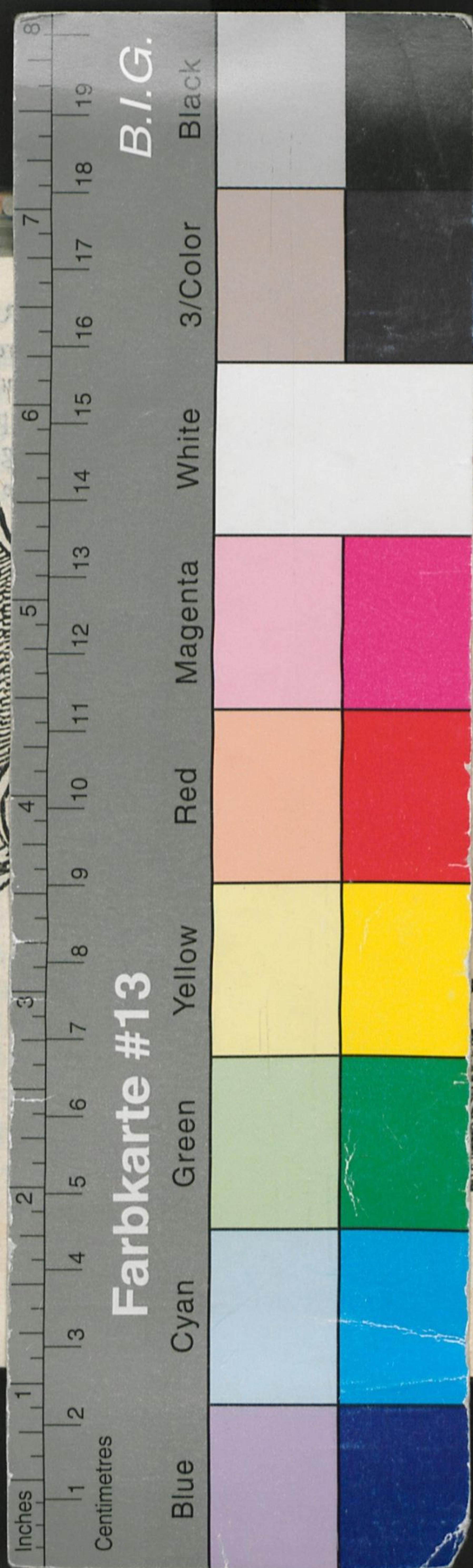
3

003 932 311

geb. 6.58 cl.R.

FABVLA

VM QVAE HOC LIBRO
tinentur interpretes, atq; autores sunt hi.
Guilelmus Goudanus.
Hadrianus Barlandus.
Erasmus Roterodamus.
Aulus Gellius. Laurentius Valla.
Angelus Politianus. Petrus Crinitus.
Ioannes Antonius Campanus.
Plinius secundus Nouocomensis.
Anianus. Guilclmus. Hermannus.
Nicolaus Gerbellius Phorcensis.
Laurentius Abstemius.
Rimicius iam denuo additus.
Aesopi uita ex Max. Planude excer=
pta, & aucta.
Indicem Fabularum in uestibulo reperies.